

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

IUVENTA - SLOVENSKÝ INŠTITÚT MLÁDEŽE

CELOŠTÁTNÁ KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

HELSINSKÝ VÝBOR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA NA SLOVENSKU

PhDr. DAGMAR HORNÁ, PhD.

KRONIKA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

XVIII. ročník

2016

PhDr. Dagmar Horná, PhD

**KRONIKA
OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV**

XVIII. ročník

**Bratislava
2016**

Názov:	Kronika Olympiády ľudských práv, XVIII. ročník
Autorka a zostavovateľka:	PhDr. Dagmar Horná, PhD.
Recenzent:	Prof. PhDr. Miroslav Kusý, PhD.
Technická spolupráca:	Mgr. Lukáš Gejdoš
Fotografie:	PhDr. Ladislav Mihálik; organizátori a partneri
Rok vydania:	2016
Vydanie:	prvé, online dokument
Vydal:	Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
Počet strán:	158
ISBN:	978 – 80 – 972220 – 1 – 7

Olympiáda ľudských práv

Celoštátne kolo 6. – 8. apríla 2016 v Modre – Harmónii

Finalisti a finalistky celoštátneho kola XVIII. ročníka OĽP

OLYMPIÁDA
L'UDSKÝCH PRÁV

Obsah

1. Úvod	7
2. Propozície XVIII. ročníka Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže 2015/2016	12
3. Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv 2015	17
4. Školské kolá (2015) a krajské kolá (2016) XVIII. ročníka OĽP	23
4.1 Test pre písomnú časť krajských kôl OĽP (v slovenskom a maďarskom jazyku)	25
4.2 Tézy pre ústnu časť krajských kôl OĽP (v slovenskom a maďarskom jazyku)	36
4.3 Správy o školských a krajských kolách OĽP	42
5. Celoštátne kolo XVIII. ročníka OĽP 2016	61
5.1 Organizácia, priebeh, partneri, mediálna podpora.	61
5.2 Postupové poroty celoštátneho kola	71
5.3 Témy a garanti úvah	72
5.4 Výber tém úvah podľa krajov	73
5.5 Súťažili a postúpili v porote č. 1	73
5.6 Súťažili a postúpili v porote č. 2	74
5.7 Súťažili a postúpili v porote č. 3	75
5.8 Súťažili a postúpili v porote č. 4	76
5.9 Finálová porota	77
5.10 Finálové témy	77
5.11 Výsledková listina finalistiek a finalistov	78
5.12 Ďalšie súťažiaci a ďalší súťažiaci – v abecednom poradí	79
6. Vyhodnotenie úvah garantmi a texty víťazných úvah	82
6.1 Vyhodnotenie úvah garantmi	82
6.2 Texty víťazných úvah	83
7. Dotazníky spätnej väzby	95
8. Štatistika XVIII. ročníka OĽP	112
9. Reportáže a príspevky	117

10. Vyhlasovateľ, organizátori, partneri **122**

11. Prílohy **123**

1. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XVIII. ročníka OĽP v slovenskom jazyku
2. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XVIII. ročníka OĽP v anglickom jazyku
3. Plagát celoštátneho kola XVIII. ročníka OĽP v slovenskom jazyku
4. Plagát celoštátneho kola XVIII. ročníka OĽP v anglickom jazyku
5. Pokyny a informácie pre účastníčky a účastníkov celoštátneho kola XVIII. ročníka OĽP
6. Súťažný poriadok celoštátneho kola XVIII. ročníka OĽP
7. Vademecum súťažiacej a súťažiaceho na celoštátnom kole XVIII. ročníka OĽP
8. Workshopy celoštátneho kola
9. Prehľad tém esejí/úvah OĽP za ročníky I. – XVIII.
10. Dotazníky spätnej väzby – formuláre
11. Prieskum volebný vek

12. Fotodokumentácia **150**

1. Úvod

Dagmar Horná
predsedníčka CK OLP

Foto: Ľuboš Pilc, denník Pravda

Milé aktérky, milí aktéri, partneri a podporovatelia Olympiády ľudských práv!

Osemnásť *správa* o XVIII. ročníku našej súťaže sa tradične nazýva *kronika*.¹ Je však niečím viac. Je svedectvom toho, že od počiatkov OLP nejde len o súťaž. Lepšie povedané, súťaž je len jednou stránkou toho, o čo nám spoločne ide. „V hre“ je veľa a je to podstatné. Ide o medziľudskú, inteligentnú a kultivovanú koexistenciu. Individuálne, spoločensky, európsky a globálne. My sa nehráme, že nám na tom záleží. My preto niečo robíme.

Mohlo by ísť v ľudsky najpodstatnejšom o súťaž? O súťaž tých, čo súťažiť chcú a môžu? Všetci ľudia majú právo poznať a spoluvytvárať podstatu a podmienky vlastnej existencie. V demokraciách o to viac. Permanentne nás preto na pôde OLP zaujíma, aké podmienky vytvára Slovenská republika pre posilňovanie našich ľudských, demokratických a občianskych kapacít.

V roku 2015 vláda SR uznesením č. 71 prijala *Celoštátnu stratégiu ochrany a podpory ľudských práv v SR*². Implementácia jej priorít však viazne, vrátane ustanovenia *Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu* a *Akčného plánu výchovy a vzdelávania k ľudským právam*.

¹ Od XVII. ročníka nemáme prostriedky na tlač kroniky, preto sme pripravili a, v spolupráci s Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku, vydali aj v XVIII. ročníku len online verziu.

² Pozri: <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-14678?prefixFile=u>

Výpočet aktivít XVIII. ročníka OĽP je, naproti tomu, dôkazom plného výkonu.³

Pod hlavičkou nosnej témy XVIII. ročníka – *Ľudská dôstojnosť* – sa uskutočnili októbrové vzdelávacie podujatia vo všetkých krajoch SR (12. – 21. 10.2015) a za rovnako vysokého záujmu žiackej a pedagogickej obce prebehli školské (2015) a krajské kolá (február 2016).

S partnermi sme sa podieľali na príprave a realizácii reprezentatívnych podujatí, seminára *Európska dimenzia vo vzdelávaní v rámci SR* (23.10.2015 na Univerzite Komenského v Bratislave) a medzinárodného odborného podujatia *40. výročie Helsinskej konferencie: ľudské práva v historicko-politickom kontexte Strednej Európy a význam helsinského procesu pre našu súčasnosť* (5. – 6.11.2015 v AI Nova vo Svätom Jure). Spoluorganizovali sme tiež *Otvorenie výstavy Laureáti Ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia* 7.12.2015 v Bratislave.

Celoročne bola aktívna neformálna platforma *Učítelia a učiteľky za Európu*, ktorá vznikla na celoštátnom kole XVII. ročníka OĽP v marci 2015 v Modre-Harmónii a generovala vznik *TEUS, n.o. – Učítelia a učiteľky za Európsku úniu na školách*. Veríme, že spolupráca s partnermi a návrhy týkajúce sa posilnenia európskej dimenzie vo vzdelávaní, ktoré boli postúpené rezortu školstva, padnú na úrodnú pôdu.

Vyvrcholením ročníka bolo celoštátne kolo OĽP, ktoré sa po tretíkrát konalo v Modre-Harmónii 6. – 8.4.2016 za účasti subjektov štátnej správy, stredoškolskej žiackej a pedagogickej obce, akademickej obce, mimovládnych organizácií, významných domácich aj medzinárodných partnerov pôsobiach v oblasti podpory a ochrany ľudských práv ako aj členiek a členov Alumni klubu OĽP a hostí. Udržať si významné partnerstvá a rozširovať ich nie je samozrejmé. Teší nás, že dôvodom, pre ktorý nám partneri a inštitúcie prejavujú priazeň a podľa možnosti aj drobnú finančnú podporu, je kredit olympiády.

Prvý raz v histórii OĽP sa počas otvorenia podujatia prítomným prihovorila hlava štátu, *Andrej Kiska, prezident SR*, a to prostredníctvom video-pozdravu, v ktorom odznali obavy o postoje časti mladých ľudí v SR ale aj uznanie a povzbudenie tých z nich, ktorí sa venujú olympiáde.

³ Podrobnejšie sa s nimi môžete oboznámiť v texte kroniky.

Martin Nesirky, riaditeľ Informačnej služby OSN Viedeň vyjadril vo svojom precíznom a spontánnom prejave veľkú hrdosť na to, že UNIS podporuje OĽP a poďakoval organizátorom, učiteľkám a učiteľom za ich úsilie.

Veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva na Slovensku Inga Magistat sa prítomným prihovorila ako účastníčkam a účastníkom *významnej ľudskoprávnej konferencie*. Potvrdila záujem Nórska naďalej podporovať aktivity mimovládnych organizácií v prospech ľudských práv, v záujme eliminácie rasizmu, diskriminácie a nenávistných prejavov. Migračná kríza ale aj vzostup fašistických a xenofóbnych sentimentov podľa Magistat podčiarkujú význam ľudskoprávneho vzdelávania, ktoré v nórskejších školách predstavuje prierezovú tému. Cieľom je dosiahnuť pochopenie ľudských práv, vypestovať v mladých ľuďoch ostražitosť potrebnú na ochranu ľudskej dôstojnosti a vybaviť ich demokratickými nástrojmi na presadzovanie vlastných práv i práv iných ľudí. Pani veľvyslankyňa vyjadrila presvedčenie, že Olympiáda ľudských práv v SR k tomu úspešne prispieva metódou *learning by doing*.

Dynamiku celoštátneho kola evokovali aj významné jubileá, dvadsať rokov od počiatkov olympiády a dospelých 18 celoštátnych ročníkov. A hoci sa nestori OĽP, Dr. Viliam Dolník a prof. Miroslav Kusý až tak aktívne, ako po iné roky nemohli zúčastniť, naďalej pôsobia ako *spiritus movens* všetkého, čo robíme.

Aj v XVIII. ročníku sme prišli s niekoľkými inováciami. Netýkali sa len súťažných podkladov krajských kôl (test, tézy) a celoštátneho kola (témy písomných prác, modelové prípady, finálové zadania) ale aj nového dizajnu 18-ročného olympijského trička. Novinkou, súvisiacou s jubileami bolo *pozvanie seniorských ALUMNI OĽP* pp. *Stanislava Gaňu, Michala Davalu, Marcela Moravčíka, Jaroslava Naďa a Fera Paulinyho* na sprievodné workshopy. Všetci z nich sa pred cca 15 – 20 rokmi, zúčastnili prvých ročníkov celoštátnych kôl OĽP. Dnes sú z nich ostrieľaní odborníci na rôznych, s ľudskými právami súvisiacich pracovných pozíciách. S prítomnými prediskutovali páľčivé témy súčasnosti a netajili nadšenie, že OĽP neustále žije. Bolo skvelé vidieť na jednom mieste seniorských ALUMNI a tých juniorských, z ostatných ročníkov (študujúcich na domácich aj zahraničných vysokých školách), aktívne kooperujúcich ako súčasť organizačného tímu a odborných podujatí celoštátneho kola.

Ďalší vystupujúci experti, pp. *Andrej Bán, Michal Vašečka, Daniel Milo* sa stretli s mimoriadnym ohlasom, nehovoriac o mladom slovensko-sýrskom aktivistovi a dobrovoľníkovi *Barhumovi Nakhle*. K cenným dialógom prispeli aj pp. *Dionýz Hochel, Dušan Chrenek a Ivan Štefanec*.

Inou pridanou hodnotou XVIII. ročníka OLĽ bolo spustenie *paralelnej súťaže spolu s YFU Slovensko*. Súťažiaci zo školských/krajských kôl mali pripraviť video, ktorým by mladým ľuďom mimo našej krajiny predstavili Slovensko. Na celoštátnom kole sa dočkala premietnutia a ocenenia víťazná snímka *Richarda N. Ch. Schindlera* za sprievodného slova p. *Gabriely Dunajčíkovej*.

Tešili sme sa účasti dvoch hostiek z Ukrajiny, ktorú sprostredkoval náš učiteľský TEUS. Panie *Oksana Ivats a Zoriana Pavlovych-Illino* zo Zakarpatského inštitútu postdiplomového vzdelávania Užhorod prejavili záujem o získanie nášho OLĽ know how a o spoluprácu pri príprave obdobnej aktivity v ich krajine. Radi pomôžeme.

Druhým rokom bol hlavným mediálnym partnerom OLĽ *denník Pravda* a aj vďaka tejto spolupráci sa predovšetkým mladí ľudia z OLĽ dostávajú na stránky mienkotvorných novín. Tento rok však prenikli aj do vysielania RTVS!

V kronike prinášame komplexnú štatistiku ročníka. Čísla hovoria jasnou rečou. Prinášame aj podrobné spracovanie učiteľských a žiackych dotazníkov spätnej väzby vrátane autentických výpovedí. Povzbudzujú k pokračovaniu aktivít, a tak, ako je príznačné pre naše formy a obsahy, kriticky i konštruktívne reflektujú uplynulý ročník. Jedno je však zrejmé. Respondentkám a respondentom nie sú celkom známe neľahké, a musíme, žiaľ, konštatovať aj komplikujúce sa podmienky udržania olympiády. Ústredie Olympiády ľudských práv by bez celoročného nasadenia v prospech získania finančných prostriedkov na pokračovanie a skvalitňovanie aktivít, ktoré sa podstatou, rozsahom a obsahom vymykajú zvyčajnému chápaniu POPS⁴, mohlo doslova každým dňom odtrúbiť záverečnú... Ťažko prijímame hlavne fakt, že po dvadsaťročí výkonov sprevádzaných uznaním doma i v zahraničí nedisponujeme primeranými prostriedkami a podmienkami na zachovanie širokého rámca aktivít OLĽ a ich prínosu. Dobrovoľná práca mnohých učiteliek, učiteľov stredných škôl,

⁴ POPS je skratka pre predmetové olympiády a postupové súťaže v SR.

Pozri: <https://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze.alej>

záujem žiačok a žiakov, snaha CK OLĽP a spolupracujúceho organizačného tímu v prospech *ľudskoprávneho rodinného striebra* (nemáme ho v SR tak veľa), by si zaslúžili najmä inú podporu zo strany štátnych orgánov, nehovoriac o realizácii našich dvadsať rokov proklamovaných plánov na posunutie OLĽP na medzinárodnú úroveň. Žiaľ, rokmi sa idea OLĽP vo formáte V4 alebo hoci pilotného česko – slovenského finále napriek verbálnej podpore tých, ktorí ich sľubovali podporiť, rozplýva v nedohľadne... Paradoxne, ani po prijatí celoštátnej ľudskoprávnej stratégie sa nám nedýcha ľahšie. Zdroje, napríklad dotačná schéma v prospech podpory a ochrany ľudských práv v SR, nie sú zaručené a zápasí o ne množstvo subjektov, niekedy očividne s inými, než adekvátnymi úmyslami.⁵ A prosiť iných partnerov v krajine nie je ani ľahké ani primerané. Mnohí z nich totiž z objektívnych dôvodov nemohli, nemôžu alebo nechcú rozumieť podstate a potrebe ľudskoprávneho vzdelávania a otvorene alebo skryto prejavujú obavy o to, ako by takéto „politikum“ mohlo ohroziť ich záujmy, postavenie alebo biznis...

Napriek hore uvedeným konštatáciám sme pripravili Propozície XIX. ročníka OLĽP (2016/2017) a plánujeme októbrové vzdelávacie podujatia. Nevzdávame sa. Zatiaľ.

Srdečne a s vďakou,

Dagmar Horná

⁵ Vyjadrujeme nádej, že v gescii Ministerstva spravodlivosti SR bude proces prípravy, predkladania, hodnotenia a monitoringu projektov žiadateľov lepšie zvládnutý, než tomu bolo doposiaľ a že vláda SR (ktorá prijala celoštátnu ľudskoprávnú stratégiu a má implementovať spolu s ostatými orgánmi a organizáciami v SR jej úlohy) prideli na aktivity v prospech podpory a ochrany ľudských práv, predchádzania diskriminácie a všetkých prejavov intolerancie v každoročnom štátnom rozpočte primerané prostriedky.

2. Propozície XVIII. ročníka Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže 2015/2016

Olympiáda ľudských práv (ďalej „OLP“) je súčasťou predmetových olympiád a postupových súťaží vyhlasovaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „MŠVWaŠ SR“). OLP je celoročným podujatím príslušného školského roka pre stredné školy v SR.

Súťaž sa koná každoročne v súlade s *Organizačným poriadkom Olympiády ľudských práv*, ktorý je registrovaný na MŠVWaŠ SR pod číslom: 2013-25/79131:14-925 a nadobudol účinnosť od 22. februára 2013.

Pedagogicko-organizačné pokyny MŠVWaŠ SR na školský rok 2015/2016 v zmysle „medzinárodných záväzkov SR v problematike ľudských práv a Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, schválenej vládou SR uznesením číslo 71/2015“ v časti 1.6.11.6 odporučili „zapájať sa do Olympiády ľudských práv ako celoštátnej súťaže žiakov stredných škôl“ a v časti 1.6.11.11.a) odporučili „naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv pre žiakov základných škôl.“⁶

Súťaži predchádzala *porada Celoštátnej komisie OLP* (ďalej „CK OLP“), ktorá sa konala 4. a 5. júna 2015 v IUVENTE – Slovenskom inštitúte mládeže (ďalej len „IUVENTA“) v Bratislave. Členky a členovia CK OLP zhodnotili XVII. ročník a pripravil koncept XVIII. ročníka OLP.

Propozície XVIII. ročníka OLP stredoškolskej mládeže 2015/2016 boli koncom júna 2015 zverejnené na webovom sídle IUVENTY:

<http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej>

a na webovom sídle OLP: <http://www.olp.sk/>.

Stanovili nosnú tému, časový harmonogram, podmienky a usmernenia súťaže.

Propozície XVIII. ročníka OLP uvádzame na tomto mieste v plnom znení:

⁶ Dostupné z <https://www.minedu.sk/data/att/8352.pdf>;

Poznámka: CK OLP v čase zostavovania tejto publikácie nepozná žiadny zdroj informácií, ktorý by preukazoval, že sa na základných školách uskutočňuje OLP. Takáto informácia nie je dostupná ani na webovom sídle MŠVWaŠ SR.

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV

Propozície

XVIII. ročníka Olympiády ľudských práv stredoškolskej mládeže, 2015/2016

Vyhlasovateľ súťaže

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Odborná garancia súťaže

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv
v spolupráci

s UNESCO Chair for Human Rights Education na Univerzite Komenského v Bratislave
a Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku

Záštita nad podujatím

minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (bude spresnené)

Spoluorganizátor celoštátneho kola

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

Olympiáda ľudských práv (ďalej „OLP“) je dobrovoľnou, záujmovou činnosťou žiakov a žiakov stredných škôl v Slovenskej republike. Uskutočňuje sa každoročne a možno ju organizovať na všetkých typoch stredných škôl. Pedagogicko-organizačné pokyny ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „MŠVVaŠ SR“) na školský rok 2015/2016 školám odporúčajú zapájať sa do OLP ako celoštátnej súťaže stredných škôl (1.6.11.6.) a uskutočňovať OLP na základných školách (1.6.11.11.a). Model olympiády pre základné školy je uverejnený v prílohe Kroniky OLP XIII.

Nosná téma XVIII. ročníka OLP: ĽUDSKÁ DÔSTOJNOSŤ

Súťaž je trojstupňová a koná sa v nasledovných termínoch:

Školské kolá: do 11. decembra 2015

Krajské kolá: 4. februára 2016 (štvrtok)

Celoštátne kolo: 6. – 8. apríla 2016 (streda – piatok), miesto bude oznámené
(pozri rozpis nižšie)

1. Školské kolá – do 11. decembra 2015

1.1. Zúčastňujú sa ich všetky žiačky a všetci žiaci, ktorí prejavia o súťaž záujem. Školské kolo organizuje príslušná predmetová komisia spoločenskovedných predmetov, pre túto súťaž, školská komisia OLP (ďalej „ŠK OLP“). Na jej návrh riaditeľ/riaditeľka školy poverí zodpovednú osobu, učiteľa/učiteľku riadením a koordinovaním súťaže.

1.2. Celoštátna komisia OLP (ďalej „CK OLP“) odporúča zapojiť do prípravy a realizácie školského kola (formy, obsahu, práce poroty, sprievodných nesúťažných podujatí a pod.) žiačky a žiakov. CK OLP povzbudzuje žiacku obec k iniciatívnemu prístupu.

1.3. Formu a obsah školského kola stanoví škola a ŠK OLP. CK OLP odporúča napríklad test, diskusiu, a i., s demokratickou voľbou postupujúcej alebo postupujúceho a pod. Inšpiráciou môže byť scenár krajských kôl, s písomnou a ústnou zložkou súťaže (pozri nižšie) alebo súťaž v písaní a obhajobe ľudskoprávnej úvahy. Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke ŠK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov školského kola.

1.4. Do krajského kola postupuje víťaz alebo víťazka školského kola. Škola a ŠK OLP môže odporučiť na postup aj súťažiaca alebo súťažiaceho z druhého miesta. O jej/jeho účasti rozhodne predseda/predsedníčka krajskej komisie OLP (ďalej „KK OLP“) podľa počtu prihlásených súťažiacich a kapacity súťaže.

1.5. Školské kolá sa uskutočnia do 11. decembra 2015. Škola/ŠK OLP zašle vyplnenú a podpísanú prihlášku do krajského kola na adresu predsedu/predsedníčky príslušnej KK OLP do 18. decembra 2015 a to buď listom alebo naskenovanú emailom. Po tomto termíne nemusia byť prihlášky akceptované. Prihláška do krajského kola bude dostupná na webových sídlach <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a <http://www.olp.sk/>.

2. Krajské kolá – 4. februára 2016

2.1. Zúčastňujú sa ich víťazi a víťazky školských kôl, prípadne ich náhradníci/náhradníčky, podľa rozhodnutia predsedníčky/predseda KK OLP. Krajské kolá organizačne zabezpečujú školy alebo školské zariadenia, ktoré podľa návrhu predsedníčky/predseda KK OLP poverí príslušný okresný úrad.

2.2. Súťaž hodnotí krajská porota/krajské poroty po menovaní prednostom/prednostkou okresného úradu na návrh predsedníčky/predseda KK OLP. Predsedníčky/predsedia KK OLP navrhnu počet porôt podľa potrieb súťaže a možností organizátorov.

2.3. Krajské kolá sa konajú 4. februára 2016. Súťaž má dve časti, písomnú (test) a ústnu (tézy). Súťažné podklady pripraví CK OLP v spolupráci s partnermi. Test zašle IUVENTA okresným úradom a predsedníckam/predsedom KK OLP. Tézy budú umiestnené na webových sídlach <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a na <http://www.olp.sk/>

2.4. Predsedníčky a predsedovia KK OLP zabezpečia bodovanie písomnej (test) a ústnej časti (tézy) v pomere 60 bodov ku 60 bodov.

2.5. Z každého krajského kola postupuje do celoštátneho kola 8 najúspešnejších súťažiacich. V prípade rovnosti bodov musí o postupujúcich rozhodnúť krajská porota/krajské poroty, na základe stanovených kritérií. Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedovi/predsedníčke KK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov krajského kola.

2.6. Ak sa ktokoľvek z postupujúcich vzdá postupu do celoštátneho kola, predseda/predsedníčka KK OLP rozhodne o ustanovení náhradníka/náhradníčky a oznámi to predsedníčke a tajomníčke CK OLP.

2.7. Podmienkou účasti v celoštátnom kole je vypracovanie písomnej práce – úvahy na jednu z tém, ktoré stanoví CK OLP v spolupráci s partnermi a ktoré budú zverejnené k dátumu krajských kôl na <http://www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej> a www.olp.sk.

2.8. Záväzné pokyny k napísaniu a zaslaniu písomných prác – úvah:

- rozsah: 3 normostrany (jedna normostrana má 1800 znakov);
- forma: pozri prílohu č. 1: predpísaný formát 3 normostrán;
- verzie úvahy: 1 ks elektronickej úvahy a 1 ks tlačenej, zopnutej a podpísanej úvahy;
- termín zaslania úvahy: do 15. februára 2016;
- adresát/ka na zaslanie elektronickej aj tlačenej verzie úvahy: predseda/predsedačka KK OLP príslušného kraja – pozri prílohu č. 2;

2.9. Predseda/predsedačka KK OLP a) pošle prijaté písomné práce predsedníčke CK OLP, tlačenej verzii listom a elektronickej emailom do 22. februára 2016; b) vypracuje záverečnú správu o priebehu a výsledkoch školských kôl a krajského kola súťaže a odošle ju emailom do 22. februára 2016 predsedníčke CK OLP a tajomníčke CK OLP.

2.10. Výdavky súvisiace s prípravou a organizovaním súťaže hradí okresný úrad z účelových prostriedkov ministerstva vnútra SR (smernica MŠVVaŠ SR č. 6/2013, ktorou sa mení smernica č. 27/2011 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení).

3. Celoštátné kolo – 6. – 8. apríla 2016

3.1. Celoštátneho kola sa zúčastňuje 8 súťažiacich za každý kraj, 64 súťažiacich za celú SR.

3.2. Celoštátné kolo sa uskutoční 6. – 8. apríla 2016, miesto bude spresnené. CK OLP zverejní *Súťažný poriadok celoštátneho kola a Vademecum súťažiacej a súťažiaceho*.

3.3. Celoštátné kolo má tri časti; v prvej časti súťažiace a súťažiaci riešia modelové prípady/situácie, v druhej obhajujú svoje úvahy, oboje pred postupovými porotami; hodnotenie týchto dvoch častí je v pomere 1 : 1.

3.4. Postupové poroty sú najmenej trojčlenné a v každej súťaži spravidla 16 súťažiacich. Z každej postupovej poroty postupujú súťažiace a súťažiaci z 1. – 3. miesta, spolu maximálne 12 súťažiacich, do tretej časti súťaže, ktorou je finále.

3.5. Vo finále pred najmenej trojčlennou finálovou porotou a celým (žiackym, učiteľským, partnerským) plénom a hosťami podujatia si súťažiace a súťažiaci žrebujú zadania týkajúce sa aktuálnych ľudsko-právnych problémov a kľúčových tém a bezprostredne na ne reagujú. Finálová porota zložená z domácich i zahraničných odborníkov a odborníkov v oblasti ľudských práv stanoví poradie súťažiacich na 1. – 12. mieste.

3.6. Vyhodnocuje a zverejňuje sa len bodový zisk súťažiacich na 1. – 12. mieste; záznam o účasti ostatných súťažiacich bude zhotovený v abecednom poradí, bez uvedenia bodového zisku a umiestnenia. Všetci súťažiaci a všetky súťažiace dostanú diplom.

3.7. Námietky na priebeh súťaže možno adresovať predsedníčke CK OLP bezprostredne po vyhlásení výsledkov celoštátneho kola.

3.8. Všetky účastníčky a všetci účastníci celoštátneho kola budú môcť v jeho priebehu vyplniť dotazník spätnej väzby (učiteľský, žiacky, partnerský/host'ovský). Dotazníky po vyhodnotení pomôžu zhromaždiť kvantitatívne aj kvalitatívne dáta a pomôžu CK OLP reagovať na reflexiu a podnety z celoštátneho kola ako aj celého ročníka OLP.

3.9. Víťazi a víťazky celoštátneho kola získajú podľa možností organizátorov a partnerov hodnotné ceny. Podrobnosti budú priebežne aktualizované v propozíciách resp. oznámené pri otvorení celoštátneho kola.

3.10. Predsedníčka CK OLP vypracuje a vyhlasovateľovi súťaže, MŠVVaŠ SR postúpi Záverečnú správu z XVIII. ročníka OLP a pripraví/zverejní (v elektronickej podobe a v závislosti na možnostiach aj v tlačenej podobe) Kroniku XVIII. ročníka OLP.

3.11. Účasť učiteliek a učiteľov je na celoštátnom kole tradične žiaduca aj s ohľadom na jeho špecifickú povahu ako 3-dňovej súťaže úzko prepojenej s odbornými sprievodnými vzdelávacími podujatiami. Nakoľko počítame s úhradou nákladov (cestovné, ubytovanie, strava), očakávame, že s každou súťažiacou alebo každým súťažiacim príde 1 učiteľka/1 učiteľ.

3.12. Všetky náklady žiačkam, žiakom, porotcom a porotkyniam (cestovné, ubytovanie, stravovanie a poistné) budú hradené z prostriedkov MŠVVaŠ SR prostredníctvom IUVENTY a z prostriedkov spolupracujúcich partnerov. Všetky náklady sprevádzajúcim učiteľkám/učiteľom budú hradené prostredníctvom CK OLP z prostriedkov spolupracujúcich partnerov. Nárok na hradenie všetkých nákladov vzniká len pri plnej a aktívnej účasti na podujatí. Bližšie usmernenie bude zverejnené v pokynoch a informáciách k celoštátnemu kolu.

Vydala: Celoštátna komisia OLP
Bratislava, **15.6.2015**

PhDr. Dagmar Horná, PhD
predsedníčka Celoštátnej komisie OLP

Skratky:

CK OLP : celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

IUVENTA : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

KK OLP : krajská komisia/krajské komisie Olympiády ľudských práv

MŠVVaŠ SR : ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

OLP : Olympiáda ľudských práv

ŠK OLP : školská komisia Olympiády ľudských práv

3. Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv 2015 a následné aktivity

Úvodom do XVIII. ročníka OĽP boli tradičné jesenné vzdelávacie podujatia v 8 krajocho SR v dňoch 12. – 21. októbra 2015. Uskutočnili sa vďaka spolupráci s Helsinským výborom pre ľudské práva na Slovensku (ďalej „HVS“), ktorý patrí od roku 2012 ku kľúčovým odborným partnerom OĽP. HVS získal finančnú podporu Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd LP/2015 pre projekt LP/2015/194: *40. výročie helsinského procesu - jeho význam v oblasti presadzovania ľudských práv a demokratického občianstva dnes*. Projekt umožnil pokryť základné náklady (cestovné úhrady účastníčok a účastníkov, lektorského tímu, skromné občerstvenie a pod.) spojené s realizáciou podujatí.

Ďalším spolupracujúcim subjektom HVS a CK OĽP bolo **Koordinačno-metodické centrum pre prevenciu a elimináciu rodovo podmieneného a domáceho násillia** (ďalej „KMC“), ktoré vyslalo na podujatia svoje lektorky a lektora pre prácu v skupinách a pripravilo pre účastníčky a účastníkov podujatí informačnú príručku pre učiteľky a učiteľov (pozri nižšie).

Partner YFU Slovensko sa mal prostredníctvom pp. G. Dunajčíkovej a Z. Kernovej zúčastniť spolu s tímom HVS všetkých podujatí ako organizačný partner CK OĽP (pomoc s expedovaním vzdelávacieho a propagačného materiálu) a zároveň partner avizujúci paralelnú súťaž pre žiačky a žiakov počas XVIII. r. OĽP. Žiaľ, spolupráca sa realizovala len na podujatí v Bratislave. Na ceste do Vrábľov postihla YFU tím ťažká autohavária. Časť vzdelávacieho materiálu (ktorý poskytol partner Aspekt) bola znehodnotená. Pre ostatných 7 miest podujatí CK OĽP zabezpečila distribúciu partnerských materiálov aj ohlásenie paralelenej súťaže (pozri nižšie).

Lektorský tím:

Ing. Viliam Figusch, CSc., člen Predstavenstva HVS; člen CK OĽP; bývalý vedúci Informačnej kancelárie Rady Európy v SR

PhDr. Peter Guráň, PhD., podpredseda HVS; člen Výboru pre práva dieťaťa OSN;

PhDr. Dagmar Horná, PhD., členka Predstavenstva HVS; predsedníčka CK OĽP;

Mgr. Dagmar Kusá, PhD., podpredsedníčka HVS; VŠ učiteľka na BISLA;

PhDr. Kálmán Petőcz, predseda HVS;

Mgr. Sára Činčurová, Ing. Mgr. Andrej Kuruc, Mgr. Zuzana Očenášová PhD., lektor a lektorky KMC.

Vzdelávacie témy:

Európsky hodnotový priestor – od Helsinskej konferencie po súčasnosť

- Téma I. Demokratické občianstvo
- Téma II. Ľudská dôstojnosť
- Téma III. Mierové spolunažívanie a predchádzanie násilia v interpersonálnych a spoločenských vzťahoch (rodina, spoločnosť, štát, európska a globálna komunita)

Priebeh

Organizáciu jednodňových podujatí v krajoch zabezpečili koordinátorky, koordinátori a vedenia KK OLĽP v spolupráci s CK OLĽP a HVS.

Úvod podujatí: stručné zhodnotenie XVII. ročníka OLĽP a predstavenie XVIII. ročníka OLĽP s ústrednou témou *Ľudská dôstojnosť*. **Lektorské vstupy:** lektori a lektorky upriamili pozornosť účastníčok a účastníkov podujatí na a) kľúčovú problematiku ľudskej dôstojnosti v dokumentoch a nástrojoch helsinského procesu a b) jej uchopenie vo výchovno-vzdelávacom pôsobení a príprave na XVIII. ročník OLĽP. Témy vzdelávacích podujatí rámcovo predstavili a prepojili historický i súčasný význam helsinského procesu, najmä jeho ľudskej dimenzie.

Silný ohlas mala **práca v skupinách**, ktoré sa sformovali v spolupráci s učiteľskými i žiackymi účastníčkami a účastníkmi podujatí podľa vzdelávacích tém. Živý a interaktívny prístup budeme posilňovať aj v ďalších ročníkoch vzdelávacích podujatí, pokiaľ bude možné ich organizovať.

Počas vzdelávacích podujatí, v nadväznosti na lektorské vystúpenie PhDr. Petra Guráňa, PhD., sa uskutočnil aj **prieskum názorov žiačok a žiakov na volebný vek**, ktorý súvisel s diskusiou, ktorá aktuálne prebiehala vo Výbore pre práva dieťaťa OSN, a preto sme účastníčkam a účastníkom podujatí umožnili vyplniť stručný dotazník. Dotazník za celú SR vyhodnotil dr. Guráň, ktorý ho predložil výboru OSN. Spolu s inými materiálmi bude podkladom pre nový Všeobecný komentár tohto výboru týkajúci sa práv mládeže. Bližšie k prieskumu pozri časť 11.

V priebehu vzdelávacích podujatí a lektorských vystúpení tímu KMC bol **učiteľským účastníčkam a účastníkom predložený dotazník ohľadom vzdelávacích potrieb**

v oblasti násilia na ženách a domáceho násilia. Zo spracovania 74 dotazníkov vyplynulo, že predmetnú problematiku by učitelia a učiteľky zaradili do vyučovania najmä na predmetoch občianska náuka, etická výchova a na triednických hodinách, pričom na hodinovú dotáciu boli rozdielne názory. Zlepšeniu výučby témy by podľa respondentiek a respondentov pomohli najmä besedy, workshopy, prednášky, filmy, vzdelávacie materiály. Riešeniu prípadov násilia v triede by podľa učiteliek a učiteľov pomohli najmä: kontakt a spolupráca s odborníkmi, informácie, prevencia, školenia, metodika, modelové situácie, komunikácia so žiakmi, rodičmi, poradcami, spoločné hľadanie východísk, atď. Viaceré a viacerí uviedli, že aktuálne nezaznamenávajú násilie v triede. Záujem o ďalšie vzdelávanie v téme avizovalo 42 osôb (áno), rs. 21 osôb (možno) a len 6 ho neprejavilo (nie).

Následne viaceré učiteľky a učitelia kontaktovali KMC a pozvali lektorský tím na ďalšie vzdelávacie podujatia.

Vzdelávacie materiály a informácie

Na podujatia boli poskytnuté rs. na nich boli distribuované vzdelávacie materiály:

HVS a CK OL'P

- o pripravili zdroje k témam vzdelávacích podujatí, ktoré boli v e-verzii sprístupnené na webovom sídle www.olp.sk; pripravili a poskytli v každom kraji kópie kľúčových dokumentov helsinského procesu;
- o poskytli učiteľkám a učiteľom publikáciu: HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds) (2015) *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty* Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2015, vydanie : prvé, počet strán : 405, ISBN 978-80-8118-141-2 (v každom kraji cca 20 – 25 ks publikácie);
- o poskytli žiackej aj učiteľskej cieľovej skupine publikáciu: HORNÁ, Dagmar (aut. a zost.) (2015) *Kronika Olympiády ľudských práv : XVI. ročník*. Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2015, ISBN 978-80-8118-140-5 (v každom kraji cca 20 – 25 ks publikácie).⁷

KMC

- o pripravilo a poskytlo účastníckam a účastníkom pracovnej skupiny brožúru *Násilie páchané na ženách a domáce násilie : Informačná príručka pre učiteľky*

⁷ Publikácie: *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty* a *Kronika Olympiády ľudských práv : XVI. ročník* sú od 29.10.2015 dostupné z webového sídla ŠPÚ v sekcii Publikácie:

<http://www.statpedu.sk/clanky/ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie/publikacie>
a z <http://www.olp.sk/>

a učiteľov Bratislava : Inštitút pre výskum práce a rodiny; Koordinačno-metodické centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie, 2015.

YFU Slovensko

- o poskytlo všetkým propagačné materiály: perá, tašky, plagáty a avizovalo, že v zmysle dohovoru s CK OĽP pripravuje počas XVIII. ročníka OĽP paralelnú video súťaž (pre súťažiacie a súťažiacich v školských a následných kolách OĽP) orientovanú na zodpovedanie otázky: Čo môže Slovensko ponúknuť cudzincovi alebo cudzinke? Súťaž bola vyhlásená v novembri 2015 na webových sídlach YFU aj OĽP pod názvom „Pod’ na Slovensko!“⁸

IPMD – Inštitút pre medzikultúrny dialóg

- o poslal do všetkých krajov publikáciu *Rodičov a učiteľov sprievodca právovým extrémizmom* Bratislava : Inštitút pre medzikultúrny dialóg, 2015 (o publikáciu prejavili na podujatiach záujem aj žiaci účastníci a účastníčky).

BISLA

- o poskytla zúčastneným informácie a propagačné materiály o možnostiach a obsahu štúdia na BISLA.

ASPEKT

- o poskytol CK OĽP na distribúciu 100 ks propagačných *foldrov na virtuálnu komiksovú ASPEKTIN 2015 – JAZYČNICU*, ktoré možno využiť pri rôznych konferenciách alebo seminároch na zakladanie dokumentov ale i na propagáciu rodovo vyváženého jazyka, potrebného pre uplatňovanie rodovej rovnosti v praxi.⁹

⁸ Dostupné z <http://yfu.sk/blog/video-sutaz-pod-na-slovensko/>

⁹ Foldre sa po autohavárii YFU Slovensko zničili, ale zdroje pre štúdium problematiky sú online dostupné z <http://www.aspekt.sk/category/autorky/jazycnica>

Tabuľka: Účasť na vzdelávaní multiplikátoriek/multiplikátorov ľudských práv 2015

Dňa	Kraj	Miesto	Učiteľia			Žiaci a žiačky			SPOLU
			Muži	Ženy	Spolu	Žiaci	Žiačky	Spolu	
12.10.	BA	Bratislava	02	09	11	12	06	18	29
13.10.	NR	Vráble	01	20	21	07	15	22	43
14.10.	TT	Hlohovec	03	10	13	24	26	50	63
15.10.	TN	Dubnica n/Váh.	04	17	21	11	18	29	50
16.10.	ZA	Žilina	04	31	35	08	27	35	70
19.10.	BB	Banská Bystrica	03	14	17	05	15	20	37
20.10.	KE	Košice	04	14	18	01	01	02	20
21.10.	PO	Prešov	09	10	19	11	25	36	55
			30	125	155	79	133	212	367

Dagmar Kusá prednáša v Dubnici n/Váhom.

Skupinová práca v Prešove

Následné aktivity – Follow-up vzdelávacích podujatí

CK OLĽP v spolupráci s partnermi: Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku (ďalej „ZEKS“); Štátneho pedagogického ústavu (ďalej „ŠPÚ“), UNESCO Chair for Human Rights Education, Univerzity Komenského v Bratislave; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku zorganizovala **seminár Európska dimenzia vo vzdelávaní v rámci SR**, ktorý sa konal **23.10.2015** v reprezentačných priestoroch Univerzity Komenského v Bratislave.

Zúčastnili sa ho a) zakladatelia a zakladateľky neformálnej platformy stredoškolských učiteliek a učiteľov *Učiteľia a učiteľky za Európu*, ktorá vznikla na celoštátnom kole XVII. ročníka OLĽP v marci 2015 v Modre – Harmónii (jej jadro tvoria predsedníčky a predsedovia krajských komisií OLĽP) a generovala aj vznik *TEUS, n.o.*; b) ďalší učiteľia

a učiteľky základných a stredných škôl v SR; študenti, študentky a vyučujúci Katedry politológie Filozofickej fakulty UK a UNESCO Chair for Human Rights Education. Seminár otvorili Dušan Chrenek, vedúci Zastúpenia Európskej komisie; Igor Gallus z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR; rektor Univerzity Komenského v Bratislave Karol Mičieta a Petra Fridrichová z ŠPÚ.

Panel č. 1 *Európska dimenzia vo vzdelávaní v rámci SR – aktuálny stav* priniesol vystúpenia a diskusiu na témy: Situácia v Európskej únii, výsledky Eurobarometra, vízie Európskej komisie (Dušan Chrenek, ZEKS); Súčasný stav vzdelávania a aktivity Štátneho pedagogického ústavu (Kálmán Petőcz, HVS); Vzdelávanie o Európskej únii na vysokých školách (Jozef Bátora, UK). V Paneli č. 2 *Začleňovanie vzdelávania o EÚ do výučby – ako ďalej?* boli predstavené a interaktívne diskutované témy: Neformálna iniciatíva učiteliek a učiteľov stredných škôl v SR (Roman Balko, TEUS); Príklad dobrej praxe zo susednej ČR (Božena Markovič Baluchová, ZEKS); Analýza dát z atestácií, štatistika akreditovaných študijných programov Metodicko-pedagogického centra o Európskej únii (Darina Výbohová, MPC); Národný projekt ŠPÚ, vytvorenie úrovňového modelu centrálného kurikula v súlade s Európskym referenčným rámcom pre celoživotné vzdelávanie (Darina De Jaegher, ŠPÚ). K diskutujúcim sa pripojil aj poslanec Európskeho parlamentu Ivan Štefanec.

Účastníci a účastníčky ocenili multiinštitucionálne zastúpenie organizátorov a spolupracujúcich subjektov pre rozvinutie obsažnej diskusie. Zdôraznili nutnosť akcelerácie praktických krokov pri presadzovaní európskej dimenzie vo vzdelávaní.

Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku pozval zakladateľov a zakladateľky hore uvedenej platformy učiteliek a učiteľov stredných škôl v SR, predsedníčky a predsedov krajských komisií OLP na ***medzinárodnú konferenciu*** pod názvom ***40. výročie Helsinskej konferencie: ľudské práva v historicko-politickom kontexte Strednej Európy a význam helsinského procesu pre našu súčasnosť***. Konala sa 5. – 6.11.2015 v spolupráci s Academia Istropolitana Nova v Svätom Jure ako súčasť projektu podporeného Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd LP/2015. Záštitu nad konferenciou prevzal Andrej Kiska, prezident Slovenskej republiky.¹⁰

¹⁰ Záznam z prvého dňa konferencie, využiteľný na edukáciu, je dostupný z <http://www.infonet.tv/40-vyrocie-Helsinskej-deklaracie.html?aid=4085>

V spolupráci s dlhoročným partnerom OĽP, Informačnou kanceláriou Európskeho parlamentu v SR (ďalej „IKEP“) a p. Dariny De Jaegher zo ŠPÚ sme pozvali bratislavské stredné školy na podujatie *Otvorenie výstavy Laureáti Ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia*.¹¹ Konalo sa 7.12.2015 od 10:45 do 12:30 v aule Gymnázia Ladislava Novomeského v Bratislave za účasti a príhovorov Ulrike Lunacek, podpredsedníčky EP, Borisa Zalu, poslanca EP, Alexandry Geneste, Reportéri bez hraníc, Roberta Hajšela, riaditeľa IKEP, Dionýza Hochela, manažéra informačných aktivít IKEP a predsedníčky CK OĽP Dagmar Hornej.¹²

4. Školské kolá (2015) a krajské kolá (2016)

XVIII. ročníka OĽP

Školské kolá sa uskutočnili do 11. decembra 2015 podľa odporúčaní zverejnených v Propozíciách. Organizovali ich predmetové komisie spoločenských vied. Obsah a formu súťaže odporučila CK OĽP, ale školy mali možnosť prispôbiť ich svojim podmienkam a potrebám.

Štatistiku účasti na školských kolách sme spracovali z nižšie uvedených správ predsedov a predsedníčok KK OĽP po krajských kolách súťaže (pozri časť 4.3.).

Krajské kolá sa uskutočnili v jeden deň vo všetkých krajoch, 4. februára 2016 ako vedomostná a postojová súťaž. Pozostávali z písomnej časti/testu a ústnej časti/téz, orientovaných na teóriu a prax ľudských práv. Test aj tézy boli inovované. Vydané boli v slovenskom a maďarskom jazyku (pozri časť 4.1.). Krajské kolá organizačne zabezpečili krajské koordinátorky a krajskí koordinátori OĽP v spolupráci s okresnými úradmi a partnermi.

Na krajskom kole v Bratislave sa v mene ALUMNI OĽP tradične zúčastnil Patrik Nalešnik, v Hlohovci Max Steuer, M.A. Bratislavské krajské kolo navštívila predsedníčka CK OĽP, Dagmar Horná. V Banskej Bystrici spolupracovali CVČ Junior

¹¹ Pozri:

http://www.europskyparlament.sk/sk/spravodajstvo_a_aktivy/aktivy/2015/december_2015/otvorenie_vystavy_laureati_ceny_adreja_sacharova.html

http://www.europskyparlament.sk/sk/spravodajstvo_a_aktivy/aktivy/2015/december_2015/sacharov_2015.html

¹² Denník Pravda priniesol o podujatí informáciu 8.12.2015; dostupné z

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/376271-presli-vsetko-od-saudskej-arabie-po-usa/>

B. Bystrica a SOŠ IT B. Bystrica; v Košiciach CVČ - RCM Košice; v Nitre FF UKF Nitra; v Dubnici n/Váhom spolupracovalo KCVČ Trenčín a hovorca mesta Dubnica n/Váhom JUDr. Juraj Džima; primátor mesta, Ing. Jozef Gašparík venoval víťazke reprezentatívnu knihu. Krajské kolo v Hlohovci navštívil predseda Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku a podpredseda Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť Kálmán Petőcz.

Do celoštátneho kola postúpilo po 8 súťažiacich z každého kraja. Následne vypracovali a predložili úvahy na témy, ktoré boli stanovené a vyhlásené po konzultáciách s garantmi tém (pozri časť 5.). Úlohou garantov bolo vyhodnotiť úvahy v zverenej téme, a to do konania celoštátneho kola.

Správy predsedníčok a predsedov krajských komisií OĽP o školských a krajských kolách OĽP sa nachádzajú v časti 4.3.

4.1. Test pre písomnú časť krajských kôl OLP

Olympiáda ľudských práv
XVIII. ročník, školský rok 2015/2016
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy
Test - riešenia

Milé súťažiaci, milí súťažiaci,
test obsahuje 20 úloh a na ich vypracovanie máte 45 minút. Každá úloha má jedno správne riešenie hodnotené 3 bodmi. Získať môžete 60 bodov. Pozorne si prečítajte text a riešenie vpíšte do odpovedňového hárku. Ak nepoznáte správnu odpoveď, hľadajte najlogickejšie riešenie. Ak sa pomýlite, predošlú voľbu zreteľne prečiarknite (X) a uveďte iné riešenie. Nejde o to, či si detailne pamätáte texty dokumentov a udalosti, ide o to, ako rozmýšľate a či sa zaujímate o dianie u nás a vo svete.

Skratky použité v teste:

EÚ – Európska únia

SR – Slovenská republika

Úloha 1

Nedávno zomrel významný slovenský verejný činiteľ, v období komunistickej moci politický väzeň, kňaz – salezián, podporovateľ charity a ľudských práv, človek, ktorý sa snažil o autentické kresťanské poslanstvo v dnešnom modernom svete. Jeho meno je

- a) Vladimír Jukl.
- b) Ján Chryzostom Korec.
- c) Anton Srholec.**
- d) Jozef Emanuel Cubínek.

Úloha 2

Vlani zriadila Národná rada SR dva nové ľudskoprávne orgány, ktoré by mali prispieť k zlepšeniu prístupu k právam dvoch osobitne zraniteľných skupín obyvateľstva. Ide o tieto orgány:

- a) Splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny a Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity .
- b) Najvyšší kontrolný úrad a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.
- c) Komisár pre deti a Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím.**
- d) Spotrebiteľská ombudsmanka a Učiteľský ombudsman.

Úloha 3

Základný dokument zakotvujúci základné práva a slobody občanov a občianok EÚ v styku s inštitúciami EÚ a pri implementácii právnych predpisov EÚ jednotlivými členskými štátmi EÚ sa nazýva

- a) Kodanský dokument o ľudskej dimenzii.
- b) Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- c) Všeobecná deklarácia ľudských práv.
- d) Charta základných práv Európskej únie.

Úloha 4

Názvom Medzinárodná listina ľudských práv (*International Bill of Human Rights*) sa zvyčajne označuje súbor troch kľúčových ľudskoprávných dokumentov OSN. Sú to:

- a) Všeobecná deklarácia ľudských práv, Medzinárodný dohovor o zabránení a trestaní zločinu genocídy, Dohovor o právnom postavení utečencov.
- b) Všeobecná deklarácia ľudských práv, Medzinárodný dohovor o zabránení rasovej diskriminácie, Dohovor o právach dieťaťa.
- c) Všeobecná deklarácia ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.
- d) Charta základných práv EÚ, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Európska sociálna charta.

Úloha 5

Vlani sme si pripomenuli 40. výročie prijatia Helsinskej deklarácie. V auguste 1975 sa hlavy všetkých vtedajších európskych krajín jej podpisom zaviazali k „rešpektovaniu ľudských práv a základných slobôd, včítane slobody zmýšľania, svedomia, náboženstva a presvedčenia“.

V reakcii na podpis deklarácie vzniklo v bývalom Československu občianske hnutie, ktoré aj za cenu prenasledovania a postihov verejne požadovalo od štátu, aby si svoje ľudskoprávne záväzky plnil. Občianske hnutie sa volalo:

- a) The Plastic People of the Universe.
- b) Hnutie na obranu nespravodlivo stíhaných.
- c) Solidarita.
- d) Charta 77.

Úloha 6

Hlavným prínosom Dohovoru OSN o právach dieťaťa je to, že

- a) uznáva deti za nositeľov a nositeľky ľudských práv – z pasívnych objektov starostlivosti dospelých sa deti stávajú aktívnymi subjektmi rozhodovania o svojom živote.
- b) zakotvuje absolútny zákaz trestu smrti pre deti v čase vojny.
- c) stanovuje jednotnú hranicu plnoletosti na završených 18 rokov života človeka.
- d) je to dohovor, ku ktorému doteraz pristúpilo najviac štátov na svete (194).

Úloha 7

Jedným z hlavných garantov ochrany základných práv a slobôd občanov a občianok v SR je:

- a) Najvyšší kontrolný úrad SR.
- b) súdna moc.**
- c) Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť .
- d) Centrum právnej pomoci.

Úloha 8

V marci 2016 sa na Slovensku konajú voľby do Národnej rady SR. Veková hranica volebného práva pri týchto voľbách je zákonom stanovená na:

- a) 18 rokov dovŕšených v deň konania volieb v prípade práva voliť i práva byť volená/volený.
- b) 18 rokov dovŕšených v deň konania volieb v prípade práva voliť a 21 rokov v prípade práva byť volená/volený.**
- c) 21 rokov dovŕšených v roku konania volieb v prípade práva voliť a 18 rokov v prípade práva byť volená/volený.
- d) 21 rokov dovŕšených v deň konania volieb v prípade práva voliť i práva byť volená/volený.

Úloha 9

Ktorá veta vystihuje podstatu, zmysel a význam ľudských práv?

- a) Ľudské práva sú privilégiá udeľované štátom na zabezpečenie slušného života všetkým ľuďom, ktorí si to zaslúžia.
- b) Ľudské práva sú výsady, ktoré si človek vybojuje vo voľnej politickej a trhovej súťaži s ostatnými ľuďmi.
- c) Ľudské práva sú prirodzené a neodňateľné oprávnenia prináležiace každému človeku, ktorých garantovaním štát vytvára rámec pre dôstojný život svojich obyvateľiek a obyvateľov, podľa princípov slobody, rovnosti, solidarity a spravodlivosti.**
- d) Ľudské práva sú také oprávnenia, ktoré človeku prináležia len vtedy, ak si splnil všetky zákonné povinnosti voči rodine a štátu.

Úloha 10

Podľa medzinárodných ľudskoprávných dohovorov a legislatívy SR je mučenie a kruté, neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie:

- a) dovolené len pri vyšetrovaní obzvlášť závažných trestných činov, za podmienok stanovených trestným zákonom.
- b) zakázané za každých okolností, rovnako v čase mieru i vojny.**
- c) dovolené len v čase vojny, za účelom získania významných spravodajských informácií.
- d) dovolené len so súhlasom dozorujúceho prokurátora, ak sa obvinený človek pri vyšetrovaní správa drzo, neúctivo a agresívne k vyšetrojúcim orgánom.

Úloha 11

Princíp nepremlčateľnosti ľudských práv znamená:

- a) povinnosť vyšetrovateľa alebo prokurátora vypočúvanú osobu poučiť o jej právach.
- b) zásadu, že ľudské práva nezanikajú ich nevyužitím alebo neuplatnením v určitej lehote.**

- c) zákonné ustanovenie, že pri trestných činoch proti ľudskosti neexistuje premlčacia doba.
- d) zásadu, že nikoho nemožno ľudských práv zbaviť rozhodnutím vyššej moci.

Úloha 12

Princíp slobodných volieb znamená:

- a) že hlas všetkých voličov a voličiek má rovnakú hodnotu.
- b) možnosť bezbariérového prístupu do volebných miestností pre osoby so zdravotným postihnutím vo všetkých volebných obvodoch SR.
- c) možnosť výberu medzi rôznymi stranami či kandidujúcimi osobami a sloboda šírenia a prijímania informácií o stranách či kandidujúcich osobách vo volebnej kampani.
- d) možnosť voliť pre všetky osoby, ktoré nie sú zbavené osobnej slobody rozhodnutím súdu.

Úloha 13

Slobodu prejavu, právo vyhl'adávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom len ak ide o

- a) ochranu cti a dôstojnosti verejných činiteľov.
- b) opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.
- c) ochranu viery, vyznania a náboženského presvedčenia iných ľudí.
- d) ochranu štátnych symbolov, napríklad znaku, vlajky, hymny pred ich zneuctením.

Úloha 14

Najkomplexnejší medzinárodný právne záväzný dokument zakotvujúci práva osôb patriacich k národnostným menšinám sa nazýva:

- a) Deklarácia OSN o právach osôb patriacich k národnostným, etnickým, náboženským alebo jazykovým menšinám (1992).
- b) Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (1992).
- c) Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín Rady Európy (1995).
- d) Haagske odporúčania Vysokého komisára OBSE pre národnostné menšiny (1999).

Úloha 15

Každá osoba má v SR právo sama alebo s inými obracať sa vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu formou petície na štátne orgány a orgány územnej samosprávy so žiadosťami, návrhmi a sťažnosťami. Petíciou však nemožno:

- a) navrhovať zmenu ústavy a ústavných zákonov.
- b) vyzývať na porušovanie základných práv a slobôd a zasahovať do nezávislosti súdov.
- c) zasahovať do majestátu najvyšších ústavných činiteľov a činiteľiek.
- d) spochybňovať záujmy a názory demokratickej väčšiny.

Úloha 16

Celý názov právneho predpisu, pre ktorý sa v SR zaužíval názov *antidiskriminačný zákon*, znie:

- a) zákon o rovnosti mužov a žien, detí a rodičov, mladých a starých ľudí, menšín a väčšiny.
- b) zákon o rovnosti všetkých občanok a občanov pred zákonom.

- c) zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- d) zákon o predchádzaní a eliminácii rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie.

Úloha 17

Vo februári 2015 schválila vláda SR historicky prvý komplexný programový dokument pre oblasť verejných politík súvisiacich s realizáciou ľudských práv. Jeho názov je

- a) **Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike.**
- b) Národný akčný plán predchádzania a eliminácie diskriminácie.
- c) Celonárodná stratégia presadzovania základných práv a slobôd v SR.
- d) Celoštátny plán výchovy k ľudským právam v Slovenskej republike.

Úloha 18

Podľa Dohovoru o právnom postavení utečencov je utečencom/utečenkou osoba, ktorá

- a) spáchala trestný čin a uteká pred spravodlivosťou do iného štátu.
- b) bola vo svojom domovskom štáte zbavená občianstva z akýchkoľvek dôvodov a vypovedaná z domovskej krajiny.
- c) sa v dôsledku nepriaznivej hospodárskej a sociálnej situácie vo svojej krajine ilegálne uchádza o prácu v zahraničí.
- d) **sa nachádza mimo svojho štátu a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov.**

Úloha 19

Uveďte, ktoré opatrenie *nepovažujete* za priamu alebo nepriamu diskrimináciu:

- a) zamestnávateľ neprijme uchádzačku do zamestnania, lebo sa od jedného svojho podriadeného dozvie, že je tehotná. Ako dôvod neprijatia uchádzačky uvedie nesplnenie odborných kritérií.
- b) **zamestnávateľ neprijme do zamestnania na miesto zahraničného obchodného zástupcu pre Latinskú Ameriku uchádzača, ktorý neovláda španielsky ani portugalský jazyk. Uchádzač namieta, že po anglicky sa perfektne dohovorí všade.**
- c) prevádzkar reštaurácie vykáže z miestnosti Róma, ktorý sa správa ako bežný zákazník a ničím nevzbudzuje pozornosť. Ako dôvod uvedie, že je tam uzavretá spoločnosť, čo však nie je nikde vypísané.
- d) zdravotná poisťovňa nemá upravené vstupy bezbariérovým spôsobom, takisto nemá k dispozícii informačné materiály pre slabozrakých. Ako dôvod uvedie, že na to nemá potrebné prostriedky.

Úloha 20

Prvý článok Všeobecnej deklarácie ľudských práv z roku 1948 znie:

- a) **Všetky národy majú právo na sebaurčenie. Na základe tohto práva slobodne určujú svoj politický štatút a slobodne uskutočňujú svoj hospodársky, sociálny a kultúrny vývoj.**

b) Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovní v dôstojnosti i právach. Sú obdarení rozumom a svedomím a majú konať v duchu bratstva.

c) Všetci ľudia budú bratia.

d) Tieto pravdy pokladáme za samozrejmé: všetci ľudia sú stvorení ako seberovní; Stvoriteľ ich obdaril istými neodňateľnými právami, medzi ktoré patrí život, sloboda a budovanie šťastia.

Zdroje:

Ústava SR, antidiskriminačný zákon, odborné publikácie o ľudských právach

Medzinárodné ľudskoprávne dohovory

Denná tlač, internet, médiá

Autor: PhDr. Kálmán Petőcz

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády Ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2016

**Olympiáda Ľudských práv
XVIII. ročník, školský rok 2015/2016
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy
Test – riešenia**

Kedves Versenyzők,

a teszt 20 feladatot tartalmaz, a megoldásra összesen 45 perc sszesen áll rendelkezésetekre. Minden feladatnak egy helyes megoldása van. A helyes megoldás 3 pontot ér. Összesen 60 pontot szerezhettek. A szöveget figyelmesen olvassátok el, válaszaitokat jelöljétek be a válaszadó lap megfelelő mezőjébe! Amennyiben nem ismeritek a helyes választ, keressétek a leglogikusabb megoldást. Ha tévesen jelöltétek a választ, az első jelölést egyértelműen húzzátok át (X) és jelöljétek meg az új megoldást. Nem az számít, hogy megjegyeztétek-e pontosan a dokumentumok szövegeit és eseményeket, hanem az, hogy miképpen gondolkodtok, és érdeklődtök-e a világ történései iránt.

A tesztben használt rövidítések:

EÚ – Európai Unió

SzK – Szlovák Köztársaság

1. feladat

A közelmúltban hunyt el a kiemelkedő szlovák közzsereplő, a kommunizmus idején politikai fogoly, pap – szaleziánus, a jótekönyködés és az emberi jogok támogatója, egy ember, aki az autentikus keresztény értékek érvényesítésére törekedett a mai modern világunkban. Az ő neve:

a) Jukl Vladimír.

b) Korec Chryzostom Ján.

c) **Srholec Anton.**

d) Cubínek Emanuel Jozef.

2. feladat

Tavaly két új emberjogi szervet hozott létre a SzK Nemzeti Tanácsa, amelyek a lakosság két sebezhető társadalmi csoportjának jogaikhoz való hozzáférését hivatottak javítani. Ezekről a szervezetekről van szó:

- a) a SzK Kisebbségekért Felelős Kormánybiztosa és a SzK Roma Közösségekért Felelős Kormánybiztosa.
- b) az Állami Számvevőszék és a Közegészségügyi Ellenőrzés Hivatala.
- c) a Gyermekjogi Biztos és a Fogyatékkal Élők Biztosa.
- d) a Fogyasztóvédelmi Ombudsman és a Pedagógus Ombudsman.

3. feladat

Az EU állampolgárok az EU intézményeivel való viszonyban valamint az EU-s jogszabályok tagállamai általi implementációja során alkalmazott alapjogokat rögzítő alapidokumentum

- a) az Emberi Dimenzióról Szóló Koppenhágai Dokumentum.
- b) az Emberi Jogok És Alapvető Szabadságok Védelméről Szóló Egyezmény.
- c) az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata.
- d) az Európai Unió Alapjogi Chartája.

4. feladat

A Nemzetközi Emberjogi Kódex (*International Bill of Human Rights*) megnevezés az ENSZ három kulcsfontosságú emberjogi dokumentumát foglalja magába. Ezek a következők:

- a) az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a Népiirtás Büntetésének Megelőzéséről és Megbüntetéséről Szóló Egyezmény, Menekültügyi Egyezmény.
- b) az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a Faji Megkülönböztetés Elleni Egyezmény, a Gyermek Jogairól Szóló Egyezmény.
- c) az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a Polgári És Politikai Jogokról Szóló Nemzetközi Egyezségokmány, a Gazdasági, Szociális És Kulturális Jogokról Szóló Nemzetközi Egyezségokmány.
- d) az Európai Unió Alapjogi Chartája, az Emberi Jogok És Alapvető Szabadságok Védelméről Szóló Egyezmény, Európai Szociális Charta.

5. feladat

Tavaly emlékeztünk meg a Helsinki Nyilatkozat elfogadásának 40. évfordulójáról. 1975 augusztusában az akkori Európa összes országának államfője a nyilatkozat aláírásával köteleességet vállalt „az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásáért, beleértve a gondolat, a lelkiismeret, a vallás és a meggyőződés szabadságát”. A nyilatkozat elfogadásának hatására az akkori Csehszlovákiában polgári mozgalom jött létre, amely üldöztetés és megtorlás árán is nyilvánosan követelte az államtól emberjogi kötelezettségeinek végrehajtását. A polgári mozgalom neve:

- a) The Plastic People of the Universe.
- b) Mozgalom az igazságtalanul megvádoltak védelméért.
- c) Szolidaritás.
- d) Charta 77.

6. feladat

Az ENSZ Gyermek Jogairól Szóló Egyezményének legfőbb hozadéka, hogy

- a) a gyermekeket az emberi jogok teljes jogú alanyainak ismeri el – a szülői gondoskodás passzív objektumaiból a saját életükről szabadon döntő aktív szubjektumokká váltak.
- b) rögzíti a halálbüntetés gyermekeken való végrehajtásának abszolút tilalmát háború idején.
- c) a nagykorúság egységes határaként a 18. életév betöltését állapítja meg.
- d) az eddigi legtöbb állam (194) által ratifikált egyezmény a világon.

7. feladat

A polgárok alapvető jogainak és szabadságjogainak védelmének egyik legfőbb biztosítója Szlovákiában:

- a) a SzK Állami Számvevőszéke.
- b) a bírói hatalom.
- c) a SzK Kormányának Emberi Jogokért, Nemzeti Kisebbségekért és Nemi Egyenlőségért Felelős Tanácsa.
- d) a Jogvédő Központ.

8. feladat

2016 márciusában parlamenti választások lesznek Szlovákiában. Ezen a választáson való részvétel törvény által meghatározott korhatára:

- a) 18. életév betöltése a választások napján a választójog esetében és a választhatóság joga esetében egyaránt.
- b) 18. életév betöltése a választások napján a választójog esetében és a 21. életév betöltése a választhatóság joga esetében.
- c) 21. életév betöltése a választások napján a választójog esetében és a 18. életév betöltése a választhatóság joga esetében.
- d) 21. életév betöltése a választások napján a választójog esetében és a választhatóság joga esetében egyaránt.

9. feladat

Melyik mondat fejezi ki leginkább az emberi jogok lényegét, értelmét és jelentőségét?

- a) Az emberi jogok az állam által adott kiváltságok a rendes élet biztosítására minden olyan ember számára, aki rászolgál.
- b) Az emberi jogok olyan kiváltságok, amelyeket az ember a szabad politikai és piaci versenyben harcol ki a többi emberrel.
- c) Az emberi jogok természetes és elidegeníthetetlen jogok, amelyek minden embert megilletnek, és amelyek biztosításával az állam polgárai számára a méltóságteljes élet keretét határozza meg a szabadság, egyenlőség, szolidaritás és igazságosság elvei alapján.
- d) Az emberi jogok olyan jogok, amelyek akkor illetik meg az embert, hogyha minden az állammal és a családdal szembeni törvényes kötelességének eleget tett.

10. feladat

A nemzetközi emberjogi egyezmények és a SzK jogszabályai szerint a kínzás és a könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés:

a) kizárólag a különösen súlyos bűncselekmények kivizsgálásánál engedélyezett, a Büntetőtörvénykönyv által előírt feltételek betartása mellett.

b) minden körülmények között tilos, béke és háború idején egyaránt.

c) kizárólag háború esetén engedélyezett, fontos tudósítások megszerzése céljából.

d) a felügyelő ügyész beleegyezésével megengedett, amennyiben a gyanúsított személy a nyomozáskor durván, tiszteletlenül és erőszakosan viselkedik a nyomozást végző szervekkel.

11. feladat

Az emberi jogok elévülhetetlenségének elve:

a) a nyomozó vagy az ügyész kötelességét jelenti, hogy a kihallgatott személlyel ismertesse jogait.

b) azt az elvet jelenti, miszerint az emberi jogok nem szűnnek meg annak okán, hogy bizonyos határidőn belül nem voltak érvényesítve vagy kihasználva.

c) egy törvényi rendelkezés arról, hogy az emberiség ellen elkövetett bűncselekmények esetében nem létezik elévülési idő.

d) azt az elvet jelöli, hogy senkit sem szabad megfosztani emberi jogaitól egy magasabb hatalom döntése által.

12. feladat

A szabad választások elve azt jelenti, hogy:

a) minden választó szavazata azonos értékű.

b) a SkK összes választási körzetének választási helyiségeihez akadálymentes hozzáférés van biztosítva a fogyatékkal élő emberek számára.

c) lehetőség van különböző párt és jelölt közül választani és biztosított a pártokról és jelöltekről szóló információk terjesztése és fogadása a választási kampány idején.

d) minden személynek lehetősége van választani, kivéve a személyi szabadságuktól bírói végzés által megfosztott személyeket.

13. feladat

A szólás szabadságát, az információk szabad felkutatásához és terjesztéséhez való jogot törvény által korlátozni lehet

a) a köztisztviselők becsületének és méltóságának védelmében.

b) olyan intézkedésekkel, amelyek a demokratikus társadalomban mások jogainak és szabadságainak, az állambiztonságnak, közrendnek, közegészségnek és erkölcsnek védelme érdekében feltétlenül szükségesek.

c) mások hitének, vallásának vagy vallási meggyőződésének védelmében.

d) az állami jelképek, mint például a címer, a lobogó, a himnusz sérthetetlenségének védelmében.

14. feladat

A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogait rögzítő legátfogóbb nemzetközi dokumentum megnevezése:

- a) Az ENSZ Nemzeti Vagy Etnikai, Vallási És Nyelvi Kisebbségekhez Tartozó Személyek Jogairól Szóló Nyilatkozata (1992).
- b) a Regionális Vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája (1992).
- c) az Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről Szóló Keretegyezménye (1995).
- d) az EBESZ Nemzeti Kisebbségi Főbiztosának Hágai Ajánlásai (1999).

15. feladat

A SzK-ban mindenkinek joga egyedül vagy másokkal együtt közügyekben vagy más társadalmi érdekekben az állami szervekhez és a területi önkormányzati szervekhez fordulni kérvénnyel, javaslattal és panasszal. Petícióval nem lehet:

- a) az alkotmány vagy a törvények módosítását javasolni.
- b) az alapvető jogok és szabadságjogok megsértésére felszólítani, és beavatkozni a bíróságok függetlenségébe.
- c) beavatkozni a legmagasabb alkotmányos szereplők méltóságába.
- d) kétségbe vonni a demokratikus többség érdekeit és véleményét.

16. feladat

Az antidiszkriminációs törvény néven használatos törvény teljes megnevezése:

- a) a férfiak és nők, gyermekek és szülők, fiatalok és idősek, kisebbség és többség közötti egyenlőségről szóló törvény.
- b) a minden polgár törvény előtti egyenlőségéről szóló törvény.
- c) az egyes területeken való egyenlő bánásmódról és a megkülönböztetéstől való védelemről valamint némely törvények módosításáról és kiegészítéséről szóló törvény.
- d) a fajgyűlölet, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus és az intolerancia egyéb formáinak megelőzéséről és kiküszöböléséről szóló törvény.

17. feladat

2015 februárjában a SzK Kormánya jóváhagyta az első átfogó, közpolitikának szóló programdokumentumot az emberi jogok védelméről. A dokumentum címe

- a) a SzK az Emberi Jogok Védelméről és Támogatásáról szóló Stratégiája.
- b) Nemzeti Cselekvési Terv a Diszkrimináció Megelőzéséről és Kiküszöböléséről.
- c) Nemzeti Emberi Jogok és Szabadságok Átültetéséről szóló Stratégia.
- d) a SzK Emberi Jogi Oktatásról szóló Terve.

18. feladat

A Menekültjogi Egyezmény szerint menekültnek minősül az a személy,

- a) aki bűncselekményt követett el és más országba menekül a büntetés elől.
- b) akit hazájában megfosztottak állampolgárságától bármilyen oknál fogva és kiutasították az állampolgársága szerinti országból.
- c) aki az állampolgársága szerinti országban lévő kedvezőtlen gazdasági és szociális helyzet miatt illegálisan keres munkát külföldön.

d) aki faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása vagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik.

19. feladat

Jelöljétek meg, hogy melyik intézkedést *nem tartjátok* közvetlen vagy közvetett diszkriminációnak:

a) a munkáltató nem veszi fel a munkakeresőt, mivel egyik beosztottjától értesül róla, hogy terhes. A felvétel elutasítását azzal indokolja, hogy a kérvényező nem felelt meg a szakmai kritériumoknak.

b) a munkáltató nem veszi fel a Latin Amerikáért felelős külföldi kereskedelmi képviselő posztra azt a kérvényezőt, aki nem beszél sem spanyolul sem portugálul. A kérvényező azzal védekezik, hogy angol nyelvtudásával bárhol tökéletesen megérteti magát.

c) az étterem üzemeltetője kiutasítja a teremből azt a roma személyt, aki átlagos vendégként viselkedik és semmivel sem kelti fel mások figyelmét. A kiutasítást azzal indokolja, hogy az étteremben zártkörű rendezvény zajlik, ez azonban nincs sehol sem feltüntetve.

d) az egészségügyi biztosító bejárata nincs akadálymentesítve, továbbá nem állnak rendelkezésre információs anyagok a gyengénlátók számára. Indoklásul a szükséges eszközök hiányát hozzák fel.

20. feladat

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának első cikkelye így szól:

a) Minden népnek joga van az önrendelkezésre. E jog értelmében a népek szabadon határozzák meg politikai rendszerüket és szabadon biztosítják gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődésüket.

b) Minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van. Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell, hogy viseltessenek.

c) Minden ember testvére embertársának.

d) Ezeket az igazságokat természetesnek tekintjük: Minden ember egyenrangúnak teremtett; a Teremtő bizonyos elidegeníthetetlen jogokkal ajándékozta meg az embert, amelyek közé az élet, a szabadság és a boldogság építése tartozik.

Források:

a SzK Alkotmánya, antidiszkriminációs törvény, szakmai emberjogi publikációk
Nemzetközi emberjogi egyezmények
Napi sajtó, internet, média

Autor: PhDr. Petőcz Kálmán

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Prekladateľka: Mgr. Hodossy Katalin

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2016

4.2. Tézy pre ústnu časť krajských kôl OĽP

**Olympiáda ľudských práv
XVIII. ročník, školský rok 2015/2016
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy
Tézy pre ústnu časť súťaže**

1. Teroristi v Paríži zaútočili na bezbranných, nič netušiacich ľudí v reštauráciách, v divadle a na uliciach. Zahynulo 130 osôb. Niektorí z útočníkov sa pravdepodobne dostali do Európy v rámci veľkej utečeneckej vlny v lete a na jeseň minulého roku.
Aká by bola Vaša reakcia z pozície štátnych orgánov, keby ste mali rovnovážne zabezpečiť právo na život a bezpečnosť občanov, právo na azyl vyplývajúce z Dohovoru o právnom postavení utečencov ako aj ostatné základné práva, napríklad právo na súkromie. Snažte sa vystihnúť čo najviac stránok možného riešenia.
2. Nobelovu cenu za literatúru za rok 2015 získala bieloruská autorka Svetlana Alexijevič za svoje celoživotné dielo. Jedna z jej kníh preložených aj do slovenského jazyka sa nazýva *Vojna nemá ženskú tvár*.
Opíšte postavenie žien počas 2. svetovej vojny a bezprostredne po nej, najmä v tých krajinách, kde sa dlhodobo bojovalo a v oblastiach, cez ktoré prechádzal front. S akými problémami, ťažkosťami tieto ženy zápasili, aká bola ich situácia z ľudskoprávneho hľadiska?
3. Všeobecná deklarácia ľudských práv bola Organizáciou Spojených národov prijatá v roku 1948.
Vysvetlite politický a historický kontext prijatia tohto dokumentu. V čom priniesol nový pohľad na chápanie ľudských práv? V čom vidíte jeho hlavný prínos?
4. Určite poznáte vo svojom blízkom alebo širšom okolí osobu so zdravotným postihnutím. Výkon niektorých ľudských práv v prípade osôb so zdravotným postihnutím alebo so zdravotným problémom môže byť sťažený.
Uved'te, aké opatrenia zo strany štátu či prevádzkovateľov verejných zariadení a inštitúcií sú potrebné, aby osoby so zdravotným postihnutím mohli vo svojom živote rovnocenne realizovať svoje ľudské práva, konkrétne v oblasti prístupnosti prostredia, dopravy, informácií, služieb a tovarov.
5. V novembri 1989 sa začal vo vtedajšej Československej socialistickej republike proces zásadných politických a spoločenských zmien, nazývaný aj ako „nežná revolúcia“. Mnoho študentov a študentiek sa do nej aktívne zapojilo. Dvoma kľúčovými požiadavkami Verejnosti proti násiliu, politického hnutia stojaceho na čele spoločenských zmien, bolo zrušenie vedúcej úlohy komunistickej strany v spoločnosti a vypísanie slobodných volieb.

Vysvetlite na základe preštudovanej literatúry alebo na základe rozprávania svojich rodičov či príbuzných, prečo považovali revolucionári v roku 1989 práve tieto dva ciele za kľúčové z pohľadu budovania demokratickej spoločnosti?

6. V politickom a spoločenskom diskurze, aj v médiách sa môžete často stretnúť s výrazmi *integrácia* (napr. integrácia cudzincov, či školská integrácia osôb so zdravotným postihnutím), *inklúzia* (napr. inklúzia Rómov a Rómok), *asimilácia* (napr. prirodzená vs. násilná asimilácia príslušníkov a príslušníčok národnostných menšín).

Vysvetlite, aký je rozdiel medzi pojmami asimilácia, integrácia a inklúzia, aký model začleňovania príslušníčok a príslušníčok menšinových skupín do spoločnosti by ste uprednostnili Vy a prečo?

7. V škole i na pracovisku vašich rodičov môže dochádzať k rôznym prejavom priamej a nepriamej diskriminácie, čiže nerovného zaobchádzania. Diskriminácia môže byť nerovné zaobchádzanie štátu s občanmi a občiankami, nerovné zaobchádzanie nadriadených s podriadenými, ale môže k nemu dochádzať aj vo vzťahu dvoch alebo viacerých fyzických osôb (žiakov a žiačok či zamestnancov a zamestnankýň) vzájomne.

Zamyslite sa nad tým, k akým rôznym formám a prejavom diskriminácie dochádza vo vzťahu občan/občianka a štát, v škole alebo na pracovisku a popíšte ich s využitím všetkých svojich poznatkov a skúseností .

8. V ostatnom čase sa opäť na verejnosti a v médiách často hovorí o odluke cirkvi od štátu. *Vysvetlite, čo by tento akt rs. proces mal/mohol znamenať. Aký by bol podľa Vás jeho dopad – pozitívny alebo negatívny – na slobodu svedomia, viery a vyznania?*

9. Pred vyše 70 rokmi sa skončila 2. svetová vojna, najväčšia tragédia v dejinách ľudstva. Najhroznejšou udalosťou spätou s vojnou bol holokaust.

Uvedte, aké základné ľudské práva boli od nástupu nacistov k moci postupne osobám židovského pôvodu odopierané, popíšte v základných bodoch ich situáciu pred deportáciami a ich položenie v koncentračných a vyhladzovacích táboroch.

10. Nobelova cena za mier za rok 2014 bola udelená aj pakistanskej školáčke Malále Júsfzaj za presadzovanie práva na vzdelanie pre všetky deti.

Vysvetlite, prečo je právo na vzdelanie takým dôležitým ľudským právom? Stručne vyložte, čo viete o uplatňovaní tohto práva v tej časti sveta, odkiaľ pochádza Malála a porovnajte to s uplatňovaním práva na vzdelanie v našej krajine.

11. Ústava SR zakotvuje petičné právo ako jedno z občianskych a politických práv. Petíciou môžu ľudia iniciovať aj referendum. Predmetom petície a referenda však nemôžu byť ľudské práva.

Vysvetlite, prečo ľudské práva nemôžu byť predmetom petície a referenda? Čo v praxi znamená tento zákaz a ako sa uplatňuje? Uvedte konkrétne príklady.

12. V našej ústave, v článku 12 sa nachádza ustanovenie o tom, že „základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremľateľné a nezrušiteľné.“
Vysvetlite vlastnými slovami, čo uvedené pojmy znamenajú z hľadiska ľudskoprávnej administratívnej a súdnej praxe.
13. Od roku 1991 platí na Slovensku zákaz trestu smrti. Od roku 2003 je tento zákaz absolútny, vzťahuje sa aj na činy spáchané v čase vojny alebo v čase bezprostrednej hrozby vojny.
Uvedte ľudskoprávne dôvody zrušenia trestu smrti, prípadne vysvetlite svoje stanovisko v otázke trestu smrti v širších súvislostiach.
14. V roku 2012 Krajský súd v Prešove rozhodol, že na jednej zo škôl v kraji dochádza k segregácii rómskych detí a zaviazal školu k náprave daného stavu.
Vysvetlite, čo chápete pod pojmom segregácia v škole a skúste načrtnúť, v čom vidíte najväčšie problémy vzdelávania detí z rómskych osád. Ako by ste Vy riešili ich situáciu? Snažte sa používať ľudskoprávne argumenty.
15. Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácemu násilliu (tzv. Istanbulský dohovor) uvádza medzi iným: »Zmluvné strany prijímú potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa v trestnom konaní začatom po spáchaní akýchkoľvek násilných činov v rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru, *kultúra, zvyk, náboženstvo, tradícia alebo takzvaná „česť“* nepovažovali za ospravedlnenie takýchto činov.«
Uvedte, v čom vidíte význam Istanbulského dohovoru v súvislosti s integráciou osôb neeurópskeho pôvodu do spoločností európskych krajín? Aké podmienky by ste z pozície štátu stanovili pre úspešnú integráciu ľudí na úteku či migrantov a migrantiek? Aké argumenty by ste mohli uviesť v prospech ratifikácie Istanbulského dohovoru, v záujme ktorej nedávno prebiehala aj veľká občianska kampaň?

Autor: PhDr. Petőcz Kálmán

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2016

Olympiáda Ľudských práv
XVIII. ročník, školský rok 2015/2016
Krajské kolo
Kategória: Stredné školy
Szöbeli tételek

1. Párizsi éttermekben, színházban és utcákon terroristák támadtak védtelen, gyanútlan emberekre. 130 ember veszítette életét. Néhány támadó valószínűleg a tavaly nyári és őszi nagy menekülthullám során kerülhetett Európába.
Hogyan reagálnátok Ti az állami szervek helyében, hogyha kiegyensúlyozottan kellene biztosítanotok a polgárok élethez és biztonsághoz való jogát, a Menekültügyi egyezmény szerinti menedékjogot valamint a többi alapjogot, mint például a magánélethez való jog? Törekedjete minél több oldalról körülírni a megoldást.
2. 2015-ben a fehérorosz íróőőőőő, Szvetlana Alekszijeviceknek ítéltek oda az irodalmi Nobel-díjat életművéért. Egyik, magyar nyelven is megjelent műve „A háború nem asszonyi dolog” címet viseli.
Mutassátok be a nőök helyzetét a II. világháború idején és közvetlenül utána, legfőképp olyan országokban, ahol hosszú ideig folytak harcok és olyan területeken, amelyeken háborús front vonult át. Milyen gondokkal és nehézségekkel kellett szembenézniük ezeknek a nőöknek, és milyen volt a helyzetük emberjogi megítélés szerint?
3. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát 1948-ban fogadta el az Egyesült Nemzetek Szervezete.
Mutassátok be az említett dokumentum elfogadásának politikai és történelmi kontextusát! Milyen új nézőpontból közelítette meg az emberi jogok értelmezését, és miben látjátok fő hozzádékát?
4. Biztosan ismertek a közeli vagy a távolabbi környezetetekből fogyatékkal élő ember. A fogyatékkal vagy egészségügyi gondokkal élő személyek némely emberi jogainak gyakorlása nehézségekbe ütközhet.
Ismertessétek, hogy milyen intézkedések szükségesek az állam vagy kööintézetek és intézmények üzemeltetői részéről ahhoz, hogy a fogyatékkal élő személyek egyenrangúan gyakorolhassák emberi jogaikat, nevezetesen a fizikai környezethez, a közlekedéshez, az információkhoz, a szolgáltatásokhoz és az árukhoz való hozzáférés területén!
5. 1989 novemberében az akkori Csehszlovák Szocialista Köztársaságban kezdetét vette a politikát és a társadalmat alapvetően megváltoztató folyamat, a „báronyos forradalom”. Sok diák és diáklány is tevékeny részesévé vált. A társadalmi változások élén álló Nyilvánosság az erőszak ellen (Verejnost’ proti násiliu) politikai mozgalom két fő követelése a kommunista párt vezető szerepének eltörlése és a szabad választások kiírása volt.
A szakirodalom szerint, a születek vagy rokonaitok elbeszélései alapján magyarázzátok el, hogy a forradalmárok miért éppen ezt a két célt tartották kulcsfontosságúnak a demokratikus társadalom kialakításában 1989-ben?
6. A politikai és közéleti diskurzusban és a médiákban is gyakran találkozunk az *integráció* (például külföldiek integrációja, testi fogyatékkal élők iskolai integrációja), az *inklúzió*

(például romák inklúziója) és az *asszimiláció* (például nemzeti kisebbséghez tartozó személyek természetes vs. kényszerített asszimilációja) fogalmakkal.

Magyarázzátok el az asszimiláció, integráció és inklúzió fogalmak közti különbséget! A kisebbségi csoporthoz tartozó személyek társadalmi beilleszkedésének melyik modelljét részesítenétek Ti előnyben, és miért?

7. Az iskolában és még a szüleitek munkahelyén is előfordulhat a diszkrimináció - megkülönböztető bánásmód - nyílt vagy burkolt formában. Diszkriminációnak minősülhet az állam megkülönböztető bánásmódja polgáraival szemben, a felettesek megkülönböztető bánásmódja beosztottaikkal szemben, de felléphet két vagy több természetes személy (diákok, munkavállalók) közti kapcsolatokban is.

Gondolkodjatok el azon, hogy a diszkrimináció milyen különféle formái és megnyilvánulásai lehetségesek az állam és polgárai viszonyban, az iskolában vagy a munkahelyen, és mutassátok be őket ismereteitek és tapasztalataitok teljes körű felhasználásával.

8. Az utóbbi időben újra gyakori témává vált a közbeszédben és a médiákban az egyház államtól való elkülönülése.

Magyarázzátok meg, mit jelentene/jelenthetne ez az aktus, illetve folyamat? Szerintetek milyen hatással lenne – pozitív vagy negatív – a lelkiismeret, a hit, és a vallás szabadságára?

9. Több mint 70 évvel ezelőtt ért véget a 2. világháború, az emberiség történelmének legnagyobb tragédiája. A háborúhoz kapcsolódó legnagyobb borzalom a holokauszt volt.

Ismertessétek, hogy a náci hatalomátvétel után a zsidó származású személyeket milyen alapvető emberi jogaitól fosztották meg, röviden írjátok körül helyzetüket a deportáció előtt, valamint a koncentrációs- és megsemmisítő táborokban!

10. 2014 egyik Nobel-békedíjasa a pakisztáni diáklány, Malála Júszufzai lett azért a küzdelméért, hogy minden gyermeknek alanyi jogon járjon az oktatás.

Magyarázzátok meg, hogy miért olyan fontos emberi jog az oktatáshoz való jog! Röviden ismertessétek, hogy mit tudtok a műveltséghez való jog gyakorlásáról a világ azon részében, ahonnan Malála származik, és hasonlítsátok össze a műveltséghez való jog gyakorlásával Szlovákiában!

11. A SzK Alkotmánya rögzíti a petíciós jogot, mint polgári és politikai jogot. Petícióval az emberek népszavazást, azaz referendumot is kezdeményezhetnek. A petíció és népszavazás tárgyát azonban nem képezhetik az emberi jogok.

Magyarázzátok el, hogy miért nem lehetnek az emberi jogok petíció vagy népszavazás tárgya! Mit jelent a gyakorlatban ez a tilalom és hogyan érvényesül? Mondjatok rá néhány példát.

12. Alkotmányuk 12. cikkelye szerint „Az alapvető jogok és szabadságjogok nem vehetők el, elidegeníthetetlenek, elévülhetetlenek és nem törölhetők el.”

Magyarázzátok el saját szavaitokkal, hogy mit jelentenek az említett kifejezések emberjogi közigazgatási és bírósági gyakorlat szempontjából?

13. 1991 óta Szlovákiában tilos a halálbüntetés. 2003 óta ez abszolút tilalom, a háború vagy háborútól való közvetlen fenyegetettség idején elkövetett tettekre is vonatkozik.

Ismertessétek a halálbüntetés eltörlésének emberjogi okait, esetleg magyarázatok meg saját álláspontotokat a halálbüntetésről széles összefüggésben!

14. 2012-ben az Eperjesi Kerületi Bíróság ítéletében kimondta, hogy a megye egyik iskolájában fennáll a roma gyermekek szegregációjának ténye, és az iskolát a jogszerű állapot helyreállítására kötelezte.

Magyarázzátok meg, hogy mit értünk az iskolai szegregáció fogalma alatt és próbáljátok felvázolni, hogy miben látjátok a romatelepekről származó gyermekek oktatásának legfőbb problémáit! Miként oldanátok meg Ti az ő helyzetüket? Törekedjete emberjogi érvelést alkalmazni!

15. Az Európa Tanács Egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (ún. isztambuli egyezmény) szerint többek között: „A részes felek megteszik a szükséges jogalkotási vagy más intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a jelen Egyezmény hatálya alá tartozó erőszakos cselekmények bármelyikének elkövetése alapján indult büntetőeljárások során a kultúra, a szokás, a vallás, a hagyomány vagy az ún. „becsület“ ne minősülhessen a cselekmény igazolásának.“

Ismertessétek, hogy miben látjátok az Isztambuli Egyezmény jelentőségét a nem európai származású személyek európai társadalmakba való beilleszkedése kapcsán? Milyen feltételeket szabnátok Ti az állam helyében a menekültek vagy bevándorlók eredményes integrációja érdekében? Milyen érveket tudnátok felsorolni az Isztambuli Egyezmény ratifikálására, amely érdekében a közelmúltban széles polgári kampány is zajlott?

Autor: PhDr. Petőcz Kálmán

Recenzentka: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Prekladateľka: Mgr. Hodossy Katalin

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD

Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2016

4.3. Správy o školských a krajských kolách OĽP

4.3.1. OĽP v Banskobystrickom kraji

Správu predložil: Mgr. Roman Balko, predseda KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	32		
z toho	gymnázií:	15	SOŠ: 17
Počet zúčastnených súťažiacich:	517		
z toho	žiačok:	290	žiakov: 227
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	32		
z toho	učiteliek:	25	učiteľov: 7

Poznámky k priebehu a návrhy: žiadne

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: Mgr. Roman Balko

Organizátor - inštitúcia: CVČ Junior Banská Bystrica

Organizátor - osoba: Mgr. Jana Hrabovská

Miesto konania súťaže: CVČ Junior Banská Bystrica, SOŠ IT B. Bystrica

Dátum konania súťaže: 4.2.2016

Počet prihlásených škôl:	32		
z toho	gymnáziá:	15	SOŠ: 17
Počet zúčastnených škôl:	28		
z toho	gymnáziá:	15	SOŠ: 13
Počet prihlásených súťažiacich:	32		
z toho	žiačok:	22	žiakov: 10
Počet zúčastnených súťažiacich:	28		
z toho	žiačok:	20	žiakov: 8
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	28		
z toho	učiteliek:	25	učiteľov: 3

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	MEDVEĎOVÁ Milada Lucia	Gymnázium J. Chalupku Brezno, Štúrova 13, 977 01 Brezno
2.	HOSSOVÁ Nikola	SOŠ OaS Nová Baňa, Osvety 17, 968 25 Nová Baňa
3.	AZZAMOVÁ Katarína	Gymn. M. Kováča B. Bystrica, Mládežnícka 51, 974 01 B. Bystrica
4.	GAJDOŠOVÁ Zuzana	Gymn. L. Štúra Zvolen, Hronská 1467/3, 960 49 Zvolen
5.	SÁROVÁ Dorota Paulína	Gymn. B.S. Timravy Lučenec, Haličská cesta 9, 984 03 Lučenec
6.	GONOVÁ Júlia	Súkromné gymnázium Lučenec, Gemerská cesta 1, 984 01 Lučenec
7.	ČIERNA Vanesa	Katolícke gymnázium Š. Moysesu B. Bystrica, Hurbanova 9, 974 01 B. Bystrica
8.	MAŠÍR Oliver	Gymn. F. Švantnera Nová Baňa, Bernoláková 9, 968 01 Nová Baňa

Organizácia a priebeh krajského kola – popis, hodnotenie, pripomienky, návrhy:

Miesto súťaže: CVČ Junior B. Bystrica, SOŠ IT B. Bystrica

Spolupracujúce subjekty: CVČ Junior B. Bystrica, SOŠ IT B. Bystrica

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:
štrajk učiteľov, choroba

Test: najnižší bodový zisk: 18, najvyšší bodový zisk: 57

Tézy: najnižší bodový zisk: 28, najvyšší bodový zisk: 60

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

Porota č.1: Mgr. Martin Holéczy, PhD., Gymn. J.G.T. B. Bystrica; Mgr. Ľubica Knollová, Gymn. L.Š. Zvolen; PhDr. Alena Brdárska, PSLG Revúca;

Porota č.2: Mgr. Eleonóra Valovičová, SOŠL B. Štiavnica; PhDr. Viera Rapcová, Gymn. B.S.T. Lučenec; Mgr. Soňa Kubíková, SOŠD Zvolen;

Porota č.3: PhDr. Zuzana Bačová, KG Š.M. B. Bystrica; PhDr. Mariana Stejskalová, Gymn. M.K. B. Bystrica; PhDr. Viera Jakubove, SG Lučenec

Pripomienky zo strany súťažiacich:

- ústretový prístup, komunikatívnosť a odbornosť komisií,
- aktuálne tézy
- zrozumiteľnosť testových úloh
- možnosť výmeny názorov a získanie nových vedomostí

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu:

- pozitívne bolo hodnotené zostavenie téz pre ústnu časť a testových úloh
- dodržiavanie časového harmonogramu súťaže
- veľa účastníčok a účastníkov KK OL'P prečítalo knihu „Vojna nemá ženskú tvár“

Financovanie krajského kola (kto financoval a čo bolo poskytnuté - strava, preplatenie cestovného, diplomy, ceny):

CVČ Junior B. Bystrica, občerstvenie pre súťažiacich a poroty, diplomy (1.- 3. miesto), ceny (1.- 3. miesto) finančné poukážky, osvedčenie o účasti (žiaci a žiačky)

Porota a súťažiaci na krajskom kole OL'P v Banskej Bystrici

4.3.2. OĽP v Bratislavskom kraji

Správu predložila: Mgr. Zuzana Smetanová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	27				
z toho	Lýceum: 1	gymnazií:	20 (Lýceum 01)	SOŠ:	6
Počet zúčastnených súťažiacich:	367				
z toho		žiacok:	223	žiacov:	144
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	27				
z toho		učiteliek:	19	učiteľov:	8

Poznámky k priebehu a návrhy: školské kolá prebehli vo väčšine prípadov v dvoch kolách: vedomostný test a tézy, resp. modelové situácie. Objavili sa aj napr. písanie esejí alebo úvah na aktuálne témy ľudských práv.

Pedagógovia si pochvaľujú aj príklady dobrej praxe, námety od iných kolegýň a kolegov.

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: Mgr. Zuzana Smetanová

Organizátor - inštitúcia: Okresný úrad Bratislava, odbor školstva, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava; SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava

Organizátor - osoba: Mgr. Veronika Csontosová, Mgr. Zuzana Smetanová

Miesto konania súťaže: SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava

Dátum konania súťaže: 4.2.2016

Počet prihlásených škôl:	21				
z toho	Lýceum: 1	gymnaziá:	16	SOŠ:	4
Počet zúčastnených škôl:	18				
z toho	Lýceum: 1	gymnaziá:	13	SOŠ:	4
Počet prihlásených súťažiacich:	40				
z toho		žiacok:	21	žiacov:	19
Počet zúčastnených súťažiacich:	31				
z toho		žiacok:	15	žiacov:	16
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	12				
z toho		učiteliek:	11	učiteľov:	1

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	SMAHO Ivar	Gymnázium Metodova 2, 82108 Bratislava
2.	ŠKVARENINA Ondrej	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 82109 Bratislava
3.-4.	HARUŠINEC Adam	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Teplická 7, 83102 Bratislava
3.-4.	ŽŇAVA Roman	Program IB Diploma, Spojená škola Novohradská 3, 82109 Bratislava
5.	SCHINDLER CH.N.Richard	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Teplická 7, 83102 Bratislava
6.	SEČKA Michal	Gymnázium Pankúchová 6, 85104 Bratislava
7.	BLAŇÁROVÁ Viktória	Evanjelické lýceum, Vranovská 2, 85102 Bratislava
8.	HERIBANOVÁ Natália	Gymnázium F.G. Lorcu, Hronská 3, 82107 Bratislava

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: SOŠHSaO Na pántoch 9, Bratislava

Spolupracujúce subjekty (organizácie, jednotlivci, Alumni, a pod.): Alumni: Patrik Nalešník

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:
štrajk, choroby

Test: najnižší bodový zisk: 30, najvyšší bodový zisk: 60

Tézy: najnižší bodový zisk: 10, najvyšší bodový zisk: 60

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

Mgr. Jana Bohunická, Gymn. Vazovova ul. BA

Mgr. Jana Gábrišová, Gymn. Grosslingova ul. BA

Mgr. Anna Wolnerová, Evanjelické lýceum BA

Mgr. Daniela Capeková, Gymn. pre TP BA

Mgr. Dana Kmeťková, SOŠ pre TP, BA

Mgr. Naďa Kopačková, SOŠ chemická, BA

Mgr. Zuzana Pravdová, Gymn. F.G. Lorcu, BA

Mgr. Stanislava Krupová, Gymn. I. Horvátha BA

Pripomienky zo strany súťažiacich: v ankete navrhli ad test viac úloh z diania vo svete, pridať nové otázky, nakoľko tie a tí, čo opakovane prídu na krajské kolo, sú vo výhode voči ostatným; inak hodnotili test ako vyvážený, zrozumiteľný; ad tézy navrhujú kreatívnejšie tézy, aby boli všetky spojené s riešením danej problematiky, zvážiť pomer test a tézy nie v pomere 50:50, ale tézy s vyššou hodnotou ako test.

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: test hodnotili ako primeraný, zrozumiteľný, ako pozitívne hodnotili, že tézy boli zverejnené v dostatočnom čase pred krajským kolom.

Súťažiaci aj pedagógovia hodnotili vysoko organizáciu krajského kola a to, že na ňom boli „úžasní hostia, a pedagógovia“.

Financovanie krajského kola (kto financoval a čo bolo poskytnuté - strava, preplatenie cestovného, diplomy, ceny): Okresný úrad Bratislava, odbor školstva, Teplická ul. BA.

Poskytnuté: strava, ceny pre víťazky a víťazov aj všetkých súťažiacich, ostatné služby poskytnuté SOŠHSaO Na pántoch 9, BA.

Iné: krajského kola sa zúčastnili: Patrik Nalešnik, ALUMNI OLĽP a PhDr. Dagmar Horná, PhD., predsedníčka CK OLĽP.

4.3.3. OLĽP v Košickom kraji

Správu predložila: PaedDr. Jaroslava Mamčaková, predsedníčka KK OLĽP

Školské kolá OLĽP

Počet zúčastnených škôl:	49		
z toho	gymnazií:	24	SOŠ: 25
Počet zúčastnených súťažiacich:	631	(podklady nedodali všetky školy)	
z toho	žiacok:	345	žiakov: 286
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	49		
z toho	učiteliek:	40	učiteľov: 9

Krajské kolo OLĽP

Zodpovedná osoba: PaedDr. Jaroslava Mamčaková

Organizátor - inštitúcia: CVČ – RCM, Strojárska 2, Košice

Organizátor - osoba: PaedDr. Jaroslava Mamčaková

Miesto konania súťaže: Gymnázium, Alejová 1, 040 13 Košice

Dátum konania súťaže: 4.2.2016

Počet prihlásených škôl:	49			
z toho	gymnázia:	24	SOŠ:	25
Počet zúčastnených škôl:	45			
z toho	gymnázia:	23	SOŠ:	22
Počet prihlásených súťažiacich:	48			
z toho	žiacok:	28	žiakov:	20
Počet zúčastnených súťažiacich:	45			
z toho	žiacok:	25	žiakov:	20
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	30			
z toho	učiteliek:	21	učiteľov:	9

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	NECHTILOVÁ Miroslava	Cirkevné gymnázium sv. Jána Krstiteľa, M. R. Štefánika, 075 01 Trebišov
2.	GÁLOVÁ Mária	Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, 042 24 Košice
3.	ROCHOVÁ Paulína	Gymnázium, Školská 7, 052 01 Spišská Nová Ves
4.	JÁNOŠÍKOVÁ Martina	Súkromné gymnázium, Katkin park 2, 040 11 Košice
5.	KOHÚT Marek	Gymnázium, Komenského 32, 075 01 Trebišov
6.	HRADICKÝ Ján	Gymnázium, Poštová 9, 042 52 Košice
7.	JURSA Juraj	Gymnázium, Alejová 1, 040 01 Košice
8.	VAGABOV Alan	Gymnázium – Gimnazium, Fábryho 1, 079 01 Veľké Kapušany

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium, Alejová 1, Košice (aula + 3 triedy)

Spolupracujúce subjekty: --

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:
súťažiaci sa nedostavil na súťaž

Test: najnižší bodový zisk: 06, najvyšší bodový zisk: 57

Tézy: najnižší bodový zisk: 15, najvyšší bodový zisk: 60

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

Predsedníčka: PaedDr. Jaroslava Mamčaková

Členky a člen:

Mgr. Danica Fuzesiová, Gymnázium J. A. Komenského, Košice

Mgr. Eva Goblová, SZS, Moyzesova 17, Košice

Mgr. Marek Marjov, Gymnázium, Sečovce

Mgr. Radoslava Dedinová, Gymnázium kpt. Nálepku, Sobrance

Mgr. Mária Vargová, Gymnázium M. R. Štefánika, Košice

Mgr. Miriam Vyšňovská, SOŠ elektrotechnická, Spišská Nová Ves

Pripomienky zo strany súťažiacich: žiadne

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: kritika neskorého uverejnenie téz pre aktuálny ročník

Financovanie krajského kola (kto financoval a čo bolo poskytnuté - strava, preplatenie cestovného, diplomy, ceny): CVC - RCM Košice

4.3.4. OĽP v Nitrianskom kraji

Správu predložila: PhDr. Ivana Semjanová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	44		
z toho	gymnázií:	18	SOŠ: 26
Počet zúčastnených súťažiacich:	681		
z toho	žiakov:	365	žiacov: 316
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	41		
z toho	učiteliek:	32	učiteľov: 9

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: PaedDr. Rozália Bezáková

Organizátor - inštitúcia: Okresný úrad Nitra – odbor školstva

Organizátor - osoba: PhDr. Ivana Semjanová

Miesto konania súťaže: Gymnázium, Školská 26, Vráble

Dátum konania súťaže: 4.2.2016

Počet prihlásených škôl:	44		
z toho	gymnáziá:	18	SOŠ: 26

Počet zúčastnených škôl:	38		
z toho	gymnázia:	15	SOŠ: 23
Počet prihlásených súťažiacich:	44		
z toho	žiačok:	22	žakov: 22
Počet zúčastnených súťažiacich:	38		
z toho	žiačok:	19	žakov: 19
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	29		
z toho	učiteliek:	26	učiteľov: 3

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	KOPRDA Branislav	Gymnázium, Školská 26, 952 80 Vráble
2.	JEŽOVÁ Kristína	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, 940 61 Nové Zámky
3.	VELKÝ Filip	Gymnázium, Golianova 68, 949 01 Nitra
4.	POHLE Roland	Stredná priemyselná škola, Petöfiho 2, 945 50 Komárno
5.	HALAMOVÁ Terézia	Športové gymnázium, Slančíkovej 2, 949 01 Nitra
6.	HUTAI Roland	Gymnázium, Štúrova 16, 937 01 Želiezovce
7.	ROSINSKÁ Veronika	Gymnázium, Bernolákova 37, 942 01 Šurany
8.	HORNÁKOVÁ Gabriela	Obchodná akadémia, Kálmána Kittenbergera 2, 934 40 Levice

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Krajské kolo prebehlo v pokojnej a príjemnej atmosfére, test bol didakticky dobre spracovaný, rýchlo sa opravoval, čo považujem za plus. Žiaci a žiačky nemuseli dlho čakať na opravu. Ústna časť prebehla bez problémov, žiaci a žiačky prezentovali svoje poznatky a postoje. Úroveň bola dobrá, niektorí veľmi pekne argumentovali a vyjadrovali sa k daným témam. Témy nie sú rovnako vyvážené z hľadiska obťažnosti, čo sa prejavilo i na odpovediach. Účastníci a účastníčky sa vyjadrili, že tento rok boli odpovede dynamickejšie a úroveň a vedomosti tomu zodpovedali. Jedna žiačka písala test v maďarskom jazyku.

Miesto súťaže: Gymnázium Vráble

Spolupracujúce subjekty (organizácie, jednotlivci, Alumni, a pod.): oslovila som členky a členov Alumni OL'P, ale z pracovných dôvodov nemohli prísť. Každý rok spolupracujem s FF UKF Nitra. Kolegyne sú vždy ochotné prísť do odbornej komisie. Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: iba jedna škola sa ospravedlnila, zo zdravotných dôvodov, ostatní neoznámili svoje dôvody

Test: najnižší bodový zisk: 16, najvyšší bodový zisk: 60

Tézy: najnižší bodový zisk: 26, najvyšší bodový zisk: 59

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

PhDr. Ivana Semjanová, Gymnázium Vráble

Mgr. Helena Kopecká, Gymnázium Topoľčany

doc. Viera Jakubovská, PhD., FF UKF Nitra

doc. Gabriela Jonášková, PhD., FF UKF Nitra

PhDr. Monika Bogóová, Gymnázium Vráble

Pripomienky zo strany súťažiacich: žiadne

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: žiadne

Financovanie krajského kola (kto financoval a čo bolo poskytnuté - strava, preplatenie cestovného, diplomy, ceny): ceny, diplomy, občerstvenie financoval OÚ Nitra

4.3.5. OL'P v Prešovskom kraji

Správu predložil: PhDr. Marián Richter, predseda KK OL'P

Školské kolá OL'P

Počet zúčastnených škôl:	32		
z toho	gymnázií:	16	SOŠ: 16
Počet zúčastnených súťažiacich:	331		
z toho	žiačok:	196	žiakov: 135
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	32		
z toho	učiteliek:	21	učiteľov: 11

Krajské kolo OL'P

Zodpovedná osoba: PhDr. Marián Richter

Organizátor - inštitúcia: Obchodná akadémia Prešov

Organizátor - osoba: PhDr. Marián Richter

Miesto konania súťaže: Obchodná akadémia Prešov, Volgogradská 3

Dátum konania súťaže: 4.2.2016

Počet prihlásených škôl:	32		
z toho	gymnázia:	16	SOŠ: 16
Počet zúčastnených škôl:	31		
z toho	gymnázia:	15	SOŠ: 16
Počet prihlásených súťažiacich:	32		
z toho	žiacok:	19	žiacov: 13
Počet zúčastnených súťažiacich:	31		
z toho	žiacok:	18	žiacov: 13
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	26		
z toho	učiteliek:	19	učiteľov: 07

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	FALAT Jakub	Evanjelické kolegiálne gymnázium, Námestie legionárov 3, 080 01 Prešov
2.	DŽAVORONOK Patrik	Gymnázium duklianskych hrdinov, Komenského 16, 089 01 Svidník
3.	MARCINOVÁ Amália	Gymnázium sv. Moniky, T. Ševčenka 1, 080 01 Prešov
4.	KRAJČIRÍKOVÁ Diana	Gymnázium J. Francisciho-Rimavského, Kláštorská 37, 054 67 Levoča
5.	REVÁK Dávid	Gymnázium, Študentská 4, 069 01 Snina
6.	ŠIŠKOVIČOVÁ Laura	Gymnázium sv. F. Assiského, Kláštorská 24, 054 67 Levoča
7.	FURMANOVÁ Mária	CSŠ – Gymnázium sv. J. Bosca, Jiráskova 5, 085 27 Bardejov
8.	KURILLOVÁ Alžbeta	Súkromná obchodná akadémia, Petrovianska 34, 080 05 Prešov

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Krajské kolo OĽP prebehlo podľa Propozícií v dvoch častiach.

Do druhého kola postúpilo 24 súťažiacich s najvyšším počtom bodov po prvej časti. Krajská komisia navrhuje pre budúce ročníky upraviť test tak, aby neobsahoval len úlohy s možnosťou výberu odpovede, čím by sa upravila aj bodová hodnota odpovedí v rozsahu 1 – 3 body. Tak by boli vytvorené väčšie bodové rozdiely medzi súťažiacimi po prvej písomnej časti a nedochádzalo by k množstvu rovnosti bodov aj po druhej ústnej časti.

Miesto súťaže: Obchodná akadémia, Volgogradská 3, Prešov

Spolupracujúce subjekty (organizácie, jednotlivci, Alumni, a pod.): Alumni – P. Gábor, sa žiaľ ospravedlnil pre školské povinnosti.

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:

Žiačka Cirkevného gymnázia sv. Mikuláša v Starej Ľubovni sa bez udania dôvodu nezúčastnila.

Test: najnižší bodový zisk: 24 bodov, najvyšší bodový zisk: 57 bodov

Tézy: najnižší bodový zisk: 29 bodov, najvyšší bodový zisk: 60 bodov

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

PhDr. Marián Richter, Obchodná akadémia, Prešov

Mgr. Juraj Kredátus, PhD., Súkromná obchodná akadémia, Prešov

Mgr. Alexander Onufrák, PhD., Kat. politológie FF UPJŠ Košice

Mgr. Soňa Štefančíková, Rada mládeže PSK

Pripomienky zo strany súťažiacich:

Klady – príjemné prostredie, vhodný spôsob komunikácie;

Nedostatky – absencia občerstvenia, pomerný chlad v priestoroch na oddych;

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu:

Klady – organizácia krajského kola, vhodné a príjemné prostredie;

Nedostatky – nedostatok občerstvenia,

Návrh – možnosť objednania si obedu v školskej jedálni

Financovanie krajského kola (kto financoval a čo bolo poskytnuté - strava,

preplatenie cestovného, diplomy, ceny): Krajské kolo OĽP finančne zabezpečoval Odbor školstva OÚ Prešov.

Ceny pre 1. – 3. miesto:

1. miesto – poukážka na nákup tovaru v hodnote 18,- EUR a diplom

2. miesto – poukážka na nákup tovaru v hodnote 14,- EUR a diplom

3. miesto – poukážka na nákup tovaru v hodnote 8,- EUR a diplom

V rámci občerstvenia bol zabezpečený len pitný režim v hodnote 0,20 EUR/osoba

Iné: Príloha: Finančné zabezpečenie súťaží na rok 2016 (Prešovský kraj - OÚ odb. školstva)

4.3.6. OĽP v Trenčianskom kraji

Správu predložil: PhDr. Mgr. Pavol Kesely, predseda KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:		29		
z toho	gymnazií:	8 (Spoj. školy 2)	SOŠ:	19
Počet zúčastnených súťažiacich:		439		
z toho	žiakov:	228	žiakov:	211
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:		29		
z toho	učiteliek:	26	učiteľov:	3

Poznámky k priebehu: forma školských kôl na väčšine škôl kopírovala krajské kolo (písomný test a ústna časť – diskusie).

Krajské kolo OLP

Zodpovedná osoba: Jana Klemensová

Organizátor - inštitúcia: KCVČ Trenčín

Organizátor - osoba: PhDr. Mgr. Pavol Kesely

Miesto konania súťaže: Gymnázium Dubnica nad Váhom

Dátum konania súťaže: 4.2.2016

Počet prihlásených škôl:		29			
z toho	gymnázia:	8 (Spoj. školy 2)	SOŠ:	19	
Počet zúčastnených škôl:		26			
z toho	gymnázia:	8 (Spoj. školy 2)	SOŠ:	16	
Počet prihlásených súťažiacich:		29			
z toho		žiakov:	15	žiakov:	14
Počet zúčastnených súťažiacich:		26			
z toho		žiakov:	14	žiakov:	12
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:		26			
z toho		učiteliek:	23	učiteľov:	02

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	JAKUBÍKOVÁ Diana	Gymnázium Janka Jesenského Radlinského 665/2 Bánovce nad Bebravou 957 01
2.	HAGAROVÁ Monika	Obchodná akadémia F. Madvu 2, Prievidza, 971 29
3.	JANDO Matej	Gymnázium Školská 2, Dubnica nad Váhom 01841
4.	ŠIMOVÁ Dominika	Gymnázium Púchov, ul.1.mája 905, 020 01 Púchov
5.	FUSATÝ Šimon	Spojená škola s org. zložkami SOŠ a Gymnázium, ul. Rastislavova 332, Nováky, 972 71
6.	DEVEROVÁ Petra	Gymnázium Ľudovíta Štúra Trenčín, 91101 Trenčín

7.	JANEGA Richard	Obchodná akadémia M. Hodžu Trenčín, M. Rázusa 1, 91101 Trenčín
8.	VOJTASOVÁ Miriama	SOŠ obchodu a služieb SOŠ OaS Piešťanská 2262/80 Nové mesto nad Váhom, 915 01

Poznámka: Vojtasová Miriama postupuje ako náhradníčka, lebo Berčík Marek (ôsme miesto v KK, Gymnázium Partizánske), sa celoštátneho kola nemôže zúčastniť.

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium Dubnica nad Váhom

Spolupracujúce subjekty: KCVČ Trenčín, Gymnázium Dubnica nad Váhom, JUDr.

Džima Juraj, hovorca mesta Dubnica nad Váhom.

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich:
rodinné a zdravotné dôvody

Test: najnižší bodový zisk: 21, najvyšší bodový zisk: 60

Tézy: najnižší bodový zisk: 10, najvyšší bodový zisk: 52

Krajská porota:

PhDr. Mgr. Kesely Pavol, Gymnázium Dubnica nad Váhom - predseda

JUDr. Majdanová Dagmar, Obchodná akadémia Prievidza

PaedDr. Fedorová Darina, Gymnázium Partizánske

Mgr. Ľubica Hanulíková, Gymnázium Považská Bystrica

Mgr. Škultétyová Dana, OA Považská Bystrica – Elokované pracovisko Ilava

Mgr. Pavlíková Martina, Gymnázium Púchov

Mgr. Janiga, Branislav, Spojená škola sv. Jána Bosca Nová Dubnica

Súťaž sa uskutočnila v pokojnej pracovnej atmosfére. Pripomienky zo strany súťažiacich a pedagogického sprievodu neboli.

Financovanie krajského kola: Gymnázium Dubnica nad Váhom poskytlo priestory, KCVČ Trenčín poskytlo obedy, ceny a diplomy pre prvé tri miesta; cestovné hradila vysielajúca organizácia; primátor mesta, Ing. Jozef Gašparík, venoval víťazke súťaže reprezentatívnu knihu Dubnica nad Váhom. Ďakujeme!

Iné: Písomný test bol na primeranej úrovni. Krajská komisia navrhuje, aby test obsahoval rozličné typy úloh s rozdielnou bodovou hodnotou (1 – 3).

4.3.7. OĽP v Trnavskom kraji

Správu predložila: Mgr. Mária Juristová, predsedníčka KK OĽP

Školské kolá OĽP

Počet zúčastnených škôl:	15		
z toho	gymnázií:	7	SOŠ: 8
Počet zúčastnených súťažiacich:	226		
z toho	žiacok:	114	žiacov: 112
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	15		
z toho	učiteliek:	11	učiteľov: 4

Poznámky k priebehu: na všetkých školách školské kolo kopírovalo model krajského kola, t.j. uskutočnili sa: písomná časť/test a ústna časť/tézy.

Krajské kolo OĽP

Zodpovedná osoba: Mgr. Dana Bednáriková

Organizátor - inštitúcia: Okresný úrad Trnava, odbor školstva

Organizátor - osoba: Mgr. Mária Juristová

Miesto konania súťaže: Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec

Dátum konania súťaže: 4. 2. 2016

Počet prihlásených škôl:	17		
z toho	gymnáziá:	9	SOŠ: 8
Počet zúčastnených škôl:	14		
z toho	gymnáziá:	7	SOŠ: 7
Počet prihlásených súťažiacich:	34		
z toho	žiacok:	17	žiacov: 17
Počet zúčastnených súťažiacich:	25		
z toho	žiacok:	12	žiacov: 13
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	15		
z toho	učiteliek:	11	učiteľov: 04

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.	OREŠANSKÁ Andrea	Športové gymnázium J. Herdu, J. Bottu 31, 917 87 Trnava
2.	JAŠICOVÁ Kristína	Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, 920 01 Hlohovec
3.	HUŤTOVÁ Karin	Gymnázium F. V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica
4.	HALABRÍN Ján	Stredná zdravotnícka škola, Lichardova 1, 909 01 Skalica
5.	ŠLESAROVÁ Ema	Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova 6, 917 92 Trnava
6.	MACHO Marek	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava
7.	KUBÁNYI Šimon	Gymnázium F. V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica
8.	PRIBYLOVÁ Katarína	Gymnázium Jána Bosca, Kláštorne nam. 1295, 908 41 Šaštín-Stráže

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec

Spolupracujúce subjekty:

Okresný úrad Trnava, odbor školstva - Mgr. Dana Bednáriková

Riaditeľka GIK Hlohovec - PaedDr. Danica Bartoňová

Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku - PhDr. Kálmán Petőcz

Alumni klub OĽP - Max Steuer, M.A.

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: 3

školy svoju neúčast nezdôvodnili, 3 žiaci/žiačky - PN

Test: najnižší bodový zisk: 24 (1 žiak), najvyšší bodový zisk: 60 (2 žiaci)

Tézy: najnižší bodový zisk: 29 (1 žiak), najvyšší bodový zisk: 60 (1 žiačka)

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

Mgr. Mária Juristová- preds., Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec

Mgr. Eva Krupová – OHK, Gymnázium Angely Merici Trnava

Mgr. Blažej Pišoja – OHK, Gymnázium Jána Bosca Šaštín-Stráže

Mgr. Zoltán Csémi – OHK, Obchodná akadémia Veľký Meder

Pripomienky zo strany súťažiacich:

- test väčšina súťažiacich hodnotila ako primeraný
- ocenili príležitosť stretnúť sa s Maxom Steuerom a hovoriť o práci Alumni OL'P

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu:

- ako vysokú pridanú hodnotu vnímali workshop s PhDr. Kálmánom Petőczom ako aj možnosť výmeny skúseností z prípravy žiačok a žiakov na OL'P
- odborná hodnotiacia komisia (OHK) konštatovala veľmi dobrú úroveň pripravenosti súťažiacich

Financovanie krajského kola: Okresný úrad Trnava, odbor školstva

Rozpočet: Občerstvenie: 100,- €; Ceny: 33,- €; Dohody: 300,- €; diplomy.

Cestovné uhrádzala vysielajúca organizácia.

4.3.8. OL'P v Žilinskom kraji

Správu predložil: PhDr. Ján Chovanec, predseda KK OL'P

Školské kolá OL'P

Počet zúčastnených škôl:	43			
z toho	gymnázií:	18	SOŠ:	25
Počet zúčastnených súťažiacich:	586			
z toho	žiačok:	428	žiakov:	158
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	43			
z toho	učiteliek:	30	učiteľov:	13

Krajské kolo OL'P

Zodpovedná osoba: PhDr. Ján Chovanec

Organizátor - inštitúcia: Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline (GSF)

Organizátor - osoba: Mgr. Roman Minek

Miesto konania súťaže: GSF v Žiline, J. M. Hurbana 327/44, 010 01 Žilina

Dátum konania súťaže: 4.2.2016

Počet prihlásených škôl:	43			
z toho	gymnáziá:	18	SOŠ:	25
Počet zúčastnených škôl:	43			
z toho	gymnáziá:	18	SOŠ:	25
Počet prihlásených súťažiacich:	43			
z toho	žiačok:	27	žiakov:	16

Počet zúčastnených súťažiacich:	43		
z toho	žiakov:	27	žiakov: 16
Počet zúčastnených učiteliek a učiteľov:	43		
z toho	učiteliek:	30	učiteľov: 13

Do celoštátneho kola postúpili:

	PRIEZVISKO a meno	Škola
1.-2.	BARTÍKOVÁ Lenka	SOŠ stavebná, Školská 120/8, 031 01 Liptovský Mikuláš
1.-2.	ĎAPÁK Tomáš	Gymnázium M. Hattalu, Železničiarov, 028 01 Trstená
3.	BREZÁNIOVÁ Daniela	Gymnázium Varšavská 1, 010 08 Žilina
4.	KORENÝ Dominik	Gymnázium, Ľ. Štúra 35, 023 54 Turzovka
5.	GLEJTKOVÁ Katarína	Gymnázium Antona Bernoláka, Ulica Mieru 307/23, 029 01 Námestovo
6.	KNIŽKOVÁ Andrea	Obchodná akadémia, Nábr. K. Petroviča 1571, 031 47 Liptovský Mikuláš
7.	MIKO Tomáš	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, Predmestská 82, 010 01 Žilina 1
8.	REPČÍK Matej	Obchodná akadémia Dušana Metoda Janotu, ul. 17. novembra 2701, 022 01 Čadca

Organizácia a priebeh krajského kola – hodnotenie, pripomienky, návrhy

Miesto súťaže: GSF v Žiline, J. M. Hurbana 327/44, 010 01 Žilina

Spolupracujúce subjekty (organizácie, jednotlivci, Alumni, a pod.): --

Dôvody rozdielu medzi počtom prihlásených a počtom zúčastnených súťažiacich: --

Test: najnižší bodový zisk: 18, najvyšší bodový zisk: 60

Tézy: najnižší bodový zisk: 12, najvyšší bodový zisk: 60

Krajská porota (zloženie, meno, škola):

PhDr. Ján Chovanec, Obchodná akadémia, L. Mikuláš;

Mgr. Zdenka Šrancová, Spojená škola Martin;

Mgr. Mária Chovancová, SOŠ stavebná L. Mikuláš;

Mgr. Izabela Šomodíková, Gymnázium J. Lettricha Martin;

Mgr. Katarína Koželová, GSF v Žiline;

PaeDr. Emília Černeková, Obchodná akadémia, Čadca.

Pripomienky zo strany súťažiacich: --

Pripomienky zo strany pedagogického sprievodu: --

Financovanie krajského kola (kto financoval a čo bolo poskytnuté - strava, preplatenie cestovného, diplomy, ceny): Okresný úrad Žilina, odbor školstva

Víťazi a víťazky krajského kola OL'P za Žilinský kraj a predseda KK OL'P J. Chovanec

5. Celoštátne kolo XVIII. ročníka OĽP 2016

5.1. Organizácia, priebeh, partneri, mediálna podpora

Celoštátnemu kolu predchádzalo zverejnenie a distribúcia **pozvánky** s programom a **plagátu** v slovenskom aj anglickom jazyku, **pokynov a informácií** pre účastníčky a účastníkov.

Na celoštátnom kole bol zverejnený **súťažný poriadok** a **vademecum súťažiacej a súťažiaceho** ako aj inovované **dotazníky spätnej väzby** pre pedagogickú a žiacku časť podujatia (pozri časť 11).

Termín: 6. – 8. apríl 2016

Miesto: Modra – Harmónia

Počet súťažiacich:	62 ¹³		
z toho	žiakov:	34	28
Pedagogická účasť:	50		
z toho	učiteľiek:	39	učiteľov: 11
Hostia, partneri, organizačný tím, poroty:	80		
z toho	ženy:	44	muži: 36
Spolu:	192		
z toho	účastníčok:	117	účastníkov: 75

Záštita/vyhlasovateľ: minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

Organizácia celoštátneho kola.

CK OĽP a organizačný tím, IUVENTA, spoluorganizátori a partneri. Celoštátne kolo bolo vyvrcholením XVIII. ročníka a súťaže. Tradične sústredilo na jednom mieste spolupracujúce subjekty štátnej správy, stredoškolskej žiackej, pedagogickej obce, akademickej obce, mimovládnych organizácií, významných domácich aj

¹³ Nakoľko sa z účasti na celoštátnom kole ospravedlnili: Diana Krajčíriková (4. miesto na krajskom kole Prešovského kraja) a Lenka Bartíková (1.- 2. miesto na krajskom kole Žilinského kraja); namiesto 64 postupujúcich z 8 krajov nastúpilo na celoštátne kolo 62 súťažiacich.

medzinárodných partnerov pôsobiacich v oblasti podpory a ochrany ľudských práv ako aj členky a členov Alumni klubu OLP.

Slávnostné otvorenie celoštátneho kola. Prvý raz v histórii OLP sa prítomným prihovorila hlava štátu, **Andrej Kiska, prezident SR**. Prehovoril prostredníctvom video-pozdravu, ktorý uviedol **Stanislav Gaňa** z Kancelárie prezidenta SR. Vo svojom príhovore A. Kiska uviedol: „[...] *naše posledné voľby ukázali ako dôležité je o hodnotách, o tom, čo je dôležité pre náš život, čo sú ľudské práva, čo sú základné práva vo všeobecnosti v spoločnosti, ako je dôležité diskutovať a dôležité diskutovať hlavne medzi mladými ľuďmi. [...] Preto prosím diskutujte, analyzujte, snažte sa pochopiť aj históriu a vidte dobre do budúcnosti. A prosím Vás, Vy, ktorí ste na Olympiáde, patríte medzi tých najlepších, tak potom tie myšlienky šírte aj ďalej, šírte ich na facebooku, šírte ich medzi svojimi priateľmi, aby sa z nášho Slovenska stala skutočne jedna super prosperujúca moderná krajina, aby sme neoprašovali temné stránky našej minulosti. Držím Vám päsť!*“¹⁴

Martin Nesirky, riaditeľ Informačnej služby **OSN** Viedeň (ďalej „UNIS“), ktorý svojou návštevou poctil OLP už druhýkrát, vyjadril potešenie z prítomných mladých ľudí spojených nadčasovou témou ľudskej dôstojnosti. Upriamil pozornosť na Agendu 2030 aj problematiku migrácie, ktorá sa stala ústrednou pre písomné práce, ktoré hodnotil UNIS. M. Nesirky informoval: *Mal som tú česť, že som si mohol prečítať všetky tieto úvahy, ktorých bolo viac ako 20, a musím povedať, že na mňa veľmi zapôsobilo, aké relevantné postrehy som tam našiel.* Ďalej uviedol: *„Je pre mňa veľmi inšpirujúce vidieť toľko mladých ľudí motivovaných podporovať a presadzovať ľudské práva a ľudskú dôstojnosť. Tento svet a rovnako aj Európa potrebujú viac ľudí ako vy, ktorí budú za ľudské práva bojovať. [...] Keď vidím vaše nadšenie a motiváciu, môžem povedať, že mám veľkú dôveru v budúcnosť.“* Pán Nesirky vyjadril tiež veľkú hrdosť na to, že UNIS podporuje OLP a poďakoval organizátorom, učiteľkám a učiteľom za ich úsilie.¹⁵

Obsah a forma súťaže v celoštátnom kole.

Súťaž bola, obsahovo i formálne, **postojovo – vedomostná, trojúrovňová**. Predchádzali jej ustanovenie a porada porôt a elektronické žrebovanie 62 prítomných súťažiacich do 4 postupových porôt. Žrebovanie overili: za pedagogickú obec Mgr. Boris Matušek a za súťažiacich Tomáš Ľapák. Prvé dve časti súťaže sa uskutočnili nasledovne:

¹⁴ Dostupné z <http://www.olp.sk/>

¹⁵ Celý prejav je v angličtine aj slovenčine dostupný na: <http://www.olp.sk/>

Prvá časť – riešenie 1 zo 16 vyžrebovaných aktuálnych **modelových prípadov a situácií** zameraných na problémy podpory a ochrany konkrétnych ľudských práv.

Druhá časť – obhajoba **úvah**;¹⁶ hodnotenie úvah bolo tradične viacdimenzionálne a tým unikátne:

- o „Svoje“ balíky úvah osobitne hodnotili garanti jednotlivých tém.
- o Paralelne, už druhý rok, nezávisle hodnotila úvahy redakcia denníka Pravda, hlavný mediálny partner celoštátneho kola OLĽP. V predošlom, XVII. r. OLĽP, hodnotila všetky písomné práce, v tomto, XVIII. r. si vybrala balík prác z témy č. 1.
- o V prvý večer celoštátneho kola práce čítali a predbežne hodnotili porotcovia a porotkyne podľa rozdelenia súťažiacich do 4 postupových porôt.
- o Druhý deň súťaže obhajovali súťažiaci a súťažiaci svoje úvahy v 4 porotách a získali za ne body.

Tretia časť – riešenie 1 z 12 **finálových zadaní**. Z každej postupovej poroty postúpili traja súťažiaci/tri súťažiace do finále a pred finálovou porotou a celým plénom podujatia (žiackym, učiteľským, partnermi a hosťami) preukazovali svoju pohotovosť, schopnosť čo najkomplexnejšie zvládnuť zadania, argumentačnú presnosť a presvedčivosť, postojovú vyzretosť a prezentačnú kultivovanosť. Porota stanovila poradie na 1. – 12. mieste, u ostatných súťažiacich poradie stanovené nebolo.

Vzdelávacie súčasti celoštátneho kola.

Organizátori, tak ako každý rok, poskytli prítomným **bohatý odborný sprievodný program s účasťou renomovaných osobností**. Hlavným cieľom bolo venovať sa aktuálnym témam ľudskoprávneho diskurzu, erudovane a kultivovane diskutovať, priebežne na mieste a počas súťaže povzbudiť súťažiacich a inšpirovať pedagogickú časť podujatia v jej ďalšom vzdelávacom procese.

Pôvodne mal k nosnej téme XVIII. r. OLĽP prehovoriť bývalý sudca Európskeho súdu pre ľudské práva, JUDr. Ján Šikuta a to aj ako človek, ktorý osobne pozná OLĽP z jej prvých ročníkov, keď ich navštevoval v mene pobočky Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) na Slovensku. Žiaľ, pracovné povinnosti v Štrasburgu mu nedovolili na celoštátne kolo prísť. Lektori, ktorých následne zabezpečili organizátori, však publikum naplno zaujali.

¹⁶ CK OLĽP na svojej porade po XVII. r. a pred XVIII. r. zvažila doterajšie skúsenosti z prípravy a obhajov esejí a rozhodla, že od XVIII. r. bude formou písomných prác *úvaha*. Zároveň došlo k spresneniu podmienok a kritérií prípravy úvah. Pozri Propozície XVIII. r. OLĽP.

Novinkou, súvisiacou s jubileom OĽP (18 ročníkov celoštátnych kôl) bolo **pozvanie seniorských ALUMNI OĽP**, pp. Gaňu, Davalu, Moravčíka, Naďa a Paulinyho na popoludňajšie workshopy druhého dňa podujatia. Všetci sa, pred cca 15 – 20 rokmi, zúčastnili prvých ročníkov celoštátnych kôl OĽP. Stredoškolákom a stredoškoláčkam XVIII. ročníka súťaže sa predstavili ako odborníci, ktorí zastávajú rôzne, s ľudskými právami súvisiace pracovné pozície. Predstavili svoj životný oblúk od olympiády cez vysokoškolské štúdiá až po súčasnosť a netajili nadšenie, že OĽP neustále žije .

Uvádzame **sumár a témy odborných podujatí** (pri niektorých z nich museli organizátori ad hoc zvládnuť aj niektoré neočakávané absencie hostí):

- **6.4.2016 Úvodná večerná plenárna rozprava** k nosnej téme XVIII. ročníka OĽP *Ľudská dôstojnosť a ľudské práva konfrontované –izmami a intoleranciou – Andrej Bán, fotoreportér, zakladateľ o. z. Človek v ohrození, Michal Vašečka, sociológ, Barhum Nakhle, aktivista a dobrovoľník*
- **7.4.2016 Popoludňajšie paralelné workshopy v dvoch blokoch:**
 - I. blok workshopov
WS I.: *ALUMNI OĽP v praxi ľudských práv – fair play, bezpečnosť a ľudské práva: Fero Pauliny, projektový manažér Aliancie Fair-play*
Jaroslav Nad', Slovenský inštitút pre bezpečnostnú politiku, riaditeľ pre obranu a bezpečnosť
WS II.: *Zdroje, príčiny, prejavy extrémizmu na Slovensku a v Európe: Péter Hunčík, psychiatr, spisovateľ a tréner¹⁷; Daniel Milo, právnik, odborník MV SR na extrémizmus*
 - II. blok workshopov
WS III.: *ALUMNI OĽP v praxi ľudských práv – právo a ľudské práva: Stanislav Gaňa a Marcel Moravčík, Kancelária prezidenta SR, riaditeľ odboru legislatívy a milostí*
Michal Davala, Správna rada Amnesty International Slovensko; supervízor právnej poradne
WS IV.: *Ľudské práva v politikách Európskeho parlamentu: Monika Flašíková-Beňová, Anna Záborská, poslankyne Európskeho parlamentu¹⁸*
- **Priebežné neformálne stretnutia, diskusie a informačné stánky:**
Lucia Bernátová, Amnesty International Slovensko

¹⁷ P. Hunčík sa pre PN ospravedlnil

¹⁸ Panie poslankyne sa pre zaneprázdnenosť ospravedlnili.

- **7.4.2016 Plenárny večer za účasti hostí, partnerov a spoluorganizátorov**
Príhovor: **Inga Magistad**, veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva na Slovensku
Prezentácia Ambassador School Programme: **Dionýz Hochel**, Európsky parlament, Informačná kancelária na Slovensku
Diskusia: *Zaostrené na zvyšovanie európskeho povedomia* a súťaže vyhlasované Zastúpením Európskej komisie na Slovensku za účasti **Dušana Chreneka**, vedúceho zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a **Ivana Štefanca**, poslanca Európskeho parlamentu
Predstavenie víťazného videa v paralelnej súťaži YFU Slovensko „Pod’ na Slovensko!“, **Gabriela Dunajčíková**, YFU Slovensko a autor/autorka videa

Všetky prezentácie a diskusie boli ‘na tepe doby’. Spájala ich obava o príčiny a dopady niektorých znepokojujúcich fenoménov na Slovensku, v Európe i vo svete, ale aj snaha kriticky ich analyzovať a pochopiť. Debata bola veľmi živá, otvorená a neutíchala ani v neskorších večerných hodinách.

Návšteva veľvyslankyne Nórskeho kráľovstva na Slovensku na pôde celoštátneho kola OL’P sa udiala už po druhýkrát. V roku 2012 sa celoštátneho kola OL’P v Liptovskom Jáne zúčastnila p. veľvyslankyňa Trine Skymoene. Po štyroch rokoch sa p. veľvyslankyňa **Inga Magistad** prítomným prihovorila ako reprezentantka krajiny s dlhou ústavnou tradíciou ochrany rovnosti, základných slobôd, ľudských práv a ľudskej dôstojnosti. Uviedla však, že zápas za ľudské práva, rovnosť a toleranciu nie je zavŕšený. Pokračuje, a to nielen v menej rozvinutých spoločnostiach ale aj v tých ekonomicky vyspelých, európskych. Preto sa Nórsko aj prostredníctvom grantov zameriava na podporu aktivít mimovládnych organizácií v prospech práv detí, žien, etnických a sexuálnych menšín, zdravotne znevýhodnených ľudí, na podporu obhajcov a obhajkýň ľudských práv, slobody vyjadrovania, v záujme eliminácie rasizmu, diskriminácie a nenávisťných prejavov. Migračná kríza ale aj vzostup fašistických a xenofóbnych sentimentov ešte viac podčiarkujú význam ľudskoprávneho vzdelávania, ktoré v nórskejších školách predstavuje prierezovú tému. Cieľom je dosiahnuť pochopenie ľudských práv, vypestovať v mladých ľuďoch ostražitosť potrebnú na ochranu ľudskej dôstojnosti a vybaviť ich demokratickými nástrojmi na presadzovanie vlastných práv i práv iných ľudí. Pani veľvyslankyňa vyjadrila presvedčenie, že Olympiáda ľudských práv k tomu úspešne prispieva metódou *learning by doing*.

Prezentácia a diskusia s partnermi reprezentujúcimi inštitúcie Európskej únie, pp. Hochelom, Chrenekom a Štefancom boli venované európskej dimenzii vo vzdelávaní, teda téme, na ktorú dlhodobejšie upozorňujú práve učitelia a učiteľky z prostredia OĽP. Prítomné auditórium zhodne konštatovalo, že európskym témam (poznaniu novodobej histórie a súčasnosti Európy a EÚ, princípom, hodnotám, európskemu občianstvu, atď.) sa napriek ich potrebnosti a naliehavosti na školách venuje málo pozornosti. Zazneli tiež podnety k súťažiam vyhlasovaným ZEK na Slovensku (Mladý Európan, Mladý digitálny Európan a pod.), v ktorých sú žiaci, žiačky z OĽP častými súťažiacimi. Prostredníctvom PP prezentácie IKEP bol – aj v kontexte nastávajúceho predsedníctva SR v Rade EÚ – avizovaný novopripravovaný program pre školy.

So zvedavosťou prítomné publikum očakávalo **vyhlásenie výsledku paralelnej súťaže YFU Slovensko**, na ktorej sa CK OĽP dohodla s predstaviteľkou YFU, p. **Gabrielou Dunajčíkovou**, ktorá pred časom spolupracovala s OĽP vo farbách UNHCR. Cenu (tablet) za najlepšie video, lákajúce zahraničných mladých ľudí na Slovensko, získal **Richard N. Ch. Schindler** zo Školy pre mimoriadne nadané deti a Gymnázia v Bratislave (pozri aj nižšie).¹⁹ Domnievame sa, že video je okrem iného skvelým príspevkom k predsedníctvu SR v Rade EÚ 2016. V ukážkovej spolupráci s YFU SLOVENSKO budeme radi pokračovať.

Publikácie a trička OĽP.

Všetci účastníci a všetky účastníčky celoštátneho kola dostali užitočný vzdelávací materiál – novú publikáciu pripravenú v spolupráci HVS a OĽP: *Helsinská konferencia (1975) a jej ľudskoprávne dimenzie*. Plénu boli poskytnuté aj minuloročné ostatné kusy publikácie *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty* a *Kronika Olympiády ľudských práv : XVI. ročník*.²⁰

¹⁹ Správa o paralelnej súťaži dostupná z:

<http://yfu.sk/blog/novinky/yfu-a-ludske-prava-ano-ide-nam-o-lepsiu-buducnost/>

Víťazné video dostupné z: <http://bit.ly/yfuslovensko>

²⁰ PETŐCZ, Kálmán (2015) *Helsinská konferencia (1975) a jej ľudskoprávne dimenzie* Bratislava : Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku, 2015, 78 s.

HORNÁ, Dagmar – PETŐCZ, Kálmán (eds) (2015) *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty* Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2015, vydanie : prvé, počet strán : 405, ISBN 978-80-8118-141-2

Online dostupné z <http://www.olp.sk/> a

<http://www.statpedu.sk/clanky/ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie/publikacie>

HORNÁ, Dagmar (aut.a zost.) (2015) *Kronika Olympiády ľudských práv : XVI. ročník*. Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2015

Tradične nik neodišiel z Modry-Harmónie bez trička s logom OĽP. **Mgr. Lukáš Gejdoš** pripravil **nový dizajn trička olympiády**. Všetky doterajšie modely OĽP tričiek boli vystavené v centrálnej sále podujatia a k najnovšiemu z nich sa mohli všetci a všetky vyjadriť v dotazníkoch pre spätnú väzbu. Ako sa môžete presvedčiť v časti 7 kroniky, venovanej dotazníkom, nový dizajn jednoznačne „bodoval“.

Ocenenia v celoštátnom kole.

Odzrazom spolupráce, uznania a renomé, ktoré OĽP nadobudla, boli ocenenia pre súťažiacie a súťažiacich poskytnuté partnermi:

Diplomy a medaily pre 62 súťažiacich za účasť v celoštátnom kole OĽP

Venovalo MŠVWaŠ SR s podpismi ministra P. Plavčana a predsedníčky CK OĽP D. Hornej. Dve víťazky a jeden víťaz na prvých troch miestach dostali medaily.

Ceny pre 62 súťažiacich za účasť v celoštátnom kole OĽP

YFU SLOVENSKO venovalo vecné ceny pre všetkých súťažiacich: perá a iné propagačné predmety.

Ceny pre autorov a autorky víťazných úvah venovali garanti tém úvah (mená ocenených pozri v časti 6.1):

- o **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a IUVENTA:** MŠVWaŠ SR za 1. – 3. miesto v téme č. 1 úvah: reprezentatívne knižné publikácie; IUVENTA za 1. – 3. miesto v téme č. 1 úvah: diplomy a vecdné ceny;
- o **Informačná služba OSN Viedeň:** diplomy, vecné a propagačné ceny pre 1. – 3. miesto v téme č. 2 úvah. Víťazka za 1. miesto v úvahách: poukaz na návštevu OSN vo Viedni pre 2 osoby;
- o **Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku:** vecné ceny 1., 2. a dve 3. miesta v téme č. 3 úvah;
- o **BISLA:** vecné ceny, publikácie, propagačné predmety za 1. – 3. miesto v téme č. 4 úvah a ponuka štipendií pri prípadnom štúdiu na BISLA.

Cena Pravdy (hlavného mediálneho partnera) pre 2 autorky a 1 autora úvah v téme č. 1:

1. miesto: 300 eur + uverejnenie úvahy v denníku Pravda + darčkové predmety;
2. miesto: knižná publikácia + uverejnenie úvahy v denníku Pravda + darčkové predmety;

3. miesto: knižná publikácia + uverejnenie úvahy v denníku Pravda + darčkové predmety.

Ceny pre 12 finalistiek a finalistov

Informačná kancelária Európskeho parlamentu v SR venovala USB kľúče, perá a iné propagačné predmety.

EsFem Prešov venoval Diáre na školský rok 2016/2017.²¹

ASPEKT venoval propagačné predmety.

Cena pre víťaza paralelnej video-súťaže „Podľa Slovensko!“

YFU SLOVENSKO venovalo víťazovi Richardovi N. Ch. Schindlerovi (Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium v Bratislave) **tablet**. Trom súťažiacim venovalo tričká.

Hlavná cena pre víťazku finále celoštátneho kola OLĽP

YFU SLOVENSKO venovalo Júlii Gonovej (Súkromné gymnázium Lučenec) **YFU letný študijný pobyt v Nemecku** v hodnote 2500 eur; nakoľko sa ho víťazka nemohla zúčastniť, pobyt absolvovala 2. v poradí, **Katarína Glejtková** (Gymnázium A. Bernoláka, Námestovo)

Ďalšie ocenenia

Ceny pre 8 predsedníčok a predsedov krajských komisií OLĽP

Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike ako partner, ktorý druhý rok spolupracuje s OLĽP, venovalo na znak uznania vecné ceny pre 8 predsedníčok a predsedov krajských komisií OLĽP, ktorí dlhodobo pracujú pre OLĽP a na minulom celoštátnom kole založili *nezávislú platformu Učiteľia* a učiteľky pre Európu a *Učiteľia a učiteľky pre Európsku úniu Slovensko – TEUS n.o.*

Publikácie pre všetky a všetkých na celoštátnom kole

Vydavateľstvo Kalligram, partner OLĽP od jej zrodu, poskytlo aktuálne 130 knižných publikácií za symbolické ceny.

Mediálna podpora.

Už druhý raz sa stal hlavným mediálnym partnerom OLĽP **denník Pravda**. Pred celoštátnym kolom zverejnil tri PR články OLĽP a v jeho prvý deň, 6.4.2016, venoval

²¹ BOSÁ, Monika – MINAROVICHOVÁ, Katarína (2015) *Diár na školský rok 2016/2017* Prešov : EsFem, 2015

200 ks výtlačkov účastníčkám a účastníkom. V distribuovanom vydaní denníka redaktorka **Daniela Balážová** upriamila pozornosť na význam OLĽP a ľudskoprávneho vzdelávania zoči-voči rôznym negatívnym fenoménom a antidemokratickým postojom. V rozhovore s predsedníčkou CK OLĽP sa zaujímala o témy modelových prípadov, ktoré budú súťažiaci na celoštátnom kole riešiť. Priniesla avízo o účasti slovensko-sýrskeho hosťa na prvom plenárnom diskusnom večeri, teda aj o jeho osobnej skúsenosti pri pomoci utečencom. Šéfredaktorka denníka ohlásila účasť na slávnostnom vyhodnotení súťaže a odovzdávaní cien a podčiarkla dôležitosť podujatia.²²

V tretí deň celoštátneho kola priniesla Pravda rozhovor s jedným z porotcov podujatia. Sociológ **Michal Vašečka** uviedol, že na OLĽP stretol „výnimočnú vzorku ľudí z celého Slovenska, ktorí majú už v mladom veku nadštandardne naštudované rôzne dimenzie ľudských práv.“ Upozornil však, že v spoločnosti je vypuklý problém s vyhľadávaním a rozlišovaním informácií, čo v spojitosti s dezilúziou z politiky generuje rôzne negatívne javy. Dlhoradne eviduje nezáujem politických elít o ľudskoprávne a menšinové témy. Chýba systematické ľudskoprávne vzdelávanie ako nástroj na získanie kompetencií na spoločný život v rozmanitosti a inakosti. Dôsledkom je „právne bezvedomie v oblasti ľudských práv“.²³

Redakcia denníka Pravda hodnotila úvahy v téme č. 1 *Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu* a poskytla za ne ceny, ktoré 8.4.2016, v záverečný deň celoštátneho kola, odovzdala šéfredaktorka **Nora Slišková** a jej zástupca **Jakub Prokeš**. Nasledujúci deň Pravda zverejnila reportáž o celoštátnom kole OLĽP aj o dvoch ocenených autorkách a jednom autorovi úvah.²⁴

Príloha denníka Pravda **OSA** zverejnila 28.5.2016 texty troch Pravdou ocenených úvah.

Pre jednu finalistku a jedného finalistu XVIII. r. OLĽP sa naskytla výnimočná mediálna príležitosť. **Ivar Smaho** a **Natália Heribanová** sa zúčastnili nakrúcania tematickej relácie **RTVS O 5 minút 12** v Múzeu holokaustu v Seredi.²⁵ Diskutovali s pani Dalmou Špitzerovou, ktorá prežila hrôzy koncentračného tábora. Zmienku o tejto relácii a účasti Ivara a Natálie v nej priniesol denník Pravda 9.5.2016 (v rozhovore s historikom S. Mičevom).

²² Pozri: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/388995-olympiada-ludskych-prav-ludska-dostojnost-v-ohrozeni/>

²³ Pozri: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/389293-vasecka-mame-zanedbanu-vychovu-k-ludskym-pravam/>

Reakciám na tento článok sa 14.4.2016 v Pravde venovala Hana Fábry. Pozri: <http://nazory.pravda.sk/dnes-pise/clanok/389912-demokratike-mantinely/>

²⁴ Pozri: <http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/389396-o-ludskych-pravach-treba-v-skolach-viac-hovorit/>

²⁵ Relácia bola vysielaná 8.5.2016. Pozri: <https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/10013/94340>

PodĎakovanie za skvelý priebeh celoštátneho kola XVIII. ročníka OĽP patrí organizačnému tímu, menovite Dušane Kurillovej a Lucii Szórád, Ladislavovi Mihálikovi, Lukášovi Gejdošovi, Alumni OĽP: Adamovi Csukásovi, Denise Lipcseyovej, Matúšovi Mendrejovi, Patrikovi Nalešnikovi, Zuzane Sojkovej, hosteskám: Nikole Grossmanovej, Kristíne Chvílovej, Dominike Markovej, Simone Rodnej (zo SOŠ hotelových služieb a obchodu, Na Pántoch, Bratislava); všetkým žiackym/súťažiacim, učiteľským aktérkam a aktérom, porotám, odborníčkam a odborníkom, partnerom, spoluorganizátorom, hosťom ale aj Gabriele Gríkovej, vedúcej Študijného a kongresového strediska Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského v Modre-Harmónii a personálu strediska.

5.2. Postupové poroty celoštátneho kola

Porota č.	Člen / členka poroty	Inštitúcia
1	Predseda: PhDr. Kálmán Petőcz	Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku – predseda; Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť – podpredseda
	Členka: Mgr. Daniela Kuhnová	Ministerstvo kultúry SR, sekcia kultúrneho dedičstva
	Členka: Mgr. Mária Juristová	CK OĽP; Gymnázium I. Kupca, Komenského 13, Hlohovec
	Člen: PhDr. Mgr. Pavol Kesely	CK OĽP; Gymnázium, Školská 2, Dubnica nad Váhom
2	Predsedníčka: Prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD.	Sociologický ústav SAV - riaditeľka; UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave - zakladateľka
	Člen: doc. Erik Láštic, PhD	Univerzita Komenského v Bratislave, FiF, Katedra politológie – vedúci; poverený vedením UNESCO Chair for Human Rights Education
	Člen: PhDr. Ján Chovanec	CK OĽP; Obchodná akadémia, Nábřežie K. Petroviča 1571, Liptovský Mikuláš
	Členka: PaedDr. Jaroslava Mamčaková	CK OĽP; Gymnázium, Alejová 1, Košice
3	Predsedníčka: Prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD.	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta sociálnych vied, Katedra verejnej politiky a verejnej správy; UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave - zakladateľka
	Člen: PhDr. Michal Vašečka, PhD.	Masarykova univerzita Brno, Fakulta sociálnych štúdií, Katedra sociológie

	Člen: Ing. Viliam Figusch, CSc.	CK OLP; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku – člen predstavenstva
	Členka: Mgr. Zuzana Smetanová	CK OLP; SOŠHSaO, Na pántoch 9, Bratislava
4	Predseda: PhDr. Peter Guráň, PhD.	Výbor OSN pre práva dieťaťa; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Členka: Mgr. Dagmar Kusá, PhD.	BISLA; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku
	Člen: PhDr. Marián Richter	CK OLP; Obchodná akadémia, Volgogradská 3, Prešov
	Člen: Mgr. Roman Balko	CK OLP; TEUS n.o. - riaditeľ, Učiteľia a učiteľky pre Európsku úniu Slovensko

5.3. Témy a garanti úvah

Téma číslo	Názov témy	Garant témy
1.	<i>Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu.</i>	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR/IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže
2.	<i>"Migration is an expression of the human aspiration for dignity, safety and a better future." (UN Secretary-General Ban Ki-moon) "Migrácia je vyjadrením ľudskej túžby po dôstojnosti, bezpečnosti a lepšej budúcnosti." (generálny tajomník OSN Pan Ki-mun) (úvahy písané v anglickom jazyku)</i>	Informačná služba OSN Viedeň (UNIS Vienna)
3.	<i>Mala by Európska únia podporovať ochranu ľudských práv vo svete?</i>	Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku
4.	<i>Demokracia, právny štát a ľudské práva : Ako sa domôcť svojich práv v demokratickom štáte?</i>	Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií (BISLA)

5.4. Výber tém úvah podľa krajov

Kraj / téma	č. 1.	č. 2.	č. 3.	č. 4.	Spolu
Bansko-bystrický	2	3	1	2	8
Bratislavský	1	4	2	1	8
Košický	2	3	2	1	8
Nitriansky	2	5	1	0	8
Prešovský	4	1	2	1	8
Trenčiansky	3	1	2	2	8
Trnavský	3	1	4	0	8
Žilinský	2	3	2	1	8
Spolu	19	21	16	8	64

5.5. Súťažili a postúpili v porote č. 1

Meno	Škola	Počet bodov	Poradie
HRADICKÝ Ján	Gymnázium, Poštová 9, 042 52 Košice	195	1.– 2.
HERIBANOVÁ Natália	Gymnázium F.G. Lorcu, Hronská 3, 82107 Bratislava	195	1.– 2.
KOPRDA Branislav	Gymnázium, Školská 26, 952 80 Vráble	193	3.
ŤAPÁK Tomáš	Gymnázium M. Hattalu, Železničiarov, 028 01 Trstená	192	4. – 5.
HALAMOVÁ Terézia	Športové gymnázium, Slančíkovej 2, 949 01 Nitra	192	4. – 5.
GAJDOŠOVÁ Zuzana	Gymn. Ľ. Štúra Zvolen, Hronská 1467/3, 960 49 Zvolen	190	6. – 9.
ŽŇAVA Roman	Program IB Diploma, Spojená škola Novohradská 3, 82109 Bratislava	190	6. – 9.
POHLE Roland	Stredná priemyselná škola, Petöfiho 2, 945 50 Komárno	190	6. – 9.
JAKUBÍKOVÁ Diana	Gymnázium Janka Jesenského Radlinského 665/2, 957 01 Bánovce nad Bebravou	190	6. – 9.
FUSATÝ Šimon	Spojená škola s org. zložkami SOŠ a Gymnázium, Rastislavova 332, 972 71 Nováky	188	10. – 12.

BLAŇÁROVÁ Viktória	Evanjelické lýceum, Vranovská 2, 85102 Bratislava	188	10. – 12.
MARCINOVÁ Amália	Gymnázium sv. Moniky, T. Ševčenka 1, 080 01 Prešov	188	10. – 12.
KOHÚT Marek	Gymnázium, Komenského 32, 075 01 Trebišov	186	13.
KURILLOVÁ Alžbeta	Súkromná obchodná akadémia, Petrovianska 34, 080 05 Prešov	184	14.
PRIBYLOVÁ Katarína	Gymnázium Jána Bosca, Kláštorne nám. 1295, 908 41 Šaštín-Stráže	170	15.

5.6. Súťažili a postúpili v porote č. 2

Meno	Škola	Počet bodov	Poradie
SMAHO Ivar	Gymnázium Metodova 2, 82108 Bratislava	192	1.
GLEJTKOVÁ Katarína	Gymnázium Antona Bernoláka, Ulica Mieru 307/23, 029 01 Námestovo	184	2.
VAGABOV Alan	Gymnázium – Gimnazium, Fábryho 1, 079 01 Veľké Kapušany	180	3.
ŠLESAROVÁ Ema	Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova 6, 917 92 Trnava	172	4.
BREZÁNIOVÁ Daniela	Gymnázium Varšavská 1, 010 08 Žilina	168	5.
ROCHOVÁ Paulína	Gymnázium, Školská 7, 052 01 Spišská Nová Ves	164	6.
NECHTILOVÁ Miroslava	Cirkevné gymnázium sv. Jána Krstiteľa, M. R. Štefánika, 075 01 Trebišov	160	7.
MAŠÍR Oliver	Gymn. F. Švantnera Nová Baňa, Bernolákova 9, 968 01 Nová Baňa	156	8.
VELKÝ Filip	Gymnázium, Golianova 68, 949 01 Nitra	152	9.
VOJTASOVÁ Miriama	SOŠ obchodu a služieb SOŠ OaS Piešťanská 2262/80, 915 01 Nové mesto nad Váhom	144	10.
HUTAI Roland	Gymnázium, Štúrova 16, 937 01 Želiezovce	140	11.
HALABRÍN Ján	Stredná zdravotnícka škola, Lichardova 1, 909 01 Skalica	136	12.

HAGAROVÁ Monika	Obchodná akadémia F. Madvu 2, 971 29 Prievidza	128	13.
MACHO Marek	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava	124	14.
HUŤTOVÁ Karin	Gymnázium F. V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica	120	15.

5.7. Súťažili a postúpili v porote č. 3

Meno	Škola	Počet bodov	Poradie
SCHINDLER CH.N.Richard	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Teplická 7, 83102 Bratislava	190	1.
AZZAMOVÁ Katarína	Gymn. M. Kováča Banská Bystrica, Mládežnícka 51, 974 01 Banská Bystrica	189	2.
GONOVÁ Júlia	Súkromné gymnázium Lučenec, Gemerská cesta 1, 984 01 Lučenec	185	3.
SEČKA Michal	Gymnázium Pankúchová 6, 85104 Bratislava	182	4.
HARUŠINEC Adam	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Teplická 7, 83102 Bratislava	179	5. – 6.
JEŽOVÁ Kristína	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, 940 61 Nové Zámky	179	5. – 6.
FALAT Jakub	Evanjelické kolegiálne gymnázium, Námestie legionárov 3, 080 01 Prešov	175	7.
JÁNOŠÍKOVÁ Martina	Súkromné gymnázium, Katkin park 2, 040 11 Košice	174	8.
HORŇÁKOVÁ Gabriela	Obchodná akadémia, Kálmána Kittenbergera 2, 934 40 Levice	171	9. – 10.
ROSINSKÁ Veronika	Gymnázium, Bernolákova 37, 942 01 Šurany	171	9. – 10.
JANEGA Richard	Obchodná akadémia M. Hodžu Trenčín, M. Rázusa 1, 911 01 Trenčín	169	11.
SÁROVÁ Dorota Paulína	Gymn. B.S. Timravy Lučenec, Haličská cesta 9, 984 03 Lučenec	168	12.
REPČÍK Matej	Obchodná akadémia Dušana Metoda Janotu, ul. 17. novembra 2701, 022 01 Čadca	167	13.
ČIERNA Vanesa	Katolícke gymnázium Š. Moysesu Banská Bystrica, Hurbanova 9, 974 01 Banská Bystrica	165	14.

MIKO Tomáš	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, Predmestská 82, 010 01 Žilina 1	153	15. – 16.
HOSSOVÁ Nikola	SOŠ OaS Nová Baňa, Osvety 17, 968 25 Nová Baňa	153	15. – 16.

5.8. Súťažili a postúpili v porote č. 4

Meno a priezvisko	Škola	Počet bodov	Poradie
DŽAVORONOK Patrik	Gymnázium duklianskych hrdinov, Komenského 16, 089 01 Svidník	196	1.
ŠKVARENINA Ondrej	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 82109 Bratislava	186	2.
ŠIŠKOVIČOVÁ Laura	Gymnázium sv. F. Assiského, Kláštorská 24, 054 67 Levoča	183	3.
GÁLOVÁ Mária	Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, 042 24 Košice	182	4.
KORENÝ Dominik	Gymnázium, Ľ. Štúra 35, 023 54 Turzovka	174	5.
REVÁK Dávid	Gymnázium, Študentská 4, 069 01 Snina	171	6. – 7.
DEVEROVÁ Petra	Gymnázium Ľudovíta Štúra Trenčín, 911 01 Trenčín	171	6. – 7.
JANDO Matej	Gymnázium Školská 2, 018 41 Dubnica nad Váhom	167	8.
OREŠANSKÁ Andrea	Športové gymnázium J. Herdu, J. Bottu 31, 917 87 Trnava	165	9.
KNIŽKOVÁ Andrea	Obchodná akadémia, Nábr. K. Petroviča 1571, 031 47 Liptovský Mikuláš	164	10. – 11.
JURSA Juraj	Gymnázium, Alejová 1, 040 01 Košice	164	10. – 11.
FURMANOVÁ Mária	CSŠ – Gymnázium sv. J. Bosca, Jiráskova 5, 085 27 Bardejov	162	12.
JAŠICOVÁ Kristína	Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, 920 01 Hlohovec	158	13.
KUBÁNYI Šimon	Gymnázium F. V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica	157	14.
ŠIMOVÁ Dominika	Gymnázium Púchov, 1.mája 905, 020 01 Púchov	156	15.

MEDVEĎOVÁ Milada Lucia	Gymnázium J. Chalupku Brezno, Štúrova 13, 977 01 Brezno	144	16.
---------------------------	--	-----	-----

Zo 4 postupových porôt postúpilo do finále spolu 12 súťažiacich. V **3. časti súťaže**, pred finálovou porotou a celým plénom podujatia (žiackym, učiteľským, partnermi a hosťami) riešili 1 z 12 vyžrebovaných *finálových tém*.

5.9. Finálová porota

Predsedička:

Prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD

Sociologický ústav SAV - riaditeľka; UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave - zakladateľka

Členka a členovia:

PhDr. Peter Guráň, PhD

Výbor OSN pre práva dieťaťa; Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

doc. Erik Láštic, PhD

Univerzita Komenského v Bratislave, FiF, Katedra politológie – vedúci; poverený vedením UNESCO Chair for Human Rights Education

Prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta sociálnych vied, Katedra verejnej politiky a verejnej správy; UNESCO Chair na Univerzite Komenského v Bratislave - zakladateľka

PhDr. Kálmán Petőcz

Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku – predseda; Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť – podpredseda

PhDr. Michal Vašečka, PhD.

Masarykova univerzita Brno, Fakulta sociálnych štúdií, Katedra sociológie

5.10. Finálové témy

1. Utečenci na Slovensku – prečo áno, prečo nie?
2. Nenávistné prejavy na internete a sloboda prejavu.
3. Vláda Slovenskej republiky – záležitosť mužov?
4. Otec odpojil svojho 24-ročného syna Dominika s poškodeným mozgom od dýchacieho prístroja ...
5. Vlastnenie zbrane – ústavné právo, či dôvod na obavy?

6. Ako ďalej s rómskymi komunitami na Slovensku?
7. Teroristi nemajú právo na ochranu pred mučením.
8. Bezbariérovosť je pekná vec, ale príliš veľa stojí...
9. Bezpečnosť nad slobodou?
10. Aj nevoliť znamená voliť?
11. Sloboda umeleckého prejavu.
12. Na Slovensku žiadna ucelená moslimská komunita nebude!

5.11. Výsledková listina finalistiek a finalistov

Meno	Škola	Počet bodov	Poradie
Júlia GONOVÁ	Súkromné gymnázium Lučenec, Gemerská cesta 1, 984 01 Lučenec	143	1.
Katarína GLEJTKOVÁ	Gymnázium Antona Bernoláka, Ulica Mieru 307/23, 029 01 Námestovo	140	2.
CH.N.Richard SCHINDLER	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Teplická 7, 83102 Bratislava	138	3.
Ivar SMAHO	Gymnázium Metodova 2, 82108 Bratislava	134	4.
Ondrej ŠKVARENINA	Gymnázium Jura Hronca, Novohradská 3, 82109 Bratislava	129	5.
Branislav KOPRDA	Gymnázium, Školská 26, 952 80 Vráble	115	6.
Katarína AZZAMOVÁ	Gymn. M. Kováča Banská Bystrica, Mládežnícka 51, 974 01 Banská Bystrica	110	7. – 8.
Ján HRADICKÝ	Gymnázium, Poštová 9, 042 52 Košice	110	7. – 8.
Laura ŠIŠKOVIČOVÁ	Gymnázium sv. F. Assiského, Kláštorská 24, 054 67 Levoča	105	9.
Patrik DŽAVORONOK	Gymnázium duklianskych hrdinov, Komenského 16, 089 01 Svidník	104	10. – 12.
Alan VAGABOV	Gymnázium – Gimnazium, Fábryho 1, 079 01 Veľké Kapušany	104	10. – 12.
Natália HERIBANOVÁ	Gymnázium F.G. Lorcu, Hronská 3, 82107 Bratislava	104	10. – 12.

5.12. Ďalšie súťažiaci a ďalší súťažiaci – v abecednom poradí

BARTÍKOVÁ	Lenka	SOŠ stavebná, Školská 120/8, 031 01 Liptovský Mikuláš
BLAŇÁROVÁ	Viktória	Evanjelické lýceum, Vranovská 2, 85102 Bratislava
BREZÁNIOVÁ	Daniela	Gymnázium Varšavská 1, 010 08 Žilina
ČIERNA	Vanesa	Katolícke gymnázium Š. Moysesu Banská Bystrica, Hurbanova 9, 974 01 Banská Bystrica
DEVEROVÁ	Petra	Gymnázium Ľudovíta Štúra Trenčín, 911 01 Trenčín
FALAT	Jakub	Evanjelické kolegiálne gymnázium, Námestie legionárov 3, 080 01 Prešov
FURMANOVÁ	Mária	CSŠ – Gymnázium sv. J. Bosca, Jiráskova 5, 085 27 Bardejov
FUSATÝ	Šimon	Spojená škola s org. zložkami SOŠ a Gymnázium, ul. Rastislavova 332, 972 71 Nováky
GAJDOŠOVÁ	Zuzana	Gymn. Ľ. Štúra Zvolen, Hronská 1467/3, 960 49 Zvolen
GÁLOVÁ	Mária	Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, 042 24 Košice
HAGAROVÁ	Monika	Obchodná akadémia F. Madvu 2, 971 29 Prievidza
HALABRÍN	Ján	Stredná zdravotnícka škola, Lichardova 1, 909 01 Skalica
HALAMOVÁ	Terézia	Športové gymnázium, Slančíkovej 2, 949 01 Nitra
HARUŠINEC	Adam	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium, Teplická 7, 83102 Bratislava
HORŇÁKOVÁ	Gabriela	Obchodná akadémia, Kálmána Kittenbergera 2, 934 40 Levice
HOSSOVÁ	Nikola	SOŠ OaS Nová Baňa, Osvety 17, 968 25 Nová Baňa
HUTAI	Roland	Gymnázium, Štúrova 16, 937 01 Želiezovce
HUŤTOVÁ	Karin	Gymnázium F. V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica
JAKUBÍKOVÁ	Diana	Gymnázium Janka Jesenského Radlinského 665/2, 957 01 Bánovce nad Bebravou
JANDO	Matej	Gymnázium Školská 2, 01841 Dubnica nad Váhom
JANEGA	Richard	Obchodná akadémia M. Hodžu Trenčín, M. Rázusa 1, 911 01 Trenčín

JÁNOŠÍKOVÁ	Martina	Súkromné gymnázium, Katkin park 2, 040 11 Košice
JAŠICOVÁ	Kristína	Gymnázium Ivana Kupca, Komenského 13, 920 01 Hlohovec
JEŽOVÁ	Kristína	Gymnázium, M. R. Štefánika 16, 940 61 Nové Zámky
JURSA	Juraj	Gymnázium, Alejová 1, 040 01 Košice
KNIŽKOVÁ	Andrea	Obchodná akadémia, Nábr. K. Petroviča 1571, 031 47 Liptovský Mikuláš
KOHÚT	Marek	Gymnázium, Komenského 32, 075 01 Trebišov
KORENÝ	Dominik	Gymnázium, Ľ. Štúra 35, 023 54 Turzovka
KRAJČIRÍKOVÁ	Diana	Gymnázium J. Francisciho-Rimavského, Kláštorská 37, 054 67 Levoča
KUBÁNYI	Šimon	Gymnázium F. V. Sasinka, Námestie slobody 3, 909 01 Skalica
KURILLOVÁ	Alžbeta	Súkromná obchodná akadémia, Petrovianska 34, 080 05 Prešov
MACHO	Marek	Gymnázium Angely Merici, Hviezdoslavova 10, 917 01 Trnava
MARCINOVÁ	Amália	Gymnázium sv. Moniky, T. Ševčenka 1, 080 01 Prešov
MAŠÍR	Oliver	Gymn. F. Švantnera Nová Baňa, Bernolákova 9, 968 01 Nová Baňa
MEDVEĎOVÁ	Milada Lucia	Gymnázium J. Chalupku Brezno, Štúrova 13, 977 01 Brezno
MIKO	Tomáš	SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Žiline, Predmestská 82, 010 01 Žilina 1
NECHTILOVÁ	Miroslava	Cirkevné gymnázium sv. Jána Krstiteľa, M. R. Štefánika, 075 01 Trebišov
OREŠANSKÁ	Andrea	Športové gymnázium J. Herdu, J. Bottu 31, 917 87 Trnava
POHLE	Roland	Stredná priemyselná škola, Petöfiho 2, 945 50 Komárno
PRIBYLOVÁ	Katarína	Gymnázium Jána Bosca, Kláštorne nam. 1295, 908 41 Šaštín-Stráže
REPČÍK	Matej	Obchodná akadémia Dušana Metoda Janotu, ul. 17. novembra 2701, 022 01 Čadca
REVÁK	Dávid	Gymnázium, Študentská 4, 069 01 Snina
ROCHOVÁ	Paulína	Gymnázium, Školská 7, 052 01 Spišská Nová Ves

ROSINSKÁ	Veronika	Gymnázium, Bernolákova 37, 942 01 Šurany
SÁROVÁ	Dorota Paulína	Gymn. B.S. Timravy Lučenec, Haličská cesta 9, 984 03 Lučenec
SEČKA	Michal	Gymnázium Pankúchová 6, 85104 Bratislava
ŠIMOVÁ	Dominika	Gymnázium Púchov, ul.1.mája 905, 020 01 Púchov
ŠLESAROVÁ	Ema	Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova 6, 917 92 Trnava
ŤAPÁK	Tomáš	Gymnázium M. Hattalu, Železničiarov, 028 01 Trstená
VELKÝ	Filip	Gymnázium, Golianova 68, 949 01 Nitra
VOJTASOVÁ	Miriama	SOŠ obchodu a služieb SOŠ OaS Piešťanská 2262/80, 915 01 Nové mesto nad Váhom
ŽŇAVA	Roman	Program IB Diploma, Spojená škola Novohradská 3, 82109 Bratislava

6. Vyhodnotenie úvah garantmi a texty víťazných úvah

6.1. Vyhodnotenie úvah garantmi

Téma 1	<i>Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu.</i>
Garant	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a IUVENTA Napísaných a hodnotených bolo 19 úvah
Poradie	1. Horňáková Gabriela, Obchodná akadémia, Levice 2. Medved'ová Lucia Milada, Gymnázium J. Chalupku, Brezno 3. Heribanová Natália, Gymnázium F.G. Lorcu, Bratislava
Téma 2	<i>"Migration is an expression of the human aspiration for dignity, safety and a better future." (UN Secretary-General Ban Ki-moon)/ "Migrácia je vyjadrením ľudskej túžby po dôstojnosti, bezpečnosti a lepšej budúcnosti." (generálny tajomník OSN Pan Ki-mun) ; úvahy písané v anglickom jazyku</i>
Garant	Informačná služba OSN Viedeň (UNIS Vienna) Napísaných a hodnotených bolo 21 úvah
Poradie	1. Orešanská Andrea, Športové gymnázium J. Herdu, Trnava 2. Korený Dominik, Gymnázium Ľ. Štúra 35, Turzovka 3. Blaňárová Viktória, Evanjelické lýceum, Vranovská 2, Bratislava
Téma 3	<i>Mala by Európska únia podporovať ochranu ľudských práv vo svete?</i>
Garant	Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku Napísaných a hodnotených bolo 16 úvah
Poradie	1. Hradický Ján, Gymnázium Poštová 9, Košice 2. Jando Matej, Gymnázium, Školská 2, Dubnica nad Váhom 3. Repčík Matej, Gymnázium, Obchodná akadémia D.M. Janotu, Čadca 3. Smaho Ivar, Gymnázium, Metodova, Bratislava
Téma 4	<i>Demokracia, právny štát a ľudské práva: Ako sa domôcť svojich práv v demokratickom štáte?</i>
Garant	Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií (BISLA) Napísaných a hodnotených bolo 8 úvah
Poradie	1. Mašír Oliver, Gymnázium F. Švantnera, Bernoláková 9, Nová Baňa 2. Harušinec Adam, ŠPMNDaG, Teplická 7, Bratislava 3. Hagarová Monika, Obchodná akadémia F. Madvu 2, Prievidza

Cena Pravdy Redakcia hodnotila úvahy napísané k téme č. 1: *Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu* a rozhodla nasledovne:

Poradie	1. Deverová Petra, Gymnázium Ľ. Štúra, Trenčín
	2. Džavonorok Patrik, Gymnázium duklianskych hrdinov, Svidník
	3. Bartíková Lenka, Stredná odborná škola stavebná, Liptovský Mikuláš

6.2. Texty víťazných úvah

Téma 1	Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu.
Garant	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a IUVENTA
Autorka	Horňáková Gabriela, Obchodná akadémia, K. Kittenbergera 2, Levice

Keď sme boli mladší, s úžasom sme hľadeli na rôznorodý svet. Nechápali sme, prečo niektorí ľudia chodia v dotrhaných, špinavých šatách, kým oblečenie ostatných sprevádzal ligot a oblak vône. Nerozumeli sme, prečo sa človek s bielou pleťou mračí na toho s čiernou a čudovali sme sa, keď sa ľudia medzi sebou sporili pre maličkosti. Bez životných skúseností, vzdelania a hlbšieho chápania fungovania vzťahov medzi ľuďmi v spoločnosti sme tápali v spleti týchto komplikovaných súvislostí.

Dnes, keď sme temer dospelí chápeme, prečo to tak je. Naše názory na svet a jeho fungovanie, na jeho rôznorodosť pomocou vzdelania a výchovy prehodnocujeme a vidíme v širších súvislostiach, na mnohé skutočnosti v ľudskej spoločnosti sa pozeráme z iných uhlov pohľadu, chápeme ich príčiny a bežný život hodnotíme inak, uvedomujúc si jeho zložitosť a pravidlá jeho fungovania. To, že ľudia nemajú peniaze, znamená, že sú chudobní. Napriek tomu sa môžu cítiť šťastne a byť bohatí inak. Mať veľa lásky. Zistili sme, že ľudia nemusia vyzeráť rovnako. Čo na tom, že niekto má pleť svetlejšiu a iný zas tmavšiu? Farba pleti nie je rozhodujúca, pretože vo vnútri sme všetci rovnakí.

Pestrosť a hĺbka vzdelania, vety z učebníc, či slová dospelých, skúsených ľudí posúvajú mladého človeka ďalej. Každá príležitosť, ktorú využijeme nám bude v budúcnosti prospešná. Každá vec, ktorú sa naučíme sa nám neskôr v živote pripomenie. Následne sa zastavíme, zamyslíme sa a povieme si: „Ako dobre, že som práve vtedy dával na hodine pozor.“

Naopak, nedôslednosť vo vzdelávaní sa nám môže ľahko vypomstiť. Čo ak sme v minulosti na vyučovaní neboli dôslední a nedávali pozor? Čo ak nás práve preto

niekto prekabáti? Podpíšeme zlú zmluvu. Prídeme o peniaze, alebo budeme neprofesionálni a nedôslední v našej práci...

Nám mladým sa nechce učiť. Jednoducho niektorí sme možno príliš pohodlní na učenie sa nových vecí, alebo sme príliš leniví na to, aby sme mali záujem niečo si zapamätať. Nevážiac si to, čo máme, svoje vzdelanie, zabúdame na tých, ktorí by ho chceli mať a nemôžu. Ľudia, ktorí sú chudobní a školu si nemôžu dovoliť alebo im je vzdelanie odopierané. Oni by sa chceli s nami vymeniť. Túžia sa niečo naučiť, niečo vedieť.

Malála Júsufzajová bojovníčka za vzdelanie žien povedala vo svojom prejave v OSN: *„Extrémisti sa boja kníh, sila vzdelania ich desí. Kniha a pero sú naše najsilnejšie zbrane.“* Sila vzdelania je oslepujúcim slnkom pre tých, ktorí sa snažia využiť našu nevedomosť vo svoj prospech. Všetci ľudia, ktorí sa dostali niekam vysoko boli vzdelaní a snažili sa oklamať tých, ktorí boli nevedomí.

Nacistický vodca svojimi rečami, gestami a presvedčivosťou rečníka zaujal ľudí, a tí nevediac, že nie všetko je zlato, čo sa blyští, nemajúc dôvod pochybovať, nevediac rozlíšiť pravdu od klamstva, jednoducho uverili. Ak by boli ľudia dostatočne vzdelaní, nikdy by to nezašlo až tak ďaleko. Pre nevedomosť a teda pre možnosť vzdelaného klamať, zomreli milióny ľudí. V dnešnom svete musíme vedieť a rozlišovať čo je dobré a čo zlé, aby sa už nikdy tie hrôzy nezopakovali. Aby sme tomu spoločne zabránili. Aby nás už nikto nemohol oklamať.

Vynára sa otázka, prečo aj v dnešnej dobe ľudia vzdelaní, ľudia, ktorí dokonale poznajú podrobnosti vojen, podporujú organizácie, ktoré ľuďom ubližujú? Sú múdri. Vyštudovali veľa škôl. Ale v mojich očiach samotné slovo *vzdelanie* nemá veľký význam, ak stojí osamotene. Preto je *s ním ruka v ruke výchova*. Výchova v láske a k láske k blížnemu. Môžeš byť dosť vzdelaný na to, aby si vedel, že ak si podmaníš celý svet, všetci ľudia budú tvojimi otrokmi a celá zem tvojím majetkom. No nie si dobre vychovaný, pretože nepoznáš lásku k ľuďom. K ľuďom, ktorí sú rovnakí ako ty.

Vzdelanie a výchova k ľudským právam nám ukazujú, že to, či má človek rovnakú farbu pleti alebo hovorí iným jazykom nemá nič spoločné s tým, aký vo vnútri naozaj je. To, že neverí v nášho Boha, ale v toho svojho, iného, ktorého my nepoznáme, nie je dôvodom k poníženiu a zavrhnutia hodnému pohľadu v našich očiach, ale k tomu, aby sme sa naučili tolerovať ľudí, ktorí sú iní, snažili sa ich pochopiť a tak spoznávali aj sami seba.

Ľudia sa musia vzdelávať a vychovávať k tolerancii. Keď mojej priateľke ubližovali preto, že bola iná ako ostatní, zastala som sa jej. Pretože ona bola inteligentná, držiaca sa pravidiel: *„Kto nechápe druhého inakosť, k ceste múdrosti má veľmi ďaleko.“* A nakoniec to tak aj dopadlo. Po rokoch vidím, že z tých, ktorí ju toľko

trápili, vyrástli zatrpknutí a bezočiví ľudia. Nikdy nepochopili a možno ani nepochopia, že napriek tomu, že ľudia sú takí rozdielni, vždy si vedia nájsť k sebe cestu. Treba len chcieť. A potom sa dá všetko.

Nie vždy sme schopní niekomu pomôcť, ale som presvedčená o tom, že sa ráta ak sa o to aspoň pokúsime. Niekedy si spomenieme na to, čo sme sa naučili, inokedy zas zoberieme na vedomie, to čo nám povedali rodičia, či učitelia. V každom prípade to musí vychádzať od nás. Z vnútra. Zo srdca. Našou úlohou nie je hľadať v ľuďoch rozdiely, ale to, čo ich spája. A tak raz z nás všetkých budú vzdelaní, vychovaní ľudia ochotní pomôcť a hlavne ľudia s láskou k tomu, čo nás robí ľuďmi, láskou a úctou k samotnému človeku.

Aby však ľudia, mladí, dospelí i starí, mohli nažívať v prosperujúcej a demokratickej spoločnosti, aby si mohli pomáhať a spolupracovať potrebujú vytvoriť takú spoločnosť, kde každý jej člen, každý človek, každý občan prispeje svojím malým dielom. Ako kedysi povedal bývalý Generálny tajomník OSN Kofi Annan: *„Nikto sa nerodí ako dobrý občan; žiadny štát nevznikne ako demokracia. Skôr, obidvoje sú procesom, ktorý sa vyvíja počas celého života.“* Mladí ľudia musia byť súčasťou tohto procesu od narodenia. Spoločnosť, ktorá sa oddeľuje od svojej mládeže, odtŕha sa od svojej životnej cesty. Občianska kompetencia je založená na vedomostiach o konceptoch demokracie, spravodlivosti, rovnosti, občianstva a občianskych práv.

Čím sme starší, môžeme sa spolupodieľať na chode našej krajiny stále viac. Pravidelne svojou usilovnosťou a prácou, no aj keď si vyberáme, kto z občanov bude reprezentovať náš štát vo svete. Slobodne môžeme náš hlas dať niekomu z nás. Alebo sa po splnení určitých podmienok môžeme sami stať vedúcimi osobnosťami a budeme tak viesť našu spoločnosť dopredu, aby sa rozvíjala a zlepšovala.

Ak sme ľuďmi na správnom mieste, tak teda ochraňujeme ľudí, ktorých ľudské práva sa nedodržiavajú. Môžeme pomáhať jednotlivcom alebo deťom, starým, chorým alebo i tým, ktorí utekajú pred vojnou a konfliktmi. Tým, že sa vžijeme do ich situácie, budeme empatickí a pomôžeme im, prejavíme spolupatričnosť k ľuďom a k štátu, v ktorom žijeme. Keď sa budeme navzájom podporovať, nebudeme už len cudzí ľudia, ktorí okolo seba chodia na ulici. Staneme sa ozajstnými súdržnými občanmi našej krajiny.

Myslím si, že čím viac sa budeme snažiť pomáhať, tým lepšie sa budeme aj sami cítiť. A keď sa o desiatky rokov v myšlienkach pozrieme späť, spomenieme si na to, keď sme sa narodili. Na všetky veci, ktoré sme nechápali, no aj na otázky, ktoré nám zodpovedali doma či v škole. Na to, ako nás vedomosti posunuli ďalej. Uvedomíme si, že naša výchova, poznatky, názory a skúsenosti formovali nás

samých. Nádejou do budúcnosti je, že tam uvidíme dobré skutky. Ľudí, ktorým pomáhame aj ľudí, ktorí pomáhajú nám. A tak spolu vytvárame lepší svet.

Vzdelávanie ako také, vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu patria k najdôležitejším krokom, ktoré nás vedú k dosiahnutiu plnohodnotného a rovnoprávného rozvoja a prosperite každého jednotlivca a celej spoločnosti. Jedným zo základných pilierov zabezpečenia tohoto vzdelávania a výchovy sú naši rodičia i učitelia, ktorí svojím pôsobením ovplyvňujú a formujú správanie nás mladých a naše myslenie. Rešpektovanie a dodržiavanie ľudských práv je najlepšia cesta ako v synergii s realizáciou vedomej a cielenej výchovy k ľudským právam možno dosiahnuť ich dodržiavanie a stotožnenie sa s nimi. Škola a rodina sú rozhodujúcimi faktormi, kde je dodržiavanie ľudských práv v prevažnej miere prirodzenou samozrejmosťou v každom medziľudskom vzťahu i v každej činnosti.

Dátum: 10.2.2016

Gabriela Horňáková, v.r.

Téma 2	"Migration is an expression of the human aspiration for dignity, safety and a better future." (UN Secretary-General Ban Ki-moon)
---------------	---

Garant	Informačná služba OSN Viedeň (UNIS Vienna)
---------------	--

Autorka	Orešanská Andrea, Športové gymnázium J. Herdu, Trnava
----------------	--

The number of migrants rises with each passing day and it does not seem like it will stabilize or decrease in the foreseeable future. It does not concern just the European Union but it affects every country in the world. I think if we want to understand migration, we have to look to the root of the problem. As one Chinese saying says - "Solve one problem and you keep a hundred others away."

Migration is linked with other issues such as poverty, development and human rights. In history, migration was a means to underpin economic growth, nation-building and cultures. However, it also poses some risks, for example sometimes migrants being exploited, their human rights abused and integration to a different culture can be difficult. For all of these reasons and more, migration matters.

The issue of migration is not new; it began around 5000 years BC, expansion of empires such as of Rome and Greece depended on it. Other examples are colonization, migration to the US during its rise to an industrial power or migration after World War 2. For me, all of those causes for migration were associated with

conflicts, economic expansion and persecution. In recent years the number of migrants has more than doubled and yet nobody tries to resolve the problem.

Today's face of migration is changing. In the past migrants were mostly men, who left their families behind to earn more money in well-developed countries so they could support them. Now, half of the migrants consists of women and children, some of them are not older than fifteen years. Imagine that, for us, students living in democratic and pacifist Europe, biggest worries at the age of fifteen are homework, which secondary school we should choose or what clothes to buy. Compared to worries of children migrants they all sound petty.

Nevertheless, there is a question – who is a migrant? Are people coming to Europe recently, migrants or refugees? They seem to be both. Most countries define a migrant by the definition provided by the United Nations as a person living out of his own country for a year and more. As a result of globalization there are more types of migrants. We can differ 'voluntary' and 'forced' migrants, the latter could also be called refugees. In my opinion, it is vital to distinguish between these two categories. Refugees are people, running from war, famine, persecution or fear for their personal safety and for them the denial of seeking asylum could have deadly consequences, while migrants also try to improve their life but mostly the financial side of it by moving abroad and most importantly – they choose to leave their country.

Furthermore, the difference is in protection of migrants and refugees. Refugees are not protected just by the states to which they migrated but also by UNHCR, which cooperates with governments, advising and supporting them to implement their responsibilities. Their protection involves safety from being returned to dangers they had fled, access to fair and efficient asylum procedures and a guarantee of basic human rights. When speaking of migrants they are dealt with under country's own immigration laws and processes.

This brings me to my point - for people, leaving their homes in the middle of the night, knowing they may not ever return home, migration is a chance for dignity, safety and of course better and brighter future. That is what migration should mean to everyone – not a bunch of people invading our countries and bringing chaos with them but a chance for a new beginning without fear and violence. Because how can you be happy and carefree when your human rights are constantly abused?

Whether we admit it or not, most of us are at least a little bit prejudiced, but just think about this – every day we eat food, listen to music originated from elsewhere in the world or even watch a sports team that includes players born in foreign countries and we have no problem doing these things. Sometimes I ask

people, who mouth off migrants and refugees, "Don't you want to go study and live abroad?" If their answer is yes, I say, "Well then, you will become a migrant, too." Migrants are usually most dynamic members of society – they are prepared to leave their homes in order to create new opportunities for themselves and their families.

In spite of this, just like in everything, there are two sides of a coin. Recently, migrants and refugees have become closely linked to terrorism and violence. And terrorism is a reason why they run away from their homelands. That is what brings the most intolerance. Just look at the attacks in Lebanon, Paris and the unpleasant events during New Year's Eve celebration in Cologne. These events have caused fear in host societies about presence of migrant and refugee communities, especially the ones, whose cultures are unfamiliar and were associated with extremism and violence before.

On the other hand, migrants suffer problems too. There have been many cases involving human trafficking, often leading to sexual slavery or bad treatment from employers, for example them withholding workers' passports and wages. Moreover, they can end up robbed of their life savings by the traffickers, who offer to transport them to Europe. A lot of migrants and their children are discriminated even years after they have settled abroad. As an example, there is a man, a doctor, who migrated from Middle East and has been living in our country for seven years now and at the airport he is always "randomly" selected for body search just because of his origins. The prejudice is visible far too often in our neighbourhood, even when people see someone whose appearance is a little different from the one of people who live in their home country, they usually keep their distance from him.

I feel that we should try and do more for human rights of migrants and refugees, especially for their protection. For instance, most of them are placed in refugee camps, where they are cramped up in a small space and have no privacy, no freedom of movement and that is very sad. How does that make us feel? It is enough just to imagine how many things they have given up just by coming here and consequently the cold shower of reality they received when they finally arrived. The headlines are almost daily screaming how intolerant of migrants we are.

What do I think to be a solution? We cannot continue to be silent and stand by while migrants and refugees are discriminated and disrespected every single day. Also, we should address the issue of human trafficking and make proper legal measures to prevent such things from happening. And finally, the most important thing – we must improve the public's opinion of migrants and refugees so they are

viewed as equals to us not like lesser human beings because that directly contradicts UDHR and is also unacceptable in modern society.

For them, Europe is a new life, the guarantee of human rights and peace. Who are we to deny their chance for a life free of persecution, terror, poverty and danger?

Dátum 12.2.2016

Andrea Orešanská, v.r.

Téma 3 Mala by Európska únia podporovať ochranu ľudských práv vo svete?

Garant Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku

Autor Hradický Ján, Gymnázium Poštová 9, Košice

Každá politická entita, celok či civilizácia stavia na istých kameňoch, ku ktorým sa hlási a z ktorých odvádza legitimitu svojho pôsobenia a vládnutia. Tieto stavebné kamene predstavujú zväčša hodnoty a princípy. Západná civilizácia, ktorej najvýznamnejším predstaviteľom je Európska únia, za tieto hodnoty a princípy považuje mimo iné sekularizmus, dedičstvo antiky, vládu zákona a ľudské práva. Práve posledne menovaný princíp je v súčasnej dobe najdiskutovanejší a najzásadnejší, pretože svet sa potýka s hrozbou rastúcej sily nedemokratických a neľudských režimov, ako je napríklad Daš, Saudská Arábia a Čína. Skutočná otázka teda znie, mala by Európska únia podporovať ochranu ľudských práv v zahraničí vždy a za každých okolností?

Mnohí kritici *západného ľudskoprávneho univerzalizmu* (ako ho oni sami radi nazývajú) vravia, že Európska únia by sa nemala starať do vnútorných záležitostí iných štátov. Zaujímavý je už samotný pojem *vnútorná záležitosť*, ktorý bol po prvý raz v tomto kontexte použitý už v roku 1959 americkým prezidentom Eisenhowerom v reakcii na čínsky protiprávny vpád do Tibetu v roku 1950. Rovnako ako vtedy, aj dnes predstavuje tento pojem len eufemizmus pre porušovanie ľudských práv.

Musíme mať na pamäti, že ľudské práva sú zo svojej samotnej podstaty principiálne univerzálne a nemusíme byť ani znalcami medzinárodných ľudskoprávných dokumentov, aby sme si to uvedomili. Veď samotný názov ľudské práva evokuje, že sa vzťahujú na všetkých ľudí. To je dôvod, prečo sa nenazývajú občianske práva, európske práva, či práva belocho. Nemusíme byť ani občanom akejkoľvek krajiny, ani Európanom a ani belocho na to, aby sme nimi mohli disponovať. Prináležia nám jednoducho zo všeobecného titulu našej ľudskej existencie a prirodzenosti a to

je v priamom rozpore s myšlienkami štátneho izolacionalizmu, pretože táto ľudská prirodzenosť vidí všetkých ľudí ako absolútne rovných v právach.

Veľké množstvo ľudskoprávných dohovorov vychádza z pojmu *medzinárodné úsilie*, ktoré znamená, že porušovanie ľudských práv na území jedného štátu je *de facto* a *de iure* medzinárodným a nie vnútroštátnym problémom a medzinárodné spoločenstvo sa musí snažiť takýmto situáciám predísť a bojovať proti nim. Argument *antiuniverzalizmu* je teda z princípu chybný, pretože ľudské práva sa vzťahujú na každého jedného človeka práve preto, že je človek a hranice štátov sú teda v tomto kontexte absolútne irelevantné, keďže štáty by mali chrániť ľudské práva všetkých ľudí vrátane tých, ktorí nie sú ich občanmi, bez rozdielu.

Ďalším argumentom kritikov podpory zahraničnej ochrany ľudských práv je to, že ľudské práva sú konštruktom Západu, iným krajinám boli nadiktované víťaznými západnými štátmi po druhej svetovej vojne a presadzovanie ľudských práv je v podstate len nástrojom vnucovania vplyvu Európskej únie iným štátom. Do veľkej miery je pravdou, že princíp ľudských práv vznikol práve v stredovekej Európe, na ktorej základoch stojí aj Európska únia. Napríklad Deklarácia práv človeka a občana, prvý ľudskoprávny dokument vôbec, vznikol na európskom svetadieli a bol silne ovplyvnený európskymi filozofmi, ako bol napríklad J.J. Rousseau a I. Kant. Myslím si, že Západ by mal byť na dedičstvo ľudských práv hrdý. Rovnako hrdý ako je napríklad Čína hrdá na svoju niekdajšiu slávu dynastie Chan alebo rovnako, ako je Rusko hrdé na svoje historické objavy a vedeckú elitu, z ktorej vzišli takí bádatelia ako napríklad Mendelejev či Lomonosov. Pretože to, že princíp ľudských práv pochádza zo Západu, v žiadnom prípade nedegraduje ich univerzálny charakter! Veď sa pozrime na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, ktorá je základným dokumentom, z ktorej vychádzajú všetky ďalšie ľudskoprávne dokumenty, ktoré vznikli po nej. Všetci vieme o E. Roosveltovej, ktorá predsedala výboru, ktorý navrhol túto deklaráciu. No málokto vie, že v tomto výbore bola tiež napríklad hinduistka H. Mehta z Indie, moslim Ch. Malik z Libanonu a konfucián P. Chang z Číny a mnohí iní. Všeobecnú deklaráciu ľudských práv schválilo 16. októbra 1948 Valné zhromaždenie OSN a hlasovalo za ňu 48 krajín, z ktorých boli mnohé z diametrálne iných kultúrnych a náboženských prostredí. Uvedme ako príklad Irán, Saudskú Arábiu, Čínu či Etiópiu. K princípu ľudských práv sa prihlásili v podstate všetky štáty, civilizácie a kultúry sveta, ak nie v tejto deklarácii, tak potom v mnohých ďalších, ktoré po nej nasledovali.

Ľudské práva sú rámcom pre slušnú existenciu a život ľudí, rámcom, ktorý je dostatočne široký, aby v ňom mohli koexistovať všetky tak rozličné náboženstvá a kultúry sveta. Súčasnú kritiku medzinárodného systému ochrany ľudských práv

od krajín ako je Čína alebo Rusko vnímam nie ako principiálny konflikt s hodnotami týchto krajín, ale ako snahu o upevnenie moci daných režimov, ktoré sú pri moci, a jediné inštitucionálne a medzinárodné zábrany, ktoré im stoja v ceste k ešte väčšej moci, sú práve ľudské práva.

Európska únia je historickým nositeľom a zároveň miestom vzniku myšlienky ľudských práv, čo je fakt, na ktorý by sme ako Európania mali byť patrične hrdý. To, že túto myšlienku prebralo mnoho ďalších krajín a kultúrnych celkov, ktoré sú diametrálne odlišné od toho nášho, len potvrdzuje ich správnosť a univerzálnosť. Je teda náležité, ak Európska únia bude podporovať ochranu ľudských práv, pretože tie prinášajú ľudskejší, demokratickejší a spravodlivejší svet pre všetkých ľudí na tejto Zemi.

Dátum 14.2.2016

Ján Hradický, v.r.

Téma 4 Demokracia, právny štát a ľudské práva : Ako sa domôcť svojich práv v demokratickom štáte?

Garant	Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií (BISLA)
--------	--

Autor	Mašír Oliver, Gymnázium F. Švantnera, Bernolákova 9, Nová Baňa
-------	--

Čo je to vlastne demokracia? Azda najznámejšou je poučka amerického prezidenta Abrahama Lincolna, ktorý hovorí, že „demokracia je vláda ľudu, prostredníctvom ľudu a pre ľud“. V rôznych častiach sveta však nadobudla demokracia rôzne podoby a prispôsobila sa širokému spektru ideologických a politických požiadaviek. Napriek tomu, by mal byť vždy jedným z jej základných znakov právny štát. Aký štát je teda označovaný ako právny? Je to „štát, kde štátna moc sama seba obmedzuje vopred danými, všeobecne záväznými pravidlami, platiacimi bez výnimky pre každého. Štátne orgány tohto štátu môžu konať len to, čo im dovoľuje zákon. Občania môžu robiť všetko, čo im zákon nezakazuje. Majú teda istotu, že moc nebude zasahovať do ustálených právnych vzťahov neočakávanými a nepredvídateľnými zásahmi.

Ľudské práva. Oprávnenia priznané jednotlivcovi, ktoré mu umožňujú plne využívať svoje schopnosti, vedomosti, talent, inteligenciu na uspokojovanie duchovných a materiálnych potrieb. Zaručujú každému jednotlivcovi plnohodnotný a zmysluplný život a ochranu pred nespravodlivosťou a agresivitou. Ale akú majú pozíciu v právnom štáte a demokracii všeobecne? Štát by mal garantovať a rešpektovať základné ľudské a občianske práva a slobody.

Každá minca má dve strany. Teória demokratického právneho štátu a ľudských práv je jednou stranou. Čo sa však nachádza na druhej strane mince? Ako sa domôcť svojich práv v demokratickom štáte? Nachádzame sa v 21. storočí, no ešte stále na svete existujú štáty, kde vládnu totalitné a diktátorské režimy, kde ľudia nepoznajú svoje základné ľudské práva, kde neexistuje žiadna záruka ich dodržiavania. Štáty, v ktorých je odkaz Montesquieho „Ducha zákonov“ len zakázaným poznatkom, kde moc vôbec nie je obmedzená a jej konanie v prospech „všeobecného blaha“, je len snahou zabrániť akejkolvek aktivite iniciovanej občianskou komunitou.

Hoci je nedodržiavanie ľudských práv v mnohých štátoch v súčasnosti globálnym problémom, ešte vždy existujú aj také štáty, ktoré sa snažia svoj systém stavať na demokratických princípoch a rovnosti všetkých ľudí bez ohľadu na pôvod, pohlavie, rasu, vek, vierovyznanie alebo sexuálnu orientáciu.

Nič nie je stopercentné. Nežijeme v ideálnych štátoch. S demokraciou, či bez každý musí čeliť problémom a riešiť ich. J.F. Kennedy raz povedal: „Nepýtaj sa, čo môže urobiť tvoja zem pre teba. Pýtaj sa, čo môžeš urobiť ty pre tvoju zem.“ Je veľmi podstatné uvedomiť si, že každá demokratická krajina, každý štát má svoju vlastnú demokratickú a demokraticky schválenú ústavu, ktorá už obsahuje a zahŕňa základné ľudské práva a slobody. Čo sa týka Slovenskej republiky, tejto oblasti je venovaná celá druhá hlava ústavy. Ako si teda človek, občan, môže pomôcť? Jednoducho. Stačí využívať tie práva, ktoré mu zo zákona prináležia a to čo v najväčšej miere. V dnešnej dobe mnohí ľudia, aj na Slovensku, často berú svoje práva viac ako povinnosti, než ako výhody, ktoré môžu využívať. Vari sme zabudli, že s právami prichádzajú aj povinnosti? Možno. Avšak napriek tomu, je veľmi zlé zamieňať si význam týchto dvoch pojmov.

V súvislosti so Slovenskou republikou možno považovať za jeden z najlepších príkladov tejto zámeny právo voliť. Už deti na základných školách sa učia, že máme právo voliť a byť volení, no napriek tomu, súčasný stav jasne ukazuje, že mnohí toto svoje právo berú skôr ako povinnosť. Preto sa mnohí, v snahe demonštrovať, rozhodnú svoje právo vyjadriť svoj názor v parlamentných alebo iných voľbách, ignorovať a jednoducho voliť nejdú. A potom, štyri nasledujúce roky veselo kritizujú a „krčmová opozícia“ tzv. odborníci na každú problémovú oblasť v štáte vzniká v každej druhej obci. Znechutenie alebo sklamanie nie je pre mňa dostatočným ospravedlnením. Veď je to predsa právo každého občana slobodne vyjadriť svoj názor. Je dôležité, najmä teraz v predvolebnom období, uvedomiť si význam tejto výsady, ktorá stála našich predkov priveľa na to, aby sa ňou plytvalo.

Cenzúra. Považuje sa za jeden z typických znakov autokratických režimov. Možno povedať, že ide o istý druh obmedzovania osobnej slobody a práva na informácie.

Často sa stretávame s tým, že ani televízia a tlač demokratických krajín nie je až tak rozdielna od tej, pred rokom 1989. Každé noviny, časopisy, či televízie niekomu patria alebo sú minimálne výrazným spôsobom naklonené jedným smerom. Je to správne? Rozhodne nie, ale vďaka autocenzúre novinári kryjú svoj vlastný chrbát a zabezpečujú si prežitie a existenciu. Veď nakoniec sami vedia kto ich finančne dotuje a sponzoruje alebo, v konečnom dôsledku, dokonca vlastní.

Pre mňa osobne je malým zadosťučinením fakt, že u nás, v demokratickom štáte nie je len jedna televízia alebo akékoľvek iné spravodajské médium. Je ich mnoho, niekedy až priveľa. Občania demokratických krajín si môžu vyberať, porovnávať informácie a utvoriť si vlastný názor na rôzne problémy na základe rôznych uhlov pohľadov. Ale! Vždy sú tu isté nástrahy, ktoré prinášajú so sebou isté nebezpečenstvo. Napríklad zmätenosť, zaujatosť, nevyváženosť informácií a iné. Keďže ďalším znakom právneho štátu je zákaz cenzúry, dovoľm si povedať, že nájst v našej krajine vyvážené médium, ktoré by prinášalo objektívne informácie bez ľavicovej alebo pravicovej orientácie je momentálne asi nemožné. Preto je pre mňa otázkou, či skutočne môžeme s pokojom povedať, že v našej krajine je slovo cenzúra už len archaizmom?

Migranti. Migračná kríza. Stavanie plotov. Porušenie Schenghenu. Integrácia. A mnohé ďalšie. Mnohokrát vyslovované a médiami pretriasané slová. A naozaj. Momentálne stojíme pred situáciou, ktorú je potrebné riešiť. Situáciou, ku ktorej je potrebné zaujať stanovisko. Ale aké stanovisko zaujať?

Ťažko povedať. Odborníci sa nezhodujú, verejnosť je zmätená. Na jednej strane zúfalé rodiny túžiace po pokojnom živote, na strane druhej mnoho ohnísk chrliacich nepokoj a dôvod na obavy. Či už to bol útok na redakciu Charlie Hebdo z januára 2015, alebo novembrové teroristické útoky z Paríža alebo momentálne veľmi medializované nepokoje z konca minulého roka v nemeckom Kolíne pretrvávajúce dodnes. Právo byť tolerovaný a povinnosť tolerovať. To je to, čo sa mnohokrát opomína. Či už zo strany migrantov, alebo zo strany domáceho obyvateľstva.

Každá spoločnosť, či už je demokratická alebo nie, bez ohľadu na to, na akom stupni je, sa snaží dodržiavať ľudské práva, má svoje problémy. Je ich omnoho viac ako spomínaní migranti, cenzúra alebo nesprávne rozlíšenie práv a povinností. Organizujú sa konferencie, vyšlo mnoho odborných článkov, no problémy sú tu stále. Nezmišľali samé od seba. Je to globálny problém, pravdepodobne nie neriešiteľný, ale ako riešenie mnohých iných problémov aj tento potrebuje čas, trpezlivosť a spoluprácu štátov a ich občanov. Ochotu ľudí čeliť problémom. Vzájomný dialóg, kde budú všetky strany vypočuté, ale budú aj počúvať.

Áno. Existuje viacero generácií ľudských práv, ktoré si prešli svojím vývojom od vzniku človeka až do súčasnosti. Áno. Existujú orgány a zákony zabezpečujúce ľudské práva na svetovej, európskej alebo štátnej úrovni. Ale zákony spisovali ľudia. Ľudia zriaďovali orgány zabezpečujúce ľudské práva a ich ochranu. Má však človek vôbec miesto v tomto celom systéme? Prirodzene. Celé je to o nás, o ľuďoch. Ak je demokracia vládou ľudu, prostredníctvom ľudu a pre ľud, tak potom aj ľudské práva a ich dodržiavanie sú od ľudí, pre ľudí a prostredníctvom ľudí.

Dátum 14.2. 2016

Oliver Mašír, v.r.

7. Dotazníky spätnej väzby

Zisťovanie spätnej väzby je samozrejmovou súčasťou OLĽP od jej ´najstarších čias´. Ostatné tri ročníky poskytujeme na celoštátnych kolách rozšírené dotazníky. Respondenti a respondentky majú možnosť vyjadriť sa k rôznym fázam a stránkam aktuálneho ročníka, práci jednotlivých komisií ale aj k budúcnosti OLĽP a stavu ľudských práv v SR. Dotazníky sledujú aj ďalšie dáta, motivácie respondentiek a respondentov a s OLĽP súvisiace témy.

Z vyhodnotenia spätnej väzby každoročne CK OLĽP čerpá o. i. povzbudenie a impulzy do ďalšej práce.

V XVIII. ročníku boli pripravené **formáty pre učiteľskú i žiacku obec**. Dotazník pre hostí a partnerov sme nedistribuovali predovšetkým preto, že spravidla veľká časť z nich nemôže byť na celoštátnom kole celé 3 dni, a teda ho ani, ako celok, reflektovať.

Prinášame podrobné spracovanie dotazníkov a veríme, že rovnako ako pre CK OLĽP, aj pre všetkých zainteresovaných budú zdrojom pre zamyslenie sa na poli olympiády, ľudských práv, osobného, študijného, pracovného či spoločenského života.

Ponúka sa hlbšia analýza, komparácia a syntéza dotazníkových zistení naprieč doterajšími 18 celoštátnymi ročníkmi. Pripomeňme, že s dvomi pilotnými regionálnymi ročníkmi ide o dvadsať rokov úžasných aktivít a spolupráce!

Žiaduca je však najmä všeobecná, post-dotazníková rozprava ku každej položke dotazníkov (v záujme argumentácie a podania vysvetlenia k viacerým faktom, ktoré by zrejme mali vplyv na respondentskú reakciu) ale aj o dlhej ceste, ktorú OLĽP prešla, o neľahkých súčasných podmienkach udržania všetkých jej aktivít, čo by iste objasnilo viaceré kontexty, ktoré sú, zdá sa, respondentom a respondentkám neznáme. To, čo sa s ohľadom na vynikajúci ohlas a renomé OLĽP javí ako samozrejmé, takým totiž vôbec nie je...

DOTAZNÍK – žiaci a žiačky – respondenti a respondentky – zistenia

Účasť na celoštátnom kole	62 súťažiacich	34 žiačok	28 žiakov
Dotazník vyplnilo	16 súťažiacich	9 žiačok	7 žiakov

Dotazník vyplnila (len) približne štvrtina *súťažiacich žiackych respondentiek a respondentov* (ďalej „RESP“), čo je v porovnaní s predchádzajúcim celoštátnym kolom XVII. ročníka OĽP menej (vtedy zo 64 súťažiacich reflektovalo 37 RESP, teda väčšia polovica). Ďalšie porovnanie: v aktuálnom XVIII. ročníku dotazník vyplnila viac ako polovica *pedagogických RESP* (pozri nižšie).

CK OĽP by, samozrejme uvítala čo najširšiu reflexiu, a preto zváži spôsob získavania spätnej väzby, ak, čo vie, je na celoštátnom kole v jeho závere veľmi málo času na dôkladné vyplnenie dotazníkov.

Presné znenie dotazníkových otázok je súčasťou príloh. V nasledujúcom texte uvádzame základné zistenia. Nakoľko dotazníky pre učiteľskú i žiacku časť RESP sú vo viacerých otázkach zrkadlové, poskytujú čitateľkám a čitateľom možnosť porovnania odpovedí v tej istej veci.

Voľne formulované výroky uvádzame bez úpravy a bez reakcie/vysvetlenia, hoci niekedy by sa, ako sme naznačili vyššie, veľmi žiadali.

Zo 16 RESP sa **po prvý raz OĽP zúčastnilo** 7 (5 žiačok, 1 žiak); **druhý raz sa zúčastnilo** 9 (4 žiačky, 5 žiakov), z toho 8 žiačok a 3 žiaci; z nich 9 sa zúčastnilo súťaže druhýkrát, jeden žiak tretíkrát a jedna žiačka štvrtýkrát.

Na podnet učiteľa/učiteľky sa do súťaže prihlásilo 6 RESP (5 žiačok, 1 žiak) a všetci sa pripravovali samostatne, resp. bez učiteľa/učiteľky. **Z vlastnej vôle sa prihlásilo** 10 RES (4 žiačky, 6 žiakov); z nich sa spolu s učiteľkou/učiteľom pripravovalo 5 RESP (2 žiačky, 3 žiaci); samostatne sa pripravovalo 5 RESP (2 žiačky, 3 žiaci).

Zo 16 RESP sa **predchádzajúceho ročníka OĽP: nezúčastnilo** 8 súťažiacich (5 žiačok, 3 žiaci); **zúčastnilo** 8 súťažiacich (4 žiačky, 4 žiaci), z nich do finálovej 12-ťky postúpilo 6 súťažiacich (2 žiačky, 4 žiaci) a z nich jeden žiak obsadil 6. miesto.

Na otázku **ku školskému kolu OĽP** odpovedalo 7 RESP (6 žiačok a 1 žiakov), niektorí uviedli len názov školy. Z postrehov (a/alebo) podnetov do budúcnosti uvádzame:

- Málo účastníkov.
- Veľmi dobrá úroveň.

- Nízky záujem o účasť.
- Myslím si, že by sme mali dostať viac informácií.
- Nízka účasť.
- Málo ľudí, výborná príprava.

Na podnet vyjadriť zásadné postrehy ku krajskému OLĽP reagovalo 13 RESP (8 žiačok, 5 žiakov), niektorí uviedli len názov školy. Z uvedených čitateľných postrehov (a/alebo) podnetov do budúcnosti uvádzame:

- (Banskobystrický kraj) Kolo bolo na dobrej úrovni.
- (Banskobystrický kraj) Lepšia organizácia oproti minulému roku.
- (Bratislavský kraj) Fajn, test trošku nespravodlivý, keďže bol dosť okopírovaný z minula.
- (Trenčiansky kraj) Priebeh súťaže bol v poriadku.
- (Trenčiansky kraj) Nízka informovanosť o usporadúvaní olympiády.
- (Trnavský kraj) Bola by som rada, ak by nešlo len o vedomosti, ale o názory, o vystupovanie....aby porota nehodnotila učiteľsky, aby nemala akoby formulku, ktorú očakávajú, že súťažiaci k danej téme povie.
- (kraj neuvedený) Zvýšenie času potrebného na napísanie esejí.
- (kraj neuvedený) Otázky a tézy na krajskom kole OLĽP boli použité už v predošlom ročníku. Keďže to znevýhodňuje tých, ktorí sa súťaže zúčastnili prvýkrát, otázky a tézy by mali byť každý rok nové.
- (kraj neuvedený) Vadilo mi priveľmi dlhé čakanie – tí ktorí nepostúpili dokonca čakali bezdôvodne.

Jesenných vzdelávacích podujatí (pre multiplik. ĽP) v októbri 2015 sa zo 16 RESP zúčastnili 2 (1 žiak, 1 žiačka), žiačka uviedla, že organizátori majú veľkú snahu, ktorá zo strany žiakov nie je až tak opätovaná. Podujatí sa **nezúčastnilo** 13 RESP (7 žiačok, 6 žiakov), ako dôvod v 10 prípadoch uviedli, že o podujatí nevedeli/neboli informovaní (z nich 1 žiak dodal ako dôvod slabú reklamu podujatia a 1 žiak navrhol zefektívnenie komunikácie), 1 žiak uviedol, že sa nezúčastnil, pretože nemusel. Na otázku neodpovedali 2 RESP (1 žiačka a 1 žiak).

S publikáciami vydanými pre OLĽP: *Slovník ĽP (2013)*, *Vybrané texty k ĽP (2013)* a *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty (2015)* nepracovalo 6 RESP (3 žiačky a 3 žiaci). S publikáciami **pracovalo** 10 RESP (6 žiačok a 4 žiaci). **Hodnotenia publikácií** sú nasledovné:

- Veľmi dobre.
- Pozitívne, je tam mnoho vysvetlených pojmov, a to mi pomohlo lepšie chápať ĽP.

- Dobre.
- Myslím, že to bolo napísané veľmi zrozumiteľne.
- Publikácie som využila pri písaní úvahy, dobrý zdroj nápadov.
- Dobré teoretické zhodnotenie problematiky.
- Veľmi prínosné, vytvoril som si vďaka nim základ právneho povedomia.
- Dodali mi faktické vedomosti, o ktoré sa môžem oprieť aj na OLĽP.
- 9/10.

Inej, OLĽP príbuznej súťaže sa nezúčastnilo 10 RESP (6 žiačok a 4 žiaci), príbuznej súťaže sa zúčastnilo 6 RESP (5 žiačok a 5 žiakov). Uviedli, že išlo o:

- Mladý Európan.
- Debatné súťaže; Nenápadní hrdinovia – Zlaté pásmo 2015.
- Dejepisná súťaž študentov gymnázií.
- Európa v škole.
- Mladý Európan a Digitálny mladý Európan.

Respondenti a respondentky mali uviesť, ktorú tému úvahy si vybrali a prečo. Zo 16 RESP odpovedali na túto otázku všetci. Reakcie uvádzame bez redakčnej úpravy.

K voľbe témy 1 (*Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu*) uviedli **žiačky** nasledovné dôvody:

- Vybrala som si ju preto, že si myslím, že demokracia v štáte bude fungovať len vtedy, ak ľudia budú poznať aj uplatňovať svoje ľudské práva.
- Chcela som vyzdvihnúť dôležitosť vedieť aké máme ĽP a že by sme ich mali využívať.
- Nepovažovala som ju za objektívnu, ako napr. tému migrantov.
- Vybrala som si túto tému, pretože považujem ĽP za dôležité v živote každého človeka a práve škola by mala vzdelávať deti k dôstojnosti, tolerancii a aby z nich vyrástli ľudia so správnymi hodnotami.
- Inšpiroval ma príbeh Malaly Jusufzajovej, ktorá sa veľmi zasadzovala v „boj“ za právo na vzdelanie pre dievčatá, ženy. Z jej príbehu veľmi jasne vidieť, aké potrebné je vzdelanie, a že by k nemu mali byť mladí vedení už v rodine. Vzdelanie k ľudským právam je dôležité, pretože hoci sme v 21. storočí, nájdeme mnoho ľudí, ktorí nevedia o svojich právach nič dosť, a nájdeme mnoho prípadov ľudí, ktorí profitujú z nevedomosti ostatných a preto si myslím, že je takéto vzdelanie veľmi dôležité a mali by sme mu venovať svoju pozornosť.

K voľbe témy 2 (*"Migration is an expression of the human aspiration for dignity, safety and a better future."* UN Secretary-General Ban Ki-moon — *"Migrácia je vyjadrením ľudskej túžby po dôstojnosti, bezpečnosti a lepšej budúcnosti."* generálny tajomník OSN Pan Ki-mun) uviedli **žiačky** nasledovné dôvody:

- Túto tému považujem za veľmi aktuálnu, dôležitú, treba o nej hovoriť. Chcela som vyjadriť svoj názor.
- Pre jej aktuálnosť.
- Najsympatickejšia, najaktuálnejšia.

K voľbe tej istej témy uviedli **žiaci** nasledovné dôvody:

- Považoval som ju za tému, kde som mohol najlepšie uplatniť svoje znalosti a aj ma najviac zaujímala.
- Chcel som obhájiť tvrdenie, že migrácia je prirodzený fenomén a chcel som ho obhájiť čo najpravdivejšie.

K voľbe témy 3 (*Mala by Európska únia podporovať ochranu ľudských práv vo svete?*) uviedli **žiaci** nasledovné dôvody:

- Akademický záujem; vyhlasovateľ; nie je to mainstream.
- Téma, ktorá sa dala rozoberať viac z politického hľadiska.
- Záujem o problematiku a prehľad v nej, chcenie upozorniť na niektoré fenomény.

K voľbe témy 4 (*Demokracia, právny štát a ľudské práva : Ako sa domôcť svojich práv v demokratickom štáte?*) uviedli **žiačky** nasledovné dôvody:

- Zdala sa mi najzaujímavejšia.

K voľbe tej istej témy uviedli **žiaci** nasledovné dôvody:

- Pretože som mohol.
- Chcem študovať právo, veľmi blízke idey mojej osobe.

Na margo **aktuálneho celoštátneho kola XVII. ročníka OLP** nereagoval 1 žiak. Ostatné vyjadrenia uvádzame podľa jednotlivých oblastí. Ak boli vyjadrenia u viacerých totožné, uvádzame koľkokrát.

Organizačná stránka

- Veľmi dobrá.
- Super ☺
- Bez problémov.

- o Výborne.
- o V poriadku, aj keď program bol dosť nabitý a časové posuny spôsobili zmätok.
- o Dobrá, ale vadilo mi, že sa nedodržiaval čas.
- o Slabá informovanosť.
- o Na dobrej úrovni.
- o Organizácia bola prehľadná a nebol s ňou problém.
- o Som spokojný.
- o Skvele zorganizované.
- o Klobúk dolu (akurát do 8.00 h sa vysťahovať je trochu náročné po tom, čo bol deň predtým dlhý, náročný deň, no neľutujem tomu).

Súťažná časť

- o Super ☺
- o Chýbajú mi v porotách právnici.
- o Zadefinovať viac systém hodnotenia.
- o V poriadku, ale chýbali mi témy zaoberajúce sa feminizmom.
- o Výborná.
- o Som spokojný.
- o Prívetké komisie.
- o S veľkou konkurenciou.
- o Bolo to príjemné, no trochu mi chýbalo, že pri riešení modelových situácií sa nemohlo pýtať aj publikum (som si vedomá toho, že by to mohlo byť zákerné).
- o Súťaž prebiehala rýchlo, nebola zbytočne zdĺhavá.

Nesúťažná časť

- o Málo voľného času.
- o Workshopy boli dosť podobné, mal som zaujímavé rozhovory s rôznymi ľuďmi.
- o Super, ale možno posilniť interaktívny prvok, meniť charakter eventov .
- o Výborná, popr. viac workshopov.
- o V poriadku, nabitý, ale zväčša veľmi zaujímavý program.
- o Výborná.
- o Málo voľného času na oddych.
- o Zaujímavé workshopy.
- o Veľmi dobrá strava.
- o Je to strašne pokrytecká súťaž.
- o Oceňujem besedy, ktorých však bolo veľa, v budúcom roku by som ocenila viac kultúry (prehliadka mesta, ...).

- Ocenila by som trochu viac voľna. Pretože si naozaj bolo z čoho vybrať, všetky workshopy a diskusie boli podnetné, takže som si nemala kedy oddýchnuť, ak som chcela počuť čo najviac ☺

Celková atmosféra

- Super – 3x
- Super, ako inak ☺, Pán Petőcz s gitarou bol super.
- Na OĽP chcem chodiť aj vtedy, keď nesúťažím.
- Výborné.
- Bola som naozaj spokojná.
- Dobrá – 2x
- Veľmi príjemná.
- ☺
- Bola som veľmi milo prekvapená, že tu nepanuje nepríjemná rivalita (iste je tu možnosť, že sú tie úsmevy hrané, no cítila som sa veľmi príjemne).

Hodnotenie nového dizajnu tričiek

- Kreatívne.
- Zaujímavé a samozrejme pekné, len menšie číslo by mi sadlo lepšie.
- Špecifikuje konkrétny rok, takže zaujímavé.
- Páčia sa mi.
- Krása.
- Pekné – 2x.
- Fajn.
- Veľké veľkosti !!
- Ešte by sa na ňom dalo popracovať.
- Je pekné, no tričko zo 17. ročníka sa mi páči viac kvôli jednoduchosti.
- Ujde.
- Nestereotypné, niečo nové.
- Jednoduché, ale pekné (nabudúce aj menšie veľkosti ☺).
- Je omnoho krajší ako tie predošlé.

Iné

- Kuchyňa 1*
- Ja by som prijala to tričko aj vo veľkosti S alebo M

Zásadné podnety **k budúcnosti OLP** poskytlo 10 RESP (4 žiačky a 6 žiaci)

- o Chcel by som poprosiť, aby sme dostávali spätnú väzbu, napr. po odoslaní prihlášky, úvahy (v elektronickej aj papierovej forme), nebolo by zlé ak by ste v maily potvrdili prevzatie úvahy, správnosť prihlášky.
- o Prajem veľa šťastia organizátorom, nikoho nezaujímal tie prezentácie vo štvrtok večer, podávať švédske stoly 2h po večeri? vážne? a. i.
- o Podľa mňa by bolo dobré zvýšiť mieru času na napísanie esejí.
- o Zlepšiť systém hodnotenia.
- o Spojiť sa s českou OLP a zorganizovať československé kolo. Založiť YouTube kanál OLP – zviditeľnenie aj u potenciálnych partnerov či sponzorov – dať tam veľké finále – virtuálny víťaz OLP.
- o Držím Vám všetkým palce.
- o Viac kultúrneho vyžitia.
- o Dať možnosť, ak je to naozaj k téme, publiku zapojiť sa (v súťažnej časti).
- o Podľa mňa by pri riešení problémov ako aj prezentovaní esejí mali dostať možnosť klásť otázky aj súťažiaci.
- o Viac tém k feminizmu a LGBTI.

Respondenti a respondentky sa mohli vyjadriť tiež **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR**. Reagovalo 5 žiačok a 1 žiak.

- o Ľudia to vnímajú ako niečo vzdialené.
- o Sú nedostatočné; diskriminácia (na základe rasy, etnika, pohlavia, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia).
- o Jednoznačne o tom viac hovoriť na školách. Ja viem, že je to ťažké odlíšiť záujem študentov a (ne)záujem študentov, pretože ak sa na škole vyhlási diskusia o ľudských právach, tak možno 10% to zaujme a 90% to berie ako dobrú šancu uliať sa.
- o LP sa podporujú v SR nedostatočne.
- o Slabá informovanosť verejnosti.
- o V SR existuje množstvo dokumentov, ktoré poukazujú na LP a ich ochranu, ale problém nastáva pri ich implementácii v praxi.

Pokiaľ išlo o **záujem o spoluprácu s ALUMNI klubom OLP**, zo 16 respondentiek a respondentov nereagovali 3, z toho 2 žiačky a 1 žiak, záujem neprejavilo 9 z nich (6 žiačok a 3 žiaci), záujem prejavili 4 z nich (1 žiačka a 1 žiak, ktorý uviedol:

„Pravdepodobne budem dlhodobo mimo SR.“). Súťažiaci, ktorí mali záujem o spoluprácu vyplnili kontaktné údaje.

DOTAZNÍK – učitelia a učiteľky – respondenti a respondentky – zistenia

Účasť na celoštátnom kole	50 učiteliek a učiteľov	39 učiteliek	11 učiteľov
Dotazník vyplnilo	28 učiteliek a učiteľov	20 učiteliek	7 učiteľov 1 bez uvedenia

Dotazník vyplnila viac ako polovica *pedagogických respondentiek a respondentov* (ďalej „RESP“), čo je porovnateľné s predchádzajúcim celoštátnym kolom XVII. ročníka OĽP (zo 60 učiteliek a učiteľov vtedy reflektovalo 34 RESP). Zaujímavou skutočnosťou je, že v aktuálnom XVIII. ročníku dotazník vyplnila len cca štvrtina *súťažiacich žiačok a žiakov* (pozri vyššie).

CK OĽP by, samozrejme uvítala čo najširšiu reflexiu, a preto je namieste otázka spôsobu získavania spätnej väzby, ak, čo vieme, je na celoštátnom kole v jeho závere veľmi málo času na dôkladné vyplnenie dotazníkov.

Presné znenie dotazníkových otázok je súčasťou príloh. Na tomto mieste uvádzame základné zistenia, ktoré by si nesporne zaslúžili ďalšiu diskusiu i vysvetlenia, ktoré by generovali zovšeobecnenia a závery. Nakoľko dotazníky pre učiteľskú i žiacku časť RESP sú vo viacerých otázkach zrkadlové, poskytujú možnosť porovnať odpovede v tej istej veci.

Voľne formulované výroky uvádzame bez úpravy.

Tak ako v minulom ročníku, dotazník zisťoval, **aké predmety učitelia a učiteľky učia**. 26 z 28 RESP uviedlo rôzne sólové predmety, dvoj-kombinácie alebo troj-kombinácie. Občianska náuka bola uvedená 22x, Dejepis 8x, Slovenský jazyk/lit. 7x, Spoločensko-vedný seminár 5x, Etická výchova 4x, Ekonomické predmety 2x. Cudzie jazyky (anglický, francúzsky, nemecký, ruský, taliansky) a predmety Filozofia, Právna náuka, Psychológia, Informatika, Fyzika, Matematika a Telesná výchova sa vyskytli 1x.

Z dotazníka vyplynulo, že **OĽP má svoju stálu ale aj novú pedagogickú účasť**. Z 28 učiteliek a učiteľov o OĽP prejavili v XVIII. ročníku záujem prvý raz 4 RESP, ale opakovane/dlhodobo až 23 RESP.

Dotazník sledoval, **kto inicioval prihlásenie sa/prípravu žiackych súťažiach do/na OĽP**. Zo zistení vyberáme:

Na podnet učiteľa/učiteľky sa do OĽP prihlásili, ale pripravovali sa samostatne 3 súťažiaci. Na podnet učiteľa/učiteľky sa prihlásilo a spolu s nimi sa pripravovalo 15 súťažiach. Z vlastnej vôle sa prihlásili/samostatne sa pripravovali 4 súťažiaci. Z vlastnej vôle sa prihlásili, ale s učiteľskou pomocou sa pripravovali 6 súťažiaci.

Podľa odpovedí učiteliek a učiteľov **z prítomných žiačok/žiakov súťažil v predchádzajúcom ročníku** v celoštátnom kole a postúpil do finálovej 12-čky 1 žiak (obsadil 6. miesto); súťažilo, ale nepostúpilo do finálovej 12-čky 7 žiačok/žiakov; 3 súťažili v krajskom kole, ale nepostúpili do celoštátneho kola; 2 súťažili v školskom kole, ale nepostúpili do krajského kola; v predchádzajúcom ročníku sa OĽP nezúčastnilo 14 žiačok/žiakov.

Z vyjadrení **ku školským kolám OĽP**. Z 28 RESP reagovalo, väčšinou len stručne 14 (v niektorých prípadoch len uvedením názvu školy). Uvádzame rozpísané reakcie a podnety.

- Účastníka krajského kola sme vyberali spolu tak, že žiaci debatovali na vopred zadanú tému a anonymne hlasovali.
- Vydarená súťaž, záujem rastie.
- Vedenie nebolo naklonené, ale zdá sa, že sa otvára cesta.
- Stretlo sa s veľkým záujmom študentov a určite budem pokračovať.
- Organizácia na základe dobrovoľnosti, hodnotia aj študenti.
- Zvýšiť počet účastníkov, zlepšiť prípravu študentov už na školské kolo.

Ku **krajskému kolu XVIII. ročníka OĽP** sa z 28 RESP vyjadrilo 15, niektorí uviedli len miesto súťaže. Uvádzame rozpísané reakcie a podnety.

- Trnavský kraj, Gymnázium I. Kupca, Hlohovec, výborná organizácia v priateľskej atmosfére.
- Trnavský kraj, Gymnázium I. Kupca, Hlohovec; p. Mgr. Mária Juristová ako krajská koordinátorka organizuje každoročne krajské kolo OĽP na vysokej úrovni a vždy sa tešíme i my kolegovia na vzájomné stretnutia a výmenu skúseností. Uvedené sa týka aj školenia multiplikátorov a multiplikátoriek.
- Krajské kolo na Gymnáziu Alejova v Košiciach bolo organizované na vysokej úrovni, hodnotenie bolo objektívne, výsledky školy obdržali okamžite. Navrhujeme zaviesť na základe percentuálnej úspešnosti žiakov hodnotenie “úspešný riešiteľ”. Na mnohých olympiádach iných predmetov sa udeľuje. Pre

učiteľov a školy by to bola určitá forma ocenenia kvality práce, pretože krajského kola olympiády sa u nás zúčastňuje okolo 45 žiakov a nie všetci sa môžu dostať do celoštátneho kola. Bola by to aj určitá forma ocenenia práce žiakov, že napriek tomu, že nepostúpili, v príprave na olympiádu boli úspešní.

- Gymnázium Vráble, Nitriansky kraj → zmena komisie, miesta – opakované preferovanie študenta z Gymnázia Vráble.
- Nitriansky kraj, Gymnázium Vráble, bolo by fajn dopĺňať losovaním aj učiteľa z prítomných + žiaka.
- Žilinský kraj, Gymnázium sv. F. z Assisi – štandardná úroveň.
- Ťažší test, veľa študentov malo rovnaký počet bodov.
- Viac financií, zastrešiť z jedného centra.

Jesenných vzdelávacích podujatí pre multiplikátorky a multiplikátorov ľudských práv sa v októbri 2015 z reagujúcich 28 RESP zúčastnilo 16. Nezúčastnilo sa 11 RESP, predovšetkým kvôli iným pracovným povinnostiam. Na otázku nereagoval 1 RESP. Uvedené boli nasledovné hodnotenia:

- Pre mňa, kt. neučím OBN je to výborná príležitosť nasať nové informácie od odborníkov s možnosťou aplikácie I na SJL.
- Boli podnetné pre prípravu školského kola OL'P.
- Inšpiratívne prednášky.
- Dr. Guráň žiakom aj žiačkam, nám učiteľom sprostredkoval zaujímavé informácie k téme tohto ročníka.
- Vynikajúce. Práve na základe tohto stretnutia som sa rozhodla zapojiť žiakov do OL'P.
- Super.
- Efektívne boli workshop, resp. workshop "o týraní", bolo to niečo, čo obohatilo teoretickú časť, niečo zážitkové, čo sa dá posunúť aj ďalej, podobne urobiť hodinu.
- Celkom podnetné.
- Páčili sa mi aktivity, nemám pripomienky.
- Pokračovať.
- Bolo skvelé, kvitujem myšlienku dôjsť aj so žiakmi. Flexibilná komunikácia, skvelá organizácia.

S publikáciami *Slovník LP (2013)*, *Vybrané texty k LP (2013)* a *Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty (2015)* nepracovali 2 učiteľky; zvyšných 26 učiteliek a učiteľov

s publikáciami pracovalo a hodnotia ich nasledovne (ak boli vyjadrenia u viacerých totožné, uvádzame koľkokrát):

- Veľmi prínosné, odborné a praktické pri výučbe práva.
- Dobrá pomôcka pre úvod do problematiky LP.
- Pre prípravu žiaka boli veľmi podnetné, uľahčilo to do veľkej miery jeho prácu
- Sú spracované kvalitne, využívam ich nielen v príprave žiakov na OLP, ale aj na OBN a SPS.
- Vynikajúce učebné pomôcky.
- Podnetné – 2x
- Kladne – 2x
- Pozitívne – 3x
- Veľmi dobré – 2x
- Veľmi pozitívne.
- Sú vynikajúce.
- Sú na veľmi dobrej obsahovej úrovni.
- Výborne.
- Veľká spokojnosť, vyslovujem želanie o ďalšiu publikáciu ☺
- Vhodné pre praktickú prácu, vhodné učebné pomôcky.
- Sú veľmi dobré, pomáhajú aj mne orientovať sa v tejto zložitej problematike.
- Pozitívne, vie s nimi pracovať aj žiak, pripravujúci sa na súťaž.

Podľa vyjadrení 27 z 28 učiteľských RESP sa ich žiaci a žiačky nezúčastnili inej **príbuznej súťaže** v 17 prípadoch, zúčastnili v 10 prípadoch. Išlo o tieto súťaže: Mladý Európan (5x); Mladý digitálny Európan (1x); Euroscola (1x), podujatie Slovenskej debatnej asociácie (1x), Dejepisná olympiáda (1x), prvá pomoc (1x).

Možnosť hodnotenia **krajskej komisie OLP** z 28 RESP využili 24 učitelia a učiteľky. Z nich 6 uviedlo, že v KK už pracujú. Záujem o spoluprácu s KK prejavilo 7 RESP, z toho 3x v Trnavskom kraji, 2x v Banskobystrickom kraji, 1x v Prešovskom a Žilinskom kraji. Záujem o prácu v KK bol avizovaný 4x (2x v Košickej KK, 1x v Bratislavskej a Žilinskej KK). Nezáujem o prácu v KK/spoluprácu s ňou priznalo 5 RESP (3x vo vzťahu k Nitrianskej KK, 1x v prípade Košickej a Prešovskej KK). Dvaja RESP uviedli, že nemajú žiadne postrehy/podnety a 4 RESP ponechali túto rubriku bez reakcie.

Z postrehov učiteliek a učiteľov **k celoštátnemu kolu XVIII. ročníka OLP** uvádzame (ak boli vyjadrenia u viacerých totožné, uvádzame koľkokrát):

Organizačná stránka

- Program bol presne dodržaný, bez komplikácií.
- 3. deň zabezpečený autobus, pre všetkých, kto potrebuje.
- Je ťažké „dozorovať“ na študenta, ak bývate v inej budove.
- Vynikajúco zvládnutá.
- Na vysokej úrovni, oceňujem ústretovosť v jednaní.
- Výborne zorganizovaná súťaž – 100%.
- Jedinou pripomienkou je vzdialenosť pre účastníkov KE a PO kraja.
- Vynikajúca.
- Všetko „klapalo“.
- Zaangažovať študentov HA, aby obsluhovali.
- Vysoko hodnotím kvalitne zorganizovanú súťaž.
- Organizačne zvládnuté na výbornú, nemám žiadne výhrady.
- Ako môže učiteľ niesť zodpovednosť za žiaka v plnej miere keď býva cca 10 minút od neho? Autobus – je vhodné, aby odchádzal skôr.
- Ak je možnosť organizovať celoštátne kolo na strednom Slovensku.
- Veľká spokojnosť.
- 1 – 2x
- Autobus - je vhodné, aby odchádzal skôr.
- Výborná - 4x:I+I+I+I
- Veľmi dobrá.

Súťažná časť

- Organizácia bola opäť stopercentná.
- Neobjektívne, keď sa spočítajú modelová situácia a esej v pomere 1:1. Eseje mnohým píšú ich učitelia a ešte sú ocenené.
- Výborné modelové situácie.
- V pohode, modelové situácie sa mi zdali nie rovnako náročné.
- Na vysokej úrovni, oceňujem ústretovosť v jednaní.
- Modelové situácie v porovnaní s minulým ročníkom boli čo sa týka náročnosti vyrovnanejšie a rovnocennejšie pre každého súťažiaceho.
- Možno by bolo vhodné považovať nad 5 komisiami, súťaž by bola pružnejšia.
- Všetko „klapalo“.
- Dobrá.
- Splňala predpoklady k celoštátnemu kolu OĽP.
- Výborná a podnetná.
- Vhodné, dôstojné.

- Veľmi dobrá úroveň, aj študentov.
- Bez pripomienok.
- Bezproblémová.
- Štandardná.
- OK.
- 1 – 2x
- Veľmi dobrá.
- Výborná - 4x
- Vyvážené témy.

Nesúťažná časť

- Množstvo aktivít vyplňalo túto časť – poučných.
- Nechať workshopy pre všetkých, sú zaujímavé a ťažké rozhodnutie ☺
- Páči sa mi štruktúra OLP – harmonogram programu.
- Výborná – škoda zrušených workshopov.
- Zaujímavo tvorená, možnosť získavať nové poznatky o oblasti LP.
- Zaujímavé workshopy, vynikajúci hostia – odborníci. Podnetná a obohacujúca.
- Zaujímavá.
- Všetko „klapalo“.
- Dobrá.
- Zaujímavá, ale miestami únavná.
- Zaujímavá, skvelí hostia, získala som veľa podnetov.
- Únavné je tak dlho niekoho aktívne počúvať (2 dni stačí).
- Oceňujem zaujímavosť tém a hostí.
- V poriadku.
- 1 – 2x: I+I
- Bezproblémová.
- Zaujímavá, podnetná, kvalitní hostia.
- Vtesnať do workshopov aktivity pre učiteľov.
- Na plenárnom stretnutí neriešiť otázku súťaží pred študentmi. Študentov to nezaujímalo, nudili sa, treba ten čas vyplniť zmysluplnejšie.
- Výborná - 4x

Celková atmosféra

- Výborná, súdržnosť, otvorenosť, priateľskosť
- Výborná, priateľská, inšpiratívna.
- Perfektná.

- Veľmi príjemná.
- Otvorenosť, empatia, uvoľnenosť, priateľskosť, vzájomný rešpekt, úcta.
- Hodnotím pozitívne.
- Vynikajúca.
- Kto chcel, mohol využiť veľa.
- Dobrá.
- Bola pozitívne ľudská.
- Príjemná (tradične).
- Priateľská, podnetná.
- Príjemná.
- Veľmi dobrá.
- OK.
- Skvelá – 2x
- 1 – 2x
- Výborná - 6x

Hodnotenie nového dizajnu tričiek

- Veľmi kreatívny dizajn.
- Veľmi sa mi páči, oceňujem uvedenie konkrétneho roka a témy.
- Zaujímavé, oceňujem zmenu.
- Vydarený, vkusný.
- Hodnotím pozitívne.
- Mimoriadne pekné.
- Trošku hrubé, dizajn OK.
- Dobrá.
- Vysoko kreatívny návrh.
- Veľmi pekné.
- Vkusné, no materiál je na dotyk menej príjemný.
- Páči sa mi.
- Inovatívne.
- Zatiaľ som neskúsil.
- 1 – 2x
- Pekné/pekný - 2x
- Zaujímavé – 2x

Iné

- Pre človeka, ktorý prvýkrát je súčasťou celoštátneho kola OLĽP, je všetko úžasne pripravené, som nadšená množstvom ľudí, ktorí sa podieľajú na organizácii nielen samotného priebehu súťaže, ale i v podobe odborníkov z praxe, ktorí sú súčasťou prednášok, je úžasné vidieť mladých nadšencov.
- Veľmi zaujímaví hostia, som rada, že boli fundovaní v páľčivých celospoločenských problémoch.
- Učitelia by uvítali zverejnenie tém, modelové situácie sú výborne vytvorené, bolo by možné ich využívať počas vyučovacích hodín kedykoľvek, kedy je na to počas hodiny časový priestor.
- V nesúťažnej časti navrhujem premietanie filmov s ľudskoprávnou problematikou s následnou diskusiou napr. s autorom – možno by to bola príjemná zmena. Navrhujem aj samostatné stretnutie učiteľov (tak ako v minulom roku).
- Zverejnenie modelových situácií + finálových tém na webe.
- Miestnosti jednotlivých porôt sú zvukovo prepojené, čo ruší obe poroty. Sprievodné podujatia by mohli byť rozmanitejšieho charakteru.
- Výborné jedlo, ešte lepší hostia – p. Vašečka, p. Bán bolo by zaujímavé pozrieť si aj nejaký dokument.
- Pokračovať.

Zásadné podnety učiteliek a učiteľov **k budúcnosti OLĽP** (vyjadrilo sa 20 RESP z 28)::

- Prehodnotiť váhu eseje; mohli by ju písať v 1. deň, ako sa píše externá časť zo SJL.
- Robte to tak doteraz, pretože to robíte veľmi dobre!
- Zaradiť do kroniky modelové situácie, aby sme vedeli lepšie pripraviť súťažiacich.
- Možnosť organizovať krajské kolá striedavo aj na iných školách.
- Ďakujem v mene učiteľov za možnosť zúčastniť sa trojdňového podujatia spolu so žiakmi. Je pre nás cennou školou výmeny skúseností.
- Organizačnému štábu želim veľa entuziazmu a energie.
- Udržať túto veľmi vysokú úroveň.
- Najlepšia z olympiád!
- Viac interaktívnych aktivít.
- Zverejnenie modelových situácií + finálových tém na webe.

- Žiadne, organizačne to bolo veľmi dobré – iba ak by bola možnosť do prihlášok možnosť výberu bývať so študentkou (napr. ak je sprievod rodinný príslušník).
- Určite je potrebné v súťaži pokračovať a využiť entuziazmus študentov, učiteľov.
- Sprievodné podujatia ako v dávnejšej minulosti (galéria, kultúrne vystúpenia, kultúrne pamiatky v Modre,...)
- Porozmýšľať nad vydaním modelových prípadov pre učiteľov ako praktická pomôcka aj na vyučovacie hodiny (tie, ktoré sa tu riešili).
- Pokračovať.
- Udržať možnosť celoslovenského kola v takomto formáte.
- Zjednotiť kritéria hodnotenia porôt.
- Zverejnenie modelových situácií + finálových tém na webe.
- Viac interaktívnych aktivít.
- Je to súťaž, ktorá by sa mala zachovať v takej podobe akú má.

Zásadné postrehy a podnety učiteliek a učiteľov k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR (vyjadřilo sa 10 RESP z 28):

- Najväčší problém vidím v samotnej politike, pretože naše elity „strácajú“ kultúru vystupovania a úctu voči občanom.
- Ochrana a podpora ĽP v SR je na priemernej úrovni a treba túto tému neustále uplatňovať v praxi a to nielen v školách.
- Fungujúci (nie formálny) koordinátor pre ĽP na školách.
- Zaslúžila by si väčšiu pozornosť zo strany vlády aj NR SR. Ombudsmanka p. Dubovcová nemá u nich oporu – bohužiaľ.
- Treba zaviesť nový predmet „Ľudské práva“, minimálne v rozsahu 2 hodín týždenne na SŠ (Gymnázia, SOČ, SOU).
- Každý musí začať od seba ☺ a potom otvárať témy a ponúkať priestor pre debaty.
- Vždy je čo zlepšovať...
- Nemalo by to zostať len na papieri, treba vytvoriť podmienky pre praktickú realizáciu – metodika, pracovné listy, hodinová dotácia.
- Osloviť MŠ SR, aby OĽP pokračovala, resp. V4.
- Mám obavy – vyjadrenia a postoje politických lídrov – zľahčovanie a bagatelizovanie problému.
- Tento priestor na to nestačí, no oceňujem aktivity, ktoré tu sú (OĽP, súťaže...).

8. Štatistika XVIII. ročníka OLP (2015/2016)

Vzdelávanie multiplikátoriek a multiplikátorov ľudských práv, október 2015

Dňa	Kraj a miesto	Učitelia	Učiteľky	Spolu	Žiaci	Žiačky	Spolu	SPOLU
12.10.	BA – Bratislava	02	09	11	12	06	18	29
13.10.	NR – Vrábľe	01	20	21	07	15	22	43
14.10.	TT – Hlohovec	03	10	13	24	26	50	63
15.10.	TN – Dubn. n/V.	04	17	21	11	18	29	50
16.10.	ZA – Žilina	04	31	35	08	27	35	70
19.10.	BB – B. Bystrica	03	14	17	05	15	20	37
20.10.	KE – Košice	04	14	18	01	01	02	20
21.10.	PO – Prešov	09	10	19	11	25	36	55
	Spolu	30	125	155	79	133	212	367

Školské kolá OLP, december 2015

Kraj	Počet zúčastnených škôl			Počet zúčast. súťažiacich			Počet zúčast. učiteľov		
	Spolu	Z toho Gymn.	Z toho SOŠ	Spolu	Z toho Žiačok	Z toho žiakov	Spolu	Z toho žien	Z toho mužov
BA	27	20	6 + 1 lyceum	367	223	144	27	19	08
BB	32	15	17	517	290	227	32	25	07
KE	49	24	25	631	345	286	49	40	09
NR	44	18	26	681	365	316	41	32	09
PO	32	16	16	331	196	135	32	21	11
TN	29	08	19 + 2 Spoj. školy	439	228	211	29	26	03
TT	15	07	08	226	114	112	15	11	04
ZA	43	18	25	586	428	158	43	30	13
Spolu	271	126	145	3778	2189	1589	268	204	64

Krajské kolá OLP, 4.2.2016

Kraj	Účast škôl				
	Spolu	Z toho Gymnázia	Z toho SOŠ	Z toho Lýceí	Z toho Spojených škôl
BA	18	13	04	01	00
BB	28	15	13	00	00
KE	45	23	22	00	00
NR	38	15	23	00	00
PO	31	15	16	00	00
TN	26	08	16	00	02
TT	14	07	07	00	00
ZA	43	18	25	00	00
Spolu	243	114	126	01	02

Kraj	Účast súťažiacich			Účast učiteľov		
	Spolu	Z toho žiacok	Z toho žiacov	Spolu	Z toho žien	Z toho mužov
BA	31	15	16	12	11	01
BB	28	20	08	28	25	03
KE	45	25	20	30	21	09
NR	38	19	19	29	26	03
PO	31	18	13	26	19	07
TN	26	14	12	26	23	03
TT	25	12	13	15	11	04
ZA	43	27	16	43	30	13
Spolu	267	150	117	209	166	43

Z krajských kôl do celoštátneho kola postúpili: počet súťažiacich a reprezentované školy

Stredná škola	BA	BB	KE	NR	PO	TN	TT	ZA	Spolu
Gymnázium	04	04	06	05	03	04	03	04	33
Škola pre mimoriadne nadané deti a gymnázium	02								02
Program IB Diploma, Spoj. škola	01								01
Gymn. Prvé slov. literárne		01							01
Gymnázium športové				01			01		02
Gymnázium katolícke		01	01		03		02		07
Gymnázium / lýceum evanjelické	01				01				02
Gymnázium súkromné		01	01						02
Obchodná akadémia				01		02		02	05
OA súkromná					01				01
Spojená škola OA						01			01
Stredná priemyselná škola				01					01
Stredná zdravotnícka škola							02		02
SOŠ obchodu a služieb		01				01			02
SOŠ poľnohospodárstva a služieb								01	01
SOŠ stavebná								01	01
Spolu škôl	08	08	08	08	08	08	08	08	64

Celoštátne kolo OĽP, 6. – 8. apríl 2016, celková účasť

Účastníci a účastníčky	Muži	Ženy	Spolu
Žiacka obec/súťažiaci a súťažiaci	28	34	62
Učiteľská obec	11	39	50
Poroty, organizačný tím, spoluorganizátori, partneri, hostia	36	44	80
SPOLU	75	117	192

XVIII. ročník OĽP (2015/2016), celková účasť

Celková účasť žiačok a žiakov v XVIII. ročníku OĽP:

Vzdelávacie podujatia pre multiplikátorov	212
Školské kolá	3778
Krajské kolá	267
Celoštátne kolo	62
SPOLU	4319

Celková účasť učiteliek a učiteľov v XVIII. ročníku OĽP:

Vzdelávacie podujatia pre multiplikátorov	155
Školské kolá	268
Krajské kolá	209
Celoštátne kolo	50
SPOLU	682

Celková účasť žiackej, učiteľskej obce, et al v XVIII. ročníku OĽP

Žiaci a žiačky	4319
Učitelia a učiteľky	682
Poroty, organizačný tím, spoluorganizátori, partneri, hostia celoštátneho kola	080
SPOLU	5081

9. Reportáže a príspevky

Môj deň v UNIS Viedeň

Andrea Orešanská zo Športového gymnázia J. Herdu v Trnave, autorka víťaznej úvahy *"Migration is an expression of the human aspiration for dignity, safety and a better future."* (UN Secretary-General Ban Ki-moon) — *"Migrácia je vyjadrením ľudskej túžby po dôstojnosti, bezpečnosti a lepšej budúcnosti."* (generálny tajomník OSN Pan Ki-mun) ocenennej Informačnou službou OSN vo Viedni.

Ubehli presne 2 mesiace od finále Olympiády ľudských práv, keď sme dorazili pred brány Vienna International Centre. Spreádzala ma pani profesorka Mgr. Eva Lukovičová a obe sme sa na túto návštevu veľmi tešili. Po nájdení vchodu sme museli prejsť bezpečnostnou kontrolou, pretože budova UNIS-u patrí do medzinárodného územia, takže sa na ňu nevzťahujú rakúske zákony. Po krátkom skontrolovaní dokladov nám boli pridelené návštevnícke preukazy a naša návšteva sa mohla oficiálne začať.

Vo vstupnej hale nás uvítala pani Irene Hoelinger-Neiva, ktorá nás zaviedla do svojej kancelárie, kde sme sa porozprávali o organizácii UNIS, jej práci a možnostiach, ktoré ponúka OSN v rámci vzdelávania k ľudským právam. Následne nás predstavila riaditeľovi UNIS Viedeň pánovi Nesirkymu, ktorý sa s nami odfotografoval a odovzdal mi diplom. Keďže sme ešte mali asi trištvrte hodiny do začiatku prehliadky, pani Irene Hoelinger-Neiva nás pozvala na kávu, kde sme pokračovali v našej diskusii o súčasných globálnych problémoch.

Čas rýchlo ubehol a už sa bolo treba nachvíľu rozlúčiť, aby sme mohli absolvovať prehliadku UNIS-u. Vzhľadom k tomu, že Vienna International Centre nie je tvorené iba jedinou organizáciou, mali sme možnosť nahliadnuť aj do Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu. V nej sme si prezreli konferenčnú miestnosť, v ktorej zhodou okolností práve prebiehalo rokovanie, videli sme aj originál Nobelovej ceny, ktorú táto organizácia získala v roku 2005. UNIS je zameraná na vedu a výskum, preto sme si vypočuli aj zaujímavú prednášku týkajúcu sa kontroly testovania jadrových zbraní a taktiež sme videli mesačný kameň, kópiu rovera, ktorý sa momentálne nachádza na Marse a OSN Viedeň ho dostala od Číny ako dar. Toto ale neboli všetky zaujímavosti. Celý komplex zdobia rôzne obrazy, ktoré mu boli venované umelcami zo všetkých kútov sveta.

Našu prehliadku sme ukončili o niečo skôr, keďže sme boli aj s pani profesorkou pozvané na obed s Irene a pánom Nesirkym. Počas obeda sme sa rozprávali o mnohých veciach, najskôr o mojej úvahe a o mojom pohľade na problematiku migrácie, ďalej sme hovorili o mojich plánoch do budúcnosti a momentálnej situácii vo svete. Čiastočne sme načali aj tému extrémizmu, ktorý sa prejavil v plnej sile aj u nás na Slovensku, a dokonca sme sa stihli porozprávať aj o Brexite, keďže sa pán Nesirky narodil vo Veľkej Británii, veľmi ma zaujímal jeho postoj k referendu. Táto diskusia nás o mnohé obohatila a aj touto cestou by som sa chcela poďakovať pani Irene a pánovi Nesirkymu za to, že si našli čas a venovali sa nám počas celého obeda.

Na záver nás ešte čakalo fotografovanie aj so zástupcom stálej misie Slovenska pri OSN pánom Albínom Otrubom, ktorého sme už predtým mali možnosť zazrieť v rokovacej miestnosti. Pán Otruba nám pri káve porozprával o tom, čo všetko zahŕňa byť zástupcom stálej misie a aký je život diplomata.

Okolo tretej sme už našu návštevu ukončili a domov sme odchádzali nielen s množstvom informačných a vzdelávacích materiálov, ale najmä s nezabudnuteľným zážitkom, na ktorý budeme ešte dlho spomínať.

Z pobytu na pôde UNIS Vienna: ocenená Andrea Orešanská (druhá zprava) a pani učiteľka Mgr. Eva Lukovičová zo Športového gymnázia J. Herdu v Trnave, Martin Nesirky, riaditeľ Informačnej služby OSN vo Viedni (prvý zprava) a Albín Otruba zo Stálej misie SR pri OSN vo Viedni.

YFU letný študijný pobyt v Nemecku

Katarína Glejtková z Gymnázia Antona Bernoláka, Ulica Mieru 307/23, 029 01 Námestovo, 2. vo finále celoštátneho kola XVIII. ročníka OĽP mala to šťastie, že víťazke z 1. miesta, Júlii Gonovej nevyhovoval termín hlavnej ceny venovanej YFU Slovensko, a preto sa do Spolkovej republiky Nemecko vybrala ona.

Pútavé reportáže Kataríny Glejtkovej nájdete na webovom sídle YFU Slovensko

<http://yfu.sk/blog/skusenosti-studentov/leto-v-nemecku-tyzden-1/>

<http://yfu.sk/blog/skusenosti-studentov/leto-v-nemecku-tyzden-2-rozdiely-v-skole/>

<http://yfu.sk/blog/skusenosti-studentov/leto-v-nemecku-tyzden-3-dobre-je-hovorit-o-sebe-pravdu/>

<http://yfu.sk/blog/skusenosti-studentov/leto-v-nemecku-tyzden-4-koniec-skoly-a-zacali-sa-prazdniny/>

<http://yfu.sk/blog/skusenosti-dobrovolnikov/leto-v-nemecku-tyzden-5-moj-posledny/>

Katarína spolu s ostatnými študentmi a dobrovoľníkmi YFU po uvítacom seminári

S náhradnou rodinou v meste Schwerin, hlavnom meste Mecklenburg-Vorpommern

Richard N. Ch. Schindler zo Školy pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium v Bratislave napísal svoju reflexiu ako dvojnásobný finalista OĽP, tretí vo finále celoštátneho kola XVIII. ročníka & výherca paralelnej video súťaže YFU Slovensko, člen ALUMNI OĽP.

Vážený realizačný tím Olympiády ľudských práv, milí súťažiaci a všetci, ktorým ľudské práva nie sú ľahostajné,

O Olympiáde ľudských práv som prvýkrát počul ani nie tak dávno, približne pred dvomi rokmi. Bolo to na jednej z prvých hodín občianskej náuky, keď nám pán učiteľ Kapuscinský predstavil toto fórum. Nevyjadroval sa o ňom ako o nejakej súťaži či olympiáde, skôr ho povýšil na úroveň udalosti, počas ktorej človek zužitkuje, ale najmä obohatí svoje vedomosti a skúsenosti z viacerých oblastí spoločenského života. Tento pán učiteľ, ktorý napokon aj sedel na druhej strane zeleného stola počas mojej maturitnej skúšky z občianskej náuky, mal úplnú pravdu.

Olympiáda ľudských práv (OĽP), teda minimálne jej celoštátne kolo, nie je klasická olympiáda, akú poznáme na základných či stredných školách. Aj OĽP síce vyžaduje od študenta vedomosti, to áno, avšak tu ide najmä o jeho názor, schopnosť argumentovať a vyžaduje sa taktiež schopnosť aplikovať poznatky v modelových situáciách zo spoločenského života. Ľudské práva sú totiž všade. Všetky časti trojdňového celoštátneho kola spočívajú v ústnom prejave, kde treba k modelovej situácii alebo pri obhajobe svojej eseje zaujať určité stanovisko. Nie je to test, kde zaškrtnete správnu alebo nesprávnu odpoveď, tu si musíte pred porotou svoj názor obhájiť.

Olympiáda ľudských práv vždy reflektuje na aktuálnu situáciu vo svete i na Slovensku a dáva mladým možnosť vyjadriť svoj názor. Počas celoštátneho kola však nehovoria iba súťažiaci, ale ich argumentáciu usmerňujú aj významní hostia, odborníci. Tí avšak nesusedia iba v porote, ale počas súťažných dní vedú workshopy, ktoré sú organizované formou otvorenej diskusie so súťažiacimi. Z vlastnej skúsenosti však viem, že s väčšinou hostí sa dá odborne porozprávať aj neformálne vo veľmi príjemnej atmosfére, či už po večeri alebo počas recepcie. Svoje o tom vie aj renomovaný sociológ Michal Vašečka, ktorý mne i môjmu kamarátovi Adamovi počas tohto ročníka OĽP venoval veľa svojho voľného času.

Osobne som sa na svoju druhú účasť na celoštátnom kole tešil ešte viac ako prvýkrát pred rokom. Nebolo to len kvôli tým trom dňom plným nových zážitkov a skúseností, ktoré ma po školskom a krajskom kole čakali ako odmena, ale aj kvôli

novej pripravovanej video súťaži. Tú organizovala paralelne popri Olympiáde YFU Slovensko. V momente, ako som sa o súťaži dozvedel, som si povedal, že je to presne niečo pre mňa. Popri štúdiu na gymnáziu som sa totiž aktívne venoval filmovej tvorbe a toto bola pre mňa konečne možnosť spojiť dva moje najväčšie záujmy – film a oblasť ľudských práv a medzinárodných vzťahov. Pevne verím, že sa mi to podarilo, keďže v budúcnosti sa plánujem venovať obom týmto na prvý (aj druhý) pohľad veľmi rozdielnym oblastiam. Film je totiž skvelým médiom na šírenie posolstiev ľudských práv.

Na záver by som sa veľmi rád poďakoval celému organizačnému tímu, ktorý každoročne umožňuje študentom stredných škôl zúčastniť sa takéhoto podujatia. Moja najväčšia vďaka patrí pani Dagmar Hornej, ktorá je pre mňa srdcom celej Olympiády a veľmi jej držím palce pri organizovaní ďalších ročníkov. Nebyť ale pána učiteľa Kapuscinského, ktorý mi Olympiádu predstavil a pripravoval ma na ňu, tak by som zrejme zmeškal túto skvelú životnú príležitosť, takže som vďačný aj jemu.

Aj keď bol tento ročník Olympiády pre mňa súťažne posledným, verím, že tomuto projektu v budúcnosti nejakým spôsobom pomôžem aj ako člen Alumni klubu. A vám, milí súťažiaci, ktorí sa plánujete zúčastniť ďalšieho ročníka OLP, želim nie len veľa šťastia a načerpaných vedomostí a skúseností, ale aj nech vám Olympiáda pomôže pri výbere Vášho budúceho povolania.

Richard N.Ch. Schindler

10. Vyhlasovateľ, organizátori, partneri

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA SLOVAKIA

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

11. Prílohy

1. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XVIII. ročníka OL'P v slovenskom jazyku
2. Pozvánka s programom na celoštátne kolo XVIII. ročníka OL'P v anglickom jazyku
3. Plagát celoštátneho kola XVIII. ročníka OL'P v slovenskom jazyku
4. Plagát celoštátneho kola XVIII. ročníka OL'P v anglickom jazyku
5. Pokyny a informácie pre účastníčky a účastníkov celoštátneho kola
6. Súťažný poriadok celoštátneho kola XVIII. ročníka OL'P
7. Vademecum súťažiacej a súťažiaceho na celoštátnom kole XVIII. ročníka OL'P
8. Workshopy celoštátneho kola
9. Prehľad tém esejí/úvah OL'P za ročníky I. – XVIII.
10. Dotazníky spätnej väzby – formuláre
11. Prieskum volebný vek

ZÁŠTITU NAD PODUJATÍM PREVZAL
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

POZVÁNKA

na celoštátne kolo 18. ročníka Olympiády ľudských práv
6. – 8. 4. 2016, Modra-Harmónia

NOSNÁ TÉMA XVIII. ROČNÍKA
„Ľudská dôstojnosť“

Registrácia, ubytovanie, stravovanie, slávnostné otvorenie, súťaž a vyhodnotenie súťaže:
Študijné a kongresové stredisko ČĎV UK Modra-Harmónia, Modra-Harmónia č. 3553, Modra
GPS súradnice: 48.354338; 17.311167 <https://cdv.uniba.sk/saks/>

PROGRAM

6.4.2016 streda

09:00 – 11:00 Registrácia účastníčok a účastníkov
11:00 – 12:00 Porada porôt a žrebovanie súťažiacich
12:00 – 13:00 Obed
13:30 – 14:30 **Slávnostné otvorenie**
Video pozdrav: Andrej Kiska, prezident SR
Príhovor: Peter Plavčan, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR
Prejav: Martin Nesirky, riaditeľ Informačnej služby OSN vo Viedni
14:30 – 16:30 I. 1. časť súťaže: **Riešenie modelových prípadov**
16:30 – 17:00 Prestávka s občerstvením
17:00 – 19:00 I. 2. časť súťaže: **Riešenie modelových prípadov**
19:00 – 20:00 Večera a prihlasovanie na workshopy
20:00 – 21:30 **Rozprava k nosnej téme XVIII. ročníka OĽP: Ľudská dôstojnosť a ľudské práva**
konfrontované – izmami a intoleranciou – Andrej Bán, fotoreportér,
zakladateľ o. z. Človek v ohrození, Michal Vašečka, sociológ, Barhum Nakhle,
aktivista a dobrovoľník

7.4.2016 štvrtok

06:30 – 08:00 Raňajky
08:00 – 10:00 II. 1. časť súťaže: **Obhajoba úvah**
10:00 – 10:30 Prestávka s občerstvením
10:30 – 12:30 II. 2. časť súťaže: **Obhajoba úvah**
12:30 – 13:30 Obed
13:30 – 14:00 Príprava na workshopy
14:00 – 17:30 **Paralelné workshopy** v dvoch blokoch
I. blok workshopov 14:00 – 15:30
o **WS I.: ALUMNI OĽP v praxi ľudských práv – fair play, bezpečnosť a ľudské práva:**
Fero Pauliny, projektový manažér Aliancie Fair-play
Jaroslav Nad', Slovenský inštitút pre bezpečnostnú politiku, riaditeľ pre obranu
a bezpečnosť

- o WS II.: Zdroje, príčiny, prejavy extrémizmu na Slovensku a v Európe:
Péter Hunčík, psychiater, spisovateľ a tréner; **Daniel Milo**, právnik, odborník MV SR na extrémizmus
- 15:30 – 16:00 Prestávka s občerstvením
- II. blok workshopov 16:00 – 17:30
- o WS III.: ALUMNI OLP v praxi ľudských práv – právo a ľudské práva:
Stanislav Gaňa, Kancelária prezidenta SR, riaditeľ odboru legislatívy a milostí
Michal Davała, Správna rada Amnesty International Slovensko; supervízor právnej poradne
- o WS IV.: Ľudské práva v politikách Európskeho parlamentu:
Monika Flašíková-Beňová, **Anna Záborská**, poslankyne Európskeho parlamentu
- 17:30 – 19:00 Voľno, neformálne stretnutia, diskusie a informačné stánky:
Lucia Bernátová, Amnesty International Slovensko
- 19:00 – 20:00 Večera
- 20:00 – 22:00 **Plenárny večer za účasti hostí, partnerov a spoluorganizátorov**
- o Príhovor: **Inga Magistad**, veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva na Slovensku
- o Prezentácia Ambassador School Programme: **Dionýz Hochel**, Európsky parlament, Informačná kancelária na Slovensku
- Diskusia: Zaostreň na zvyšovanie európskeho povedomia a súťaže vyhlasované Zastúpením Európskej komisie na Slovensku za účasti **Dušana Chreneka**, vedúceho zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a **Ivana Štefanca**, poslanca Európskeho parlamentu
- o Predstavenie víťazného videa v paralelnej súťaži YFU Slovensko „Pod’ na Slovensko!“: **Gabriela Dunajčíková**, YFU Slovensko a autor/autorka videa

8.4.2015 piatok

- 06:30 – 08:00 Raňajky
- 08:00 – 11:00 III. časť súťaže: **Finále** – prezentácia 12 súťažiacich pred finálovou porotou
- 11:00 – 11:30 Práca finálovej poroty
- 11:30 – 12:45 **Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže**
- 12:45 – 14:00 Obed (o 13.30 odchod autobusu do dopravných uzlov)
- 14:00 Záver podujatia

KONTAKT :

PhDr. Dagmar Horná, PhD
predsedníčka Celoštátnej komisie OLP
email: dagmar.horna@gmail.com
mobil: +421 915 714 786

PaedDr. Beatrika Bánhegyiová
IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže
Karloveská 64, 842 58 Bratislava 4
tel.: +421 2 592 96 330, +421 908 678 812
e-mail: beata.banhegyiova@iuventa.sk
www.olympiady.sk

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA

ŠTÁTNY
PEDAGOGICKÝ
ÚSTAV

INVITATION

XVIII. Human Rights Olympics, Statewide round

Modra – Harmónia, 6 – 8 April 2016

under auspices of

Minister of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic

MAIN THEME

“Human dignity”

PROGRAM

Wednesday 6 April 2016

- 09:00 – 11:00 Registration of participants
- 11:00 – 12:00 Session of the jury, drawing lots to decide the order of participants
- 12:00 – 13:00 Lunch
- 13:30 – 14:30 **Ceremonial opening**
 - o Video message: **Andrej Kiska**, President of the Slovak Republic
 - o Keynote speech: **Peter Plavčan**, Minister of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic
 - o Keynote speech: **Martin Nesirky**, Director of the United Nations Information Service in Vienna (UNIS Vienna)
- 14:30 – 16:30 I. part: **Case studies I.**
- 16:30 – 17:00 Coffee break
- 17:00 – 19:00 I. part: **Case studies II.**
- 19:00 – 20:00 Dinner and registration for workshops
- 20:00 – 21:30 **Discussion**: “Human Dignity and Human Rights in relation to “doctrines” and intolerance” – Andrej Bán, press photographer and founder of the Človek v ohrození NGO (People in Peril); Michal Vašečka, sociologist; Barhum Nakhle, activist and volunteer;

Thursday 7 April 2016

- 06:30 – 08:00 Breakfast
- 08:00 – 10:00 II. part: **Reflections** – defence I.
- 10:00 – 10:30 Coffee break
- 10:30 – 12:30 II. part: **Reflections** – defence II.
- 12:30 – 13:30 Lunch
- 13:30 – 14:00 Preparation for workshops
- 14:00 – 17:30 **Parallel workshops**, 2 parts
 - I. part of workshops 14:00 – 15:30
 - o WS I.: **HRO ALUMNI OLP and implementation of human rights – fair play, security and human rights**:
Fero Pauliny, Project Manager, Fair-play Alliance NGO
Jaroslav Nad’, Director of the Defence and Security Department, Slovak Security Policy Institute

- o WS II.: How to deal with social-ethnic conflicts and tensions? Communication training: **Péter Hunčík**, psychiatrist, writer and trainer; **Daniel Milo**, lawyer, expert of the Ministry of Interior on extremism;
- 15:30 – 16:00 Coffee break
- II. part of workshops 16:00 – 17:30
- o WS III.: ALUMNI OLP and implementation of human rights – Law and human rights: **Stanislav Gaňa**, Office of the President of the Slovak Republic, Director, Legislations and Pardons Department, **Michal Davala**, Board Council, Amnesty International Slovakia; supervisor of the Legal Advice Bureau;
- o WS IV.: Human rights in policies of the European parliament, **Monika Flašíková-Beňová**, **Anna Záborská**, Members of the European parliament
- 17:30 – 19:00 Free time, informal meetings, discussions, information stands: Amnesty International Slovakia – **Lucia Bernátová**
- 19:00 – 20:00 Dinner
- 20:00 – 22:00 **Special Night with guests, partners and co-organizers**
 - o Keynote speech: **Inga Magistad**, Ambassador of the Royal Norwegian Embassy in Bratislava
 - o Presentation of the Ambassador School Programme: **Dionýz Hochel**, European parliament Information Office in Slovakia
 - o Discussion: Focus: Raising European Awareness; Competitions by Representation of the European Commission in Slovakia; **Dušan Chrenek**, Head of Representation of the European Commission in Slovakia; **Ivan Štefanec**, Member of the European parliament
 - o Presentation of winners: Video the parallel competition by YFU Slovakia NGO **“Visit Slovakia!”**, **Gabriela Dunajčíková**, YFU Slovakia and the winner, author of the video

Friday 8 April 2015

- 06:30 – 08:00 Breakfast
- 08:00 – 11:00 III. part: **Final round** – Presentation of 12 finalists of front of the Grand jury
- 11:00 – 11:30 Grand Jury session
- 11:30 – 12:45 **Awards ceremony**
- 12:45 – 14:00 Lunch (from 13:30 on: bus transport for participants from Kosice and Presov regions)
- 14:00 Wrap-up

Contact details:

PhDr. Dagmar Horná, PhD, head of the Human Rights Olympics Statewide Committee
 Email: dagmar.horna@gmail.com; Mobile phone: +421 915 714 786

Location:

Študijné a kongresové stredisko Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského / Study and Congress Centre of the Centre for Lifelong Learning of the Comenius University, Modra – Harmónia č. 3553,
 GPS coordinates: 48.354338; 17.311167

The centre is located in a beautiful and calm environment surrounded by Small Carpathian Mountains, at the beginning of the track to a well-known resort Harmónia, 30 km from Bratislava and 25 km from Trnava.

MAIN MEDIA PARTNER

Pravda

CO-ORGANIZERS AND PARTNERS

UNESCO CHAIR
 FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
 COMENIUS UNIVERSITY
 BRATISLAVA

XVIII.

OLYMPIÁDA ĽUDSKÝCH PRÁV

**Celoštátne kolo 18. ročníka Olympiády ľudských práv
Modra - Harmónia, 6. - 8. apríla 2016**

ZÁŠTITU NAD PODUJATÍM PREVZAL
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

NOSNÁ TÉMA XVIII. ROČNÍKA
„Ľudská dôstojnosť“

CENY udelia

„YFU letný študijný pobyt v Nemecku“ v hodnote 2 500 EUR víťazke/víťazovi
celoštátneho kola venuje YFU Slovensko.

Garanti tém úvah: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (vyhlasovateľ súťaže) a IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže; Informačná služba OSN Viedeň; Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku; Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií;

Partneri a spoluorganizátori: Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku; Európsky parlament, Informačná kancelária na Slovensku a ďalší.

Udelená bude „Cena Pravdy“: finančné, knižné, vecné dary a publikovanie vybraných úvah v denníku Pravda.

MIESTO PODUJATIA

Univerzita Komenského v Bratislave, Centrum ďalšieho vzdelávania, Študijné a kongresové stredisko, Modra - Harmónia 3553, 900 01 Modra, viac info: <http://goo.gl/zPKftX>

www.olp.sk

www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER

Pravda

SPOLUORGANIZÁTORI A PARTNERI

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA

SPU ŠTÁTNY
PEDAGOGICKÝ
ÚSTAV

YFU SLOVENSKO
Medzinárodné študijné programy

XVIII.

OLYMPIÁDA L'UDSKYCH PRÁV

XVIII HUMAN RIGHTS OLYMPICS

**The Nationale Finale of the 18th year of the Human Rights Olympics
Modra - Harmónia, April 6 – 8, 2016**

UNDER THE AUSPICES OF
Minister of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic

THE MAIN THEME of the XVIII YEAR
“Human dignity”

PRIZES will be awarded by

YFU Slovakia will award the winner of the National Finale with **“YFU summer exchange program in Germany”** in the value of 2500 EUR.

Partners supervising reflections: Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic (inviting party) and IUVENTA – Slovak Youth Institute; United Nations Information Service (UNIS) Vienna; Representation of the European Commission in Slovakia; Bratislava International School of Liberal Arts;

Partners and co-organizers: Helsinki Committee for Human Rights in Slovakia; European Parliament Information Office in Slovakia and others.

Special “Pravda Award”: financial and material awards, books; publication of selected reflections in the Pravda daily.

LOCATION

Comenius University in Bratislava, Center for Continuing Education, Study and Congress Center,
Modra - Harmónia 3553, 900 01 Modra, more information: <http://goo.gl/zPKftX>

www.olp.sk

www.iuventa.sk/sk/Olympiady/Olympiady-a-sutaze/OLP.alej

MAIN MEDIA PARTNER

Pravda

CO-ORGANIZERS AND PARTNERS

UNESCO CHAIR
FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
COMENIUS UNIVERSITY
BRATISLAVA

SPU ŠTÁTNY
PEDAGOGICKÝ
ÚSTAV

YFU SLOVENSKO
Medzinárodné študijné programy

**POKYNY A INFORMÁCIE PRE ÚČASTNÍČKY A ÚČASTNÍKOV
celošťátneho kola XVIII. ročníka Olympiády ľudských práv**

6. – 8. apríla 2016, Modra – Harmónia

Registrácia, prihlasovacie a organizačné pokyny

1. **Zaregistrujte sa** a následne sa **prihláste** na konkrétne celošťátne kolo **Olympiády ľudských práv podľa Vášho statusu** ako:
 - Súťažiaci žiacka/súťažiaci žiak na www.olympiady.sk alebo ako alebo ako
 - člen/členka poroty alebo na www.olympiady.sk alebo ako ako
 - učiteľ-nečlen/učiteľka-nečlenka poroty t. j. sprievod na www.olp.sk

Program/pozvánka, pokyny a **odkaz na prihlasovací formulár** na celošťátne kolá sú zverejnené na **www.olympiady.sk** samostatne pod každou súťažou, príslušným školským rokom, v časti Celošťátne kolo.
2. Na vašu emailovú adresu **dostanete prihlášku** ako oficiálne účastníčky a oficiálni účastníci celošťátneho kola. **Prihlášku vyplňte**, vyznačte požiadavky na ubytovanie a stravovanie. **Podpísanú prihlášku zašlite** na uvedenú adresu.
3. U súťažiacich žiačok a žiakov je nevyhnutný písomný **súhlas rodiča alebo zákonného zástupcu** a taktiež **súhlas, podpis riaditeľa/riaditeľky a pečiatka školy**, ktorú navštevujete a tiež **podpis súťažiacej/súťažiaceho**, ako súhlas s použitím jej/jeho osobných údajov v rozsahu potrebnom pre zabezpečenie účasti na celošťátnom kole. Ak žiak alebo žiacka dovŕšil/a vek 18 rokov, prihláška nemusí obsahovať podpis rodiča alebo zákonného zástupcu.
4. Rodič alebo zákonný zástupca žiačky/žiaka je povinný uviesť v prihláške na celošťátne kolo **informácie o zdravotných špecifikách** žiačky/žiaka. V prípade vzniku zdravotných problémov, ktorým sa dalo predísť informovaním organizátora, preberá rodič za vzniknutý zdravotný stav plnú zodpovednosť.
5. **Ubytovanie a stravu** zabezpečujú organizátori.
6. **Poistenie** súťažiacich na celošťátnom kole platí v čase od registrácie až po jeho záver podľa pozvánky.
7. Za **bezpečnosť súťažiacich** v čase od registrácie až po záver podujatia (pozri pozvánku na celošťátne kolo) zodpovedá oficiálny dozor, ktorý zabezpečuje IUVENTA. V prípadoch, keď žiaka sprevádza učiteľka-nečlenka/učiteľ-nečlen poroty, táto sprevádzajúca osoba preberá zodpovednosť za svoju žiacku/žiaka a pri registrácii podpíšu tri strany učiteľka/učiteľ, žiacka/žiak, organizátor v zastúpení oficiálnym dozorom prevzatie zodpovednosti za žiacku/žiaka.
8. Súťažiaci a súťažiaci zotrávajú na celošťátnom kole až po jeho záver podľa pozvánky. V odôvodnených prípadoch môže predčasný odchod z celošťátneho kola povoliť pracovníčka/pracovník IUVENTY na základe písomnej žiadosti rodiča, ktorú musí súťažiaci/súťažiaci predložiť už pri registrácii.
9. Organizátori nezodpovedajú za prípadnú stratu cenných vecí účastníčok a účastníkov celošťátneho kola.
10. **Zoznam súťažiacich postupujúcich do celošťátneho kola** je zverejnený na www.olympiady.sk.

Cestovné – preplatenie cestovných nákladov

Cestovné 1 – súťažiaca/žiačka, súťažiaci/žiak + člen/členka porôt: cestovné bude oficiálnym účastníckam a účastníkom celoštátneho kola preplatené na základe predložených originálov cestovných dokladov z oboch ciest, zaslaných na adresu IUVENTY spolu s vyplnenými tlačivami, ktoré nájdete aj s podmienkami preplácania cestovného na www.olympiady.sk v časti Dokumenty.

Cestovné 2 – učiteľ, učiteľka bez členstva v porotách/sprievod: cestovné bude oficiálnym účastníckam a účastníkom celoštátneho kola preplatené ak vyplnia formulár **Tlačivo pre vyúčtovanie cestovného učiteľa - nečlena/učiteľky - nečlenky poroty**, ktorý dostanú v Modre – Harmónii a podľa pokynov zašlú originály cestovných dokladov na uvedenú adresu; v prípade cesty osobným autom je potrebné uviesť ŠPZ vozidla (preplatené budú náklady len do výšky cestovného 2. triedou).

Súťažiaci a súťažiaci cestujú na celoštátne kolo a z celoštátneho kola individuálne. Organizátori nepreberajú zodpovednosť za ich bezpečnosť počas cesty na celoštátne kolo a z celoštátneho kola.

Cestovné – pokyny a informácie

Registrácia účastníčok a účastníkov sa uskutoční **6. 4. 2016 od 09:00 do 11:00** v Študijnom a kongresovom stredisku Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského, Modra – Harmónia č. 3553.

Organizátori odporúčajú účastníkom a účastníckam celoštátneho kola docestovať do TRNAVY na autobusovú/železničnú stanicu (sú vedľa seba) do 10:00 hod.

O 10:15 bude odtiaľ zabezpečená preprava autobusom Univerzity Komenského (UK, bordová Karosa označená logom UK a OĽP) do Modry – Harmónie. Usmernia Vás hostesky označené logom OĽP.

Ďalšie možnosti pre tých, ktorí docestujú do TRNAVY skôr/neskôr, alebo sa nezmestia do autobusu UK:

Spoje SAD Trnava, smer Budmerice – Bratislava, odchody: 05:20, 05:50, 06:55, 08:55, 10:45; cesta trvá asi 40 min, príchod/výstup na zastávke Modra - Kráľová reštaurácia. Miesto konania celoštátneho kola je vzdialené 10 minút peši, trasa bude vyznačená.

Spoje Slovak Lines, smer Trnava – Častá – Bratislava, odchody: 06:05, 06:25, 08:05, nástupište 4, cesta trvá asi 50 min, príchod/výstup na zastávke Modra – Kráľová reštaurácia.

Ďalšie možnosti pre tých, ktorí docestujú do BRATISLAVY, autobusovej stanice Mlynské nivy: Spoje Slovak Lines, smer: Bratislava, AS – Bratislava-Vinohrady – Pezinok, nám. – Zochova chata, odchody: 07:45, 08:35, 10:35. Príchod/výstup na zastávke Modra - Harmónia. Miesto podujatia je vzdialené 3 minúty peši, trasa bude vyznačená.

Mapka prístupu na miesto konania celoštátneho kola OĽP Modra – Harmónia

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE, CENTRUM ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA (UK ČĎV ŠKS)

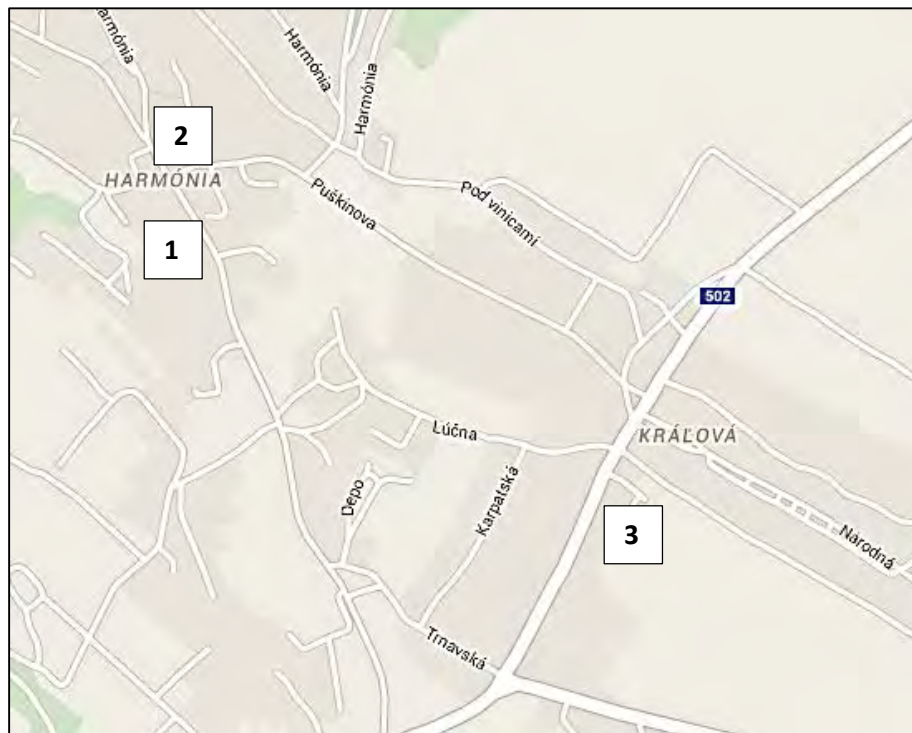
Študijné a kongresové stredisko Modra – Harmónia

Modra Harmónia č. 3553

<http://cdv.uniba.sk/13406/>

<http://cdv.uniba.sk/saks/kontakt/>

GPS súradnice: 48.354338, 17.311167

Vysvetlivky:

- 1 – UK ČD V ŠKS
- 2 – Autobusová zastávka Modra-Harmónia
- 3 – Autobusová zastávka Modra – Kráľová, reštaurácia

Súťažný poriadok

celoštátneho kola XVIII. ročníka OLP, 6. – 8. apríla 2016

- o V celoštátnom kole súťaže budú súťažiť víťazi a víťazky 8 krajských kôl, spolu 64 súťažiacich (v ideálnom prípade, bez ad hoc neúčasti).
- o Elektronické žrebovanie pre 1. a 2. časť súťaže určí zostavy a poradie súťažiacich v 4 porotách po 16 súťažiacich; žreb bude osvedčený 1 učiteľom alebo učiteľkou a 1 súťažiacim alebo súťažiacou.
- o V 1. časti súťaže, 6.4.2016, budú súťažiace a súťažiaci riešiť modelové prípady číslo 1 – 16, podľa vyžrebovaného poradia; súťažiace a súťažiaci sa pripravujú 15 minút a prezentujú sa 15 minút.
- o V 2. časti súťaže, 7.4.2016, budú súťažiace a súťažiaci obhajovať úvahy, ktoré napísali ako víťazky a víťazi krajských kôl súťaže a predložili ich do celoštátneho kola.
- o Predsedníčka CK OLP ustanovuje 4 postupové poroty a finálovú porotu.
- o Každá členka a každý člen postupovej poroty má na hodnotenie súťažiacej alebo súťažiaceho 25 bodov v 1. časti súťaže a 25 bodov v 2. časti súťaže.
- o Súčet bodov po 1. a 2. časti súťaže určí poradie súťažiacich v každej zo 4 postupových porôt.
- o Traja súťažiaci alebo tri súťažiace z každej zo 4 postupových porôt s najvyšším počtom bodov postupujú do 3. časti súťaže, ktorou je finále; mená postupujúcich oznámi predsedníčka CK OLP počas plenárneho večera 7.4.2016.
- o Poradie ostatných súťažiacich, ktoré dosiahli v jednotlivých postupových porotách, bude zverejnené na výveskách.
- o Poradie 12 finálových súťažiacich bude určené elektronickým žrebovaním; žreb bude osvedčený 1 učiteľom alebo učiteľkou a 1 súťažiacim alebo súťažiacou.
- o V 3. časti súťaže, vo finále, 8.4.2016, riešia súťažiaci a súťažiace zadania venované aktuálnym ľudskoprávnym témam.
- o Súťažiace a súťažiaci si vyžrebujú jednu z 12 obálok so zadáním, prečítajú ho a bezprostredne zadanie riešia počas cca 10 – 15 minút, časové dotácie reguluje predseda alebo predsedníčka finálovej poroty;
- o Každá členka a každý člen finálovej poroty má na hodnotenie súťažiacej alebo súťažiaceho 25 bodov.
- o Finálová porota hodnotí pohotovosť a zároveň schopnosť čo najkomplexnejšie zvládnuť zadanie, argumentačnú presnosť a presvedčivosť, postojovú vyzretosť a celkovú úroveň prezentácie.
- o Finálová porota stanoví poradie na 1. – 12. mieste; iné poradia sa po finále nestanovujú.
- o Odvolanie alebo sťažnosť možno podať bezprostredne po zverejnení výsledkov predsedníčke CK OLP.

**Vademecum¹ súťažiacej a súťažiaceho na XVIII. ročníku celoštátneho kola
OLP 2016:**

- využite všetky svoje znalosti z prípravy na olympiádu, zo školy, zo života;
- učte sa aj počas tejto súťaže, jej sprievodných vzdelávacích aktivít, z rozhovorov so všetkými zúčastnenými;
- k zadaniam a úlohám pristúpte najprv objektívne, analyticky, kriticky, nezaujato a vecne;
- identifikujte podstatu konkrétneho ľudskoprávneho problému, prípadu, situácie, témy;
- uvažujte o podobných, príbuzných, súvisiacich prípadoch či problémoch, o ktorých ste sa dozvedeli z literatúry alebo z médií, debatovali ste o nich v škole a inde, viete o nich zo života; porovnajte ich a pokúste sa o zovšeobecnenie;
- navrhnite spôsob alebo spôsoby riešenia/riešení a podložte ich argumentmi;
- uveďte, ako (by) ste riešili daný problém, prípad, situáciu, keď (by) sa Vás osobne týkali; angažovali (by) ste v prípade niekoho iného – ak áno prečo, ak nie, čo Vám bráni?
- formulujte Váš osobný názor a postoj a vysvetlite, ako tú - ktorú vec ľudských práv vnímate, či a aký s ňou máte „problém“, čo Vás ovplyvňuje, alebo, čo Vám chýba;
- snažte sa, aby bol Váš názor a postoj jasne sformulovaný, neprotirečivý a obhájitelný, opretý o istú odbornú a nielen laickú interpretáciu;
- odvolávajte sa aj na znalosti medzinárodných a vnútroštátnych ľudskoprávných dokumentov, inštitúcií alebo na odbornú literatúru;
- uplatnite kreativitu, prídte s vlastným prístupom; rozhodujúce je, aby viedol k čo najhodnotnejšiemu a najpresvedčivejšiemu výkonu v zmysle súťaže ale hlavne, v záujme podstaty ľudských práv.

Palce Vám drží celoštátna komisia Olympiády ľudských práv.

¹ Vademecum: príručka, sprievodca; z latinského *vade mecum* – poď so mnou.

ALUMNI OLP

TÉMA

OLP v praxi ľudských práv – fair play, bezpečnosť a ľudské práva

LEKTORI

Fero Pauliny,
projektový manažér Aliancie Fair-play
Jaroslav Nad',
Slovenský inštitút pre bezpečnostnú
politiku, riaditeľ pre obranu a bezpečnosť

MIESTO

Miestnosť poroty

ZAČIATOK

14:00

WORKSHOP

TÉMA

Zdroje, príčiny, prejavy extrémizmu na Slovensku a v Európe

LEKTORI

Péter Hunčík,

psychiater, spisovateľ a tréner

Daniel Milo,

právník, odborník MV SR na extrémizmus

MIESTO

Kongresová sála

ZAČIATOK

14:00

ALUMNI OĽP

TÉMA

OĽP v praxi ľudských práv – právo a ľudské práva

LEKTORI

Stanislav Gaňa,
Kancelária prezidenta SR,
riaditeľ odboru legislatívy a milostí
Michal Davala,
Správna rada Amnesty International
Slovensko; supervízor právnej poradne

MIESTO

Miestnosť poroty

ZAČIATOK

16:00

WORKSHOP

TÉMA

Ľudské práva v politikách Európskeho parlamentu

LEKTORI

Monika Flašíková-Beňová,
Anna Záborská,
poslankyne Európskeho parlamentu

MIESTO

Kongresová sála

ZAČIATOK

16:00

**Prehľad tém esejí (od XVIII. r. úvah) celoštátnych kôl
za ročníky I. – XVIII.**

<u>Ročník</u> Školský rok	Témy
I. 1998-1999	bez esejí
II. 1999-2000	Čo môžem urobiť, aby sa intolerancia, diskriminácia a rasizmus stali minulosťou ?
III. 2000-2001	Právo byť iný.
IV. 2001-2002	Nechcem s tebou sedieť v jednej lavici, lebo si...
V. 2002-2003	1. Prečo chcem byť európskym občanom. 2. Európske tradície vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv. 3. Je interrupcia slobodným rozhodnutím ženy ? 4. Bál som sa ísť do školy...
VI. 2003-2004	1. Byť tolerantný k druhým, a prečo ? 2. Som vodič... 3. Ideme a ukážeme tomu farebnému, kam patrí... 4. Dokážeme sa vysporiadať s predsudkami v spoločnej Európe ?
VII. 2004-2005	1. Som alebo nie som rasista ? 2. Mám 54 rokov, stredoškolské vzdelanie a hľadám prácu. 3. Som nepatrný človečik malého národa vo veľkej Európe. 4. Civilizovaní ľudia by nemali stavať múry... 5. Osvienčim.
VIII. 2005-2006	1. Povinnosť mi prikazuje a svedomie mi bráni. 2. Každému sa raz zide rovnosť šancí. 3. „Nechcem byť žienka domáca...“ 4. Európska charta a euroobčan.
IX. 2006-2007	1. ...a vôbec – dajme iným šancu (Každý iný všetci rovní). 2. Rovnosť príležitostí pre všetkých ? 3. Kým si v škole, si len žiak... 4. Sloboda myslenia a slova v Európskej únii ako prostriedok boja proti netolerancii.

X. 2007-2008	1. „Zastavme domáce násilie voči ženám“ 2. Mám kamaráta Róma aj skína... 3. Prínos Európskeho parlamentu v oblasti ľudských práv. 4. Význam náboženskej slobody a tolerancie pre našu spoločnosť. 5. Potrebuje demokracia obmedzenie slobody prejavu aby sa mohla brániť ?
XI. 2008-2009	1. Pred 20 rokmi ľudia voliť slobodne nemohli, teraz môžu, aj do Európskeho parlamentu, ale budú ? 2. Chudoba cti netráť ? (ľudová múdrosť v kontexte ľudských práv) 3. Futbal – šport alebo priestor pre manifestáciu nacionalizmu a násilia ? 4. Čo znamená November 1989 pre ľudské práva.
XII. 2009-2010	1. JA a TY spolu MY. 2. Narodil som sa bez identity, ako som k nej dospel ? Nadobudol som ju ? 3. V EÚ je 19 miliónov detí ohrozených chudobou v roku boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu. 4. Holokaust – pripomínať, či zabudnúť ? 5. Stačí spolicíť s chudobnými deťmi ? Čo by som urobil ja ? 6. Predstav si, že by si sa narodil chudobný...(chudobná).
XIII. 2010-2011	1. Obdivujem dobrovoľníctvo ... (Európsky rok dobrovoľníctva podporujúci aktívne občianstvo). 2. Spoločnosť je tým slobodnejšia, čím vzdelanejší sú jej členovia. 3. Nenávisť na internete – ako jej čeliť ? 4. Európsky parlament a boj proti obchodovaniu s ľuďmi. 5. Mojm najľudskejším právom je ... 6. Gender quotas: Effective tool for empowering women or unfair ? – Rodové kvóty: efektívny alebo nespravodlivý nástroj posilňovania postavenia žien ? (eseje písané v anglickom jazyku)
XIV. 2011-2012	1. Škola základ života. A čo spoluzodpovednosť pri vzdelávaní ? 2. Starší ľudia okolo mňa- čo mi dávajú a čo môžem ja dať im ? 3. Nevadia mi menšiny, vadia mi protimenšinové postoje. 4. Sacharovova cena Európskeho parlamentu tentoraz v rukách aktivistov Arabskej jari. 5. "We didn't get anything for free, why should we care about the poor ?" slovensky preklad – My sme zadarmo nič nedostali, prečo by sme sa mali starať o chudobných ? (eseje písané v anglickom jazyku)
XV. 2012-2013	1. Mladý človek a Európa. Možnosti vplyvu na jej ďalšie smerovanie. 2. Sú povolania, ktoré sa pre mňa nehodia? 3. Ženy v politike a politika pre ženy. 4. Nobelova cena za mier pre Európsku úniu – európsky príbeh (od vojenských konfliktov k mieru a spolupráci). 5. „Gender equality - what's stopping it from becoming a reality?“ – Rodová rovnosť - čo jej bráni v tom, aby sa stala realitou? (eseje písané v anglickom jazyku)
XVI. 2013-2014	1. Pred 70 rokmi sme bojovali proti nenávisti, za slobodu a ľudské práva – dnes čelíme prejavom nenávisti opäť. 2. Voľby do Európskeho parlamentu a ľudské práva. Konaj. Reaguj. Rozhoduj. 3. Strengthening democracy through education: growing up as a global citizen – Posilňovanie demokracie prostredníctvom vzdelania: výchovou k svetoobčanovi. (eseje písané v anglickom jazyku) 4. Práva dieťaťa na Slovensku. Ako môže pomôcť detský ombudsman ?

XVII. 2014-2015	1. Slobodné a zodpovedné konanie v živote. Ako využívam vzdelávanie v škole a mimo nej na získanie tejto kompetencie. 2. „Extrémisti sa kníh boja, sila vzdelania ich desí. Kniha a pero – to sú naše najsilnejšie zbrane“. – Načrtnite, čím Vás a Vašu generáciu môže inšpirovať príbeh pakistanského dievčaťa Malály Júsuftsajovej, laureátky ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia, ktorú udeľuje Európsky parlament a nositeľky Nobelovej ceny mieru. 3. Dá sa naučiť tolerancii k menšinám ? 4. Ending poverty with the help of education. (Ukončenie chudoby pomocou vzdelania) (eseje písané v anglickom jazyku)
XVIII. 2015-2016	1. Vzdelávanie a výchova k ľudským právam a demokratickému občianstvu. (SJ) 2. "<i>Migration is an expression of the human aspiration for dignity, safety and a better future.</i>" (UN Secretary-General Ban Ki-moon) — "<i>Migrácia je vyjadrením ľudskej túžby po dôstojnosti, bezpečnosti a lepšej budúcnosti.</i>" (generálny tajomník OSN Pan Ki-mun) (AJ) 3. Mala by Európska únia podporovať ochranu ľudských práv vo svete? (SJ) 4. Demokracia, právny štát a ľudské práva : Ako sa domôcť svojich práv v demokratickom štáte? (SJ)

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV
XVIII. ročník OĽP, 2015 – 2016

DOTAZNÍK – spätná väzba – **učitelia a učiteľky**
Prosím zakrúžkujte všetko hodiace sa resp. čitateľne doplňte

1. Som a) **učiteľka** b) **učiteľ**

a učím predmety (plný názov).....

2. **O OĽP** som sa v tomto ročníku zaujímal/a

a) prvýkrát

b) opakovane,.....krát, predtým v ročníku/ročníkoch:

c) pretože v OĽP pôsobím dlhodobo, od r.

3. **Žiak/žiačka**, kt. sprevádzam sa do **tohto** ročníka prihlásil/a

a) na môj podnet ale pripravoval/a sa samostatne

b) na môj podnet a pripravovali sme sa spolu

c) z vlastnej vôle a pripravoval/a sa samostatne

d) z vlastnej vôle ale pripravovali sme sa spolu

4. **Žiak/žiačka**, kt. tu sprevádzam sa v **predchádzajúcom** ročníku OĽP

a) nezúčastnil/a.

b) súťažil/a v školskom kole, ale nepostúpil/a do krajského kola.

c) súťažil/a v krajskom kole, ale nepostúpil/a do celoštátneho kola .

d) súťažil/a v celoštátnom kole ale nepostúpil/a do jeho finálovej 12-ťky .

d) súťažil/a v celoštátnom kole a vo finále obsadil/a.....miesto.

5. Moje zásadné postrehy a podnety k **školskému kolu OĽP** tohto ročníka a k jeho organizovaniu v budúcnosti na našej škole (uved'te jej názov):

6. Moje zásadné postrehy a podnety ku **krajskému kolu OĽP** tohto ročníka a k jeho organizovaniu v budúcnosti (uved'te kraj a názov školy, kde sa konalo krajské kolo)

7. **Vzdelávacích podujatí (pre multiplikátorov ĽP a demokrat. občianstva) v októbri 2015** som sa

a) zúčastnil/a (uved'te postrehy a podnety):

b) nezúčastnil/nezúčastnila (uved'te dôvod):

8. S publikáciami vydanými pre OĽP: **Slovník ĽP** (2013); **Vybrané texty k ĽP** (2013); **Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty** (2015) som

- a) nepracoval/nepracovala;
- b) pracoval/pracovala a hodnotím ich:

9. Okrem OĽP sa **môj žiak/moja žiačka**

- a) nezúčastnil/a inej príbuznej súťaže;
- b) zúčastnil/a inej príbuznej súťaže (uveďte názov, rok, umiestnenie a postrehy):

10. **Krajská komisia OĽP** v našomkraji:

- a) pracujem v nej.....rokov
- b) mám záujem spolupracovať s ňou a prikladám preto dole údaje o sebe
- c) mám záujem pracovať v nej a prikladám preto dole údaje o sebe
- d) nemám záujem ani spolupracovať s ňou ani pracovať v nej
- e) postrehy a podnety ku krajskej komisii v našom kraji:

11. Moje zásadné postrehy **k aktuálnemu celoštátnemu kolu OĽP**:

- a) organizačná stránka:
- b) súťažná časť:
- c) nesúťažná časť:
- d) celková atmosféra:
- e) hodnotenie nového dizajnu tričiek:
- f) iné:

12. Moje zásadné podnety **k budúcnosti OĽP** :

13. Moje zásadné postrehy a podnety **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR**:

Meno a priezvisko

Škola, adresa:.....

Osobný email:.....

Osobný mobil:.....

OLYMPIÁDA
ĽUDSKÝCH PRÁV

CELOŠTÁTNA KOMISIA OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV
XVIII. ročník OĽP, 2015 – 2016

DOTAZNÍK – spätná väzba – **žiaci a žiačky**
Prosím zakrúžkujte všetko hodiace sa resp. čitateľne doplňte

1. **Som** a) žiačka b) žiak

2. **Do OĽP** som sa prihlásil/a

a) prvýkrát

b) opakovane,.....krát, predtým v ročníku/ročníkoch:

3. **Do OĽP v tomto ročníku** som sa prihlásil/a

a) na podnet učiteľa/učiteľky ale pripravoval/a som sa samostatne

b) na podnet učiteľa/učiteľky a pripravovali sme sa spolu

c) z vlastnej vôle a pripravoval/a som sa samostatne

d) z vlastnej vôle ale pripravoval/a som sa spolu s učiteľom/učiteľkou

4. **V predchádzajúcom ročníku OĽP**

a) som sa súťaže nezúčastnil/a.

b) som súťažil/a v školskom kole, ale nepostúpil/a som do krajského kola.

c) som súťažil/a v krajskom kole, ale nepostúpil/a som do celoštátneho kola .

d) som súťažil/a v celoštátnom kole ale nepostúpil/a som do jeho finálovej 12-ťky .

e) som súťažil/a v celoštátnom kole a vo finále som obsadil/a.....miesto.

5. Moje zásadné postrehy **k školskému kolu OĽP tohto ročníka** na našej škole (presný názov) a podnety do budúcnosti:

6. Moje zásadné postrehy **ku krajskému kolu OĽP tohto ročníka** (názov kraja a školy, kde sa krajské kolo konalo) a podnety do budúcnosti:

7. **Vzdelávacích podujatí (pre multiplikátorov ĽP a demokrat. občianstva)** v októbri 2015 som sa

a) zúčastnil/a (uved'te postrehy a podnety):

b) nezúčastnil/a (uved'te dôvod):

8. S publikáciami vydanými pre OĽP: **Slovník ĽP (2013); Vybrané texty k ĽP (2013);**

Právo na vzdelanie a jeho kľúčové aspekty (2015) som

a) nepracoval/nepracovala;

b) pracoval/pracovala a hodnotím ich:

9. **Inej, OLP príbuznej súťaže** som sa

a) nezúčastnil/a;

b) zúčastnil/a (uved'te názov, rok, umiestnenie a postrehy):

10. Prečo som si vybral/a svoju **tému úvahy** pre celoštátne kolo OLP:

Téma:

Dôvod:

11. Moje zásadné postrehy **k aktuálnemu celoštátnemu kolu OLP** :

a) organizačná stránka:

b) súťažná časť:

c) nesúťažná časť:

d) celková atmosféra:

e) hodnotenie nového dizajnu tričiek:

f) iné:

12. Moje zásadné podnety **k budúcnosti OLP**:

13. Moje zásadné postrehy a podnety **k úrovni podpory a ochrany ľudských práv v SR**:

14. **ALUMNI klub OLP**

a) nemám záujem o účasť a spoluprácu;

b) mám záujem o účasť a spoluprácu, prikladám preto nižšie údaje o sebe;

c) mám k nemu nasledovné podnety:

Meno a priezvisko

Škola, adresa:.....

Môj email:.....

Môj mobil:.....

PRIESKUM – VOLEBNÝ VEK

Uskutočnený počas
VZDELÁVACÍCH PODUJATÍ PRE STREDOŠKOLSKÉ UČITEĽKY A UČITEĽOV,
MULTIPLIKÁTOROKY A MULTIPLIKÁTOROV ĽUDSKÝCH PRÁV
A DEMOKRATICKÉHO OBČIANSTVA
12. – 21. októbra 2015

1. Úvod do problematiky: Zníženie volebného veku v kontexte Dohovoru OSN o právach dieťaťa

Článok 12. *Dohovoru OSN o právach dieťaťa* priniesol do postavenia dieťaťa jednu z najväčších zmien v histórii – z pasívneho člena spoločnosti sa dieťa stáva jej aktívnym členom, z objektu práva sa dieťa stáva jeho subjektom.

Preto je právo dieťaťa vyjadriť svoj názor nielen právom garantovaným *Dohovorom*, ale aj jedným z jeho štyroch základných princípov. V článku 12 sa priamo hovorí, že “štáty, ktoré sú zmluvnou stranou *Dohovoru*, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a vyspelosti.”

Priamym dôsledkom uplatňovania tohto princípu je nebývalý rozvoj rôznych spôsobov, metód a inštitútov pomáhajúcich zvyšovať účasť (participáciu) detí rs. mladých ľudí na záležitostiach, ktoré sa ich týkajú.

Ide o všetky sféry života, v ktorých sa dieťa pohybuje. Známe sú najmä rôzne formy školských parlamentov, žiackych školských rád, mestských alebo až celoštátnych parlamentov detí a mladých ľudí, zvýšili sa možnosti výpovedí detí a mladých ľudí v právnych záležitostiach a to tak priamych ako aj nepriamych.

Celkovo možno konštatovať, že sa situácia v tejto oblasti postupne mení. Stále však pretrvávajú nepochopenie, istý strach a neistota dospelých z rozhodovania rs. spolurozhodovania detí. Pretrvávajú mnoho predsudkov, stereotypov ale na druhej strane aj nízka informovanosť samotných detí o ich práve na vyjadrenie názoru a o jeho správnej interpretácii.

Jedným z mnohých dôsledkov zvyšovania participácie detí a mladých ľudí do 18 rokov veku je aj diskusia o možnostiach znižovania volebného veku, ktorý je vo väčšine krajín viazaný na dosiahnutie dospelosti, teda zväčša na 18 rokov veku.

Mladí ľudia, najmä vo veku 15 až 18 rokov sa začínajú v mnohých krajinách aktivizovať a argumentovať svojim právom podieľať sa aktívne na volebnom systéme, na voľbe političiek a politikov, ktorí ovplyvňujú aj ich život a životy ich rodín.

Vo viacerých krajinách sa zníženie volebného veku na 16 rokov stalo už skutočnosťou. Mladí ľudia môžu voliť vo všetkých typoch volieb, vrátane parlamentných, napr. v Rakúsku ale aj vo viacerých krajinách južnej a strednej Ameriky, napr. v Brazílii, Ekvádore, Nikarague. Vo viacerých krajinách môžu mladí ľudia od 16 rokov voliť v regionálnych voľbách, napr. v niektorých spolkových krajinách Nemecka alebo v nórskech komunálnych voľbách.

Vďaka širokej kampani mladých ľudí bol volebný vek znížený na 16 rokov od leta 2015 aj v Škótsku a organizuje sa aktivita mladých po celej Veľkej Británii, ktorá by mala viesť k zníženiu volebného veku na celom území Veľkej Británie. Mladí ľudia sa s touto požiadavkou obrátili aj na Výbor OSN pre práva dieťaťa v Ženeve.

2. Prieskum názorov žiačok a žiakov stredných škôl na zníženie volebného veku na Slovensku

V priebehu mesiacov október – november 2015 sme uskutočnili empirickú sondu medzi žiakmi a žiačkami stredných škôl, týkajúcu sa ich názorov na zníženie volebného veku. Prieskum bol realizovaný vo všetkých ôsmich krajoch Slovenska počas vzdelávacích podujatí pre učiteľskú aj žiacku obec, ktoré sa každoročne konajú v mesiaci októbri a sú organizované Celoštátnou komisiou Olympiády ľudských práv. V novembri nám školy zaslali ďalšie vyplnené dotazníky. Žiaci a žiačky gymnázií aj špecializovaných stredných škôl vyjadrili prostredníctvom krátkeho dotazníka svoje postoje k zníženiu volebného veku, jeho hranici a voľnou odpoveďou mohli svoj postoj aj zdôvodniť.

Spracovaných bolo 341 platných dotazníkov od žiačok a žiakov vo veku 15 – 18 rokov. Väčšine z nich bola počas vzdelávacích podujatí vysvetlená koncepcia *Dohovoru* so špeciálnym zameraním na právo vyjadriť svoj názor a *Všeobecný komentár Výboru OSN pre práva dieťaťa č. 12*. Mladí ľudia, ale rovnako aj ich učitelia a učiteľky prejavili o tému veľký záujem, čo potvrdila široká a živá diskusia.

Realizácia prieskumu: 12.10. – 12.11. 2015; **Počet respondentiek a respondentov:** 341

TAB. č. 1 – Názory na zníženie volebného veku podľa krajov SR

Kraj	Počet žiačok a žiakov	Áno, znížiť %	Nie, neznížiť %
Bratislavský	18	77,8	22,2
Trnavský	23	43,5	56,5
Nitriansky	23	52,2	47,8
Trenčiansky	46	13,0	87,0
Banskobystrický	20	30,0	70,0
Žilinský	110	37,3	62,7
Prešovský	27	40,7	59,3
Košický	74	29,7	70,3
SR spolu	341	35,8	64,2

Ako vidieť z tabuľky, väčšina žiakov a žiačok stredných škôl sa nestotožňuje s názorom na možnosť/potrebu zníženia volebného veku na Slovensku. Výnimkou je len Bratislavský kraj, kde viac ako 2/3 žiakov a žiačok súhlasili so znížením veku, avšak vzhľadom na ich malý počet v celkovej vzorke nemožno tento názor považovať za všeobecný. Na základe diskusie je však možné povedať, že v Bratislavskom kraji a blízkych regiónoch častejšie zaznievala argumentácia v prospech zníženia volebného veku ako v regiónoch vzdialenejších, kde naopak väčšinovo prevládali rôzne typy argumentov proti zníženiu volebného veku ako aj obavy z jeho zníženia a istá apatia voči tejto téme.

TAB. č. 2 – Vekové hranice volebného práva

Znížiť	%	Neznižiť	%
celkovo	35,8	celkovo	64,2
z toho na 17 rokov	41,0	z toho: terajší vek 18	97,3
na 16 rokov	57,3	zvýšiť	2,7
menej ako 16	1,6		

Z tabuľky je vidieť, že medzi prívržencami a prívrženkyňami zníženia volebného veku je pomerne veľká, 41%-tná časť, ktorá si vybrala ako vhodnú vekovú hranicu 17 rokov. Je to zaujímavé, nakoľko v absolútnej väčšine zahraničných prieskumov sa uprednostňuje hranica 16 rokov. Zdá sa, akoby naši mladí ľudia boli opatrnejší a volili istú „strednú“ cestu. Väčšinou to zdôvodňujú tak, že v tomto veku sú už lepšie informovaní a pripravení aktívne sa volieb zúčastniť. Treba poznamenať, že pri hranici 17 rokov ale aj pri 16-tich rokoch sa viackrát uvádza zníženie volebného veku, ktoré by sa týkalo len komunálnych volieb. Dôvod: v nich je možné lepšie sa zorientovať, poznať kandidátky a kandidátov. Komunálne voľby môžu byť istým stupňom na získanie skúseností pre účasť na iných stupňoch volieb, najmä parlamentných.

Za povšimnutie stojí aj opačný názor mladých ľudí, a to, že volebný vek by bolo potrebné zvýšiť. Aj keď početnosť explicitných odpovedí je pomerne nízka, často sa tento argument objavoval v diskusii v súvislosti s prejavenu nechuťou mladých ľudí voliť, s názorom, že voľby sú sprevádzané klamstvami a najmä so strachom z manipulácie a rizika vtiahnutia do špinavých politických hier. V mnohých prípadoch mladí ľudia podporujú zvýšenie volebného veku alebo zachovanie hranice 18 rokov zdôrazňujú potrebu informovanosti, vzdelávania v oblasti aktívneho občianstva a celkovo ľudských práv.

Dôvody respondentiek a respondentov na zachovanie vekovej hranice 18 rokov a podmienky jej zníženia

V odpovediach sa najčastejšie vyskytujú argumenty sprevádzajúce nesúhlas so znižovaním volebného veku, ktoré možno zhrnúť nasledovne:

- ľudia pod 18 rokov sú nedospelí, ľahko ovplyvnitelní, manipulovateľní, a to tak v prostredí rodiny ako aj priateľskými a záujmovými skupinami, s ktorými prichádzajú do kontaktu;

- podmienkou zníženia volebného veku je zabezpečenie lepšieho vzdelávania, informovanosti, ktoré je zatiaľ úplne nedostatočné; v politike sa vôbec nevyznáme.

Ďalšie dôvody/vyjadrenia respondentiek a respondentov v prospech zachovania doterajšej vekovej hranice:

- deti a politika, to nejde dokopy;
- doterajšia veková hranica je dlhodobo zaužívaná;
- zníženie volebného veku je hlúposť;
- ľudia pod 18 rokov neodvádzajú dane;
- ľudia pod 18 rokov nemajú vôbec záujem o voľby.

Dôvody respondentiek a respondentov vyslovené v prospech zníženia volebného veku:

- aj mladí ľudia do 18 rokov majú právo vyjadriť svoj názor;
- vek je potrebné znížiť, ale zároveň s tým treba zlepšiť vzdelávanie a informovanosť v tejto oblasti.

Iné druhy odpovedí respondentiek a respondentov:

- volebný vek je potrebné znížiť, ale treba zaviesť aj hornú vekovú hranicu (50, 60, 70 rokov);
- zníženie volebného veku je vhodné v komunálnych voľbách, v referende;
- ak je človek pod 18 rokov trestnoprávne zodpovedný, môže viesť motorové vozidlo a dokonca aj sexuálne žiť, prečo by nemohol vyjadriť svoj názor vo voľbách ako každá iná občianka/každý iný občan;
- v mojom okolí je veľa ľudí pod 18 rokov, ktorí sú v politike vyspelejší ako tí nad 18 rokov a starší sú rovnako ovplyvniteľní ako mladší.

Záverom možno konštatovať, že prieskum potvrdil záujem o túto tému, na Slovensku zatiaľ minimálne diskutovanú. Nakoľko sa trend znižovania volebného veku stáva vo svete čoraz aktuálnejšou témou formulovanou najmä zo strany detí a mladých ľudí do 18 rokov, bude sa k nej potrebné odborne vyjadrovať cez celú škálu ľudskoprávných dokumentov a najmä *Dohovor o právach dieťaťa*. Bude aj jednou z tém pripravovaného všeobecného komentára Výboru OSN pre práva dieťaťa v Ženeve, ktorý v spolupráci so špecialistami, špecialistkami a expertnou базou z celého sveta pripravuje všeobecný komentár o mládeži (General Comment on Adolescent).

Aj výsledky prieskumu v Slovenskej republike môžu prispieť k širšiemu a objektívnejšiemu pohľadu na názory a postoje detí/mladých ľudí na ich právo vyjadriť svoj názor, participovať na záležitostiach, ktoré sa ich týkajú, vrátane možnosti účasti na voľbách.

Bratislava, december 2015 – január 2016

Spracoval: PhDr. Peter Guráň, PhD., člen Výboru OSN pre práva dieťaťa

Redakčná úprava: PhDr. Dagmar Horná, PhD., predsedníčka CK OLP

12. Fotodokumentácia

Slávnostné otvorenie celoštátneho kola XVIII. ročníka OLIP

Porota č. 1 - predseda PhDr. Kálmán Petőcz

*Porota č. 2 - predsedníčka
Prof. PhDr. Silvia Miháliková, PhD.*

*Porota č. 3 - predseda
Prof. PhDr. Ľudmila Malíková, PhD.*

Porota č. 4 - predseda PhDr. Peter Guráň, PhD.

Rozprava k nosnej téme XVIII. ročníka OLP: Ľudská dôstojnosť a ľudské práva konfrontované –izmmami a intoleranciou

Plenárny večer za účasti hostí, partnerov a spoluorganizátorov spojený s diskusiou a vyhlásením postupujúcich finalistov

Finalisti XVIII. ročníka OLP, víťazná trojica finalistov a autori esejí ocenení denníkom Pravda

Skratky:

BISLA – Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií

CK OLĽP – Celoštátna komisia Olympiády ľudských práv

CVČ – Centrum voľného času

HVS – Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku

IKEP – Informačná kancelária Európskeho parlamentu v Slovenskej republike

IUVENTA : IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže

KK OLĽP : Krajská komisia/krajské komisie Olympiády ľudských práv

KMC – Koordinačno-metodické centrum pre prevenciu a elimináciu rodovo podmieneného a domáceho násillia

MPC – Metodicko-pedagogické centrum

MŠVvaŠ SR : ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MZVaEZ SR – ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

OLĽP – Olympiáda ľudských práv

OSN – Organizácia Spojených národov

SR – Slovenská republika

ŠPÚ – Štátny pedagogický ústav

UNESCO Chair – UNESCO centrum pre výchovu k ľudským právam na Univerzite Komenského v Bratislave/UNESCO Chair for Human Rights Education, Comenius University

UNIS – Informačná služba OSN, Viedeň

ZEKS – Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku

OLYMPIÁDA L'UDSKÝCH PRÁV